

**MATERIAŁ INFORMACYJNO-EDUKACYJNY
W ZAKRESIE STOSOWANIA
ART. 65A KODEKSU WYKROCZEŃ**

PRACA ZBIOROWA

Publikacja stanowi materiał dydaktyczny przeznaczony do użytku wewnętrznego Policji. Materiał może być kopiowany przez policjantów przygotowujących się do realizacji zadań służbowych. Nie wolno go wykorzystywać w innych celach lub dla innych podmiotów zewnętrznych bez zgody Wydawcy.

Według stanu prawnego na 26 września 2022 r.

*Opracowanie DTP, korekta: Grażyna Szot
Projekt okładki: Marcin Jedynak
Objętość: 3,8 ark. wyd.*

*Szkoła Policji w Słupsku
76–200 Słupsk, ul. Kilińskiego 42
www.slupsk.szkolapolicji.gov.pl
e-mail: spslupsk@spslupsk.policja.gov.pl
Słupsk 2022*

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
1. Zakres uprawnień oraz sposób postępowania policjanta podczas wykonywania czynności służbowych	7
2. Wydawanie poleceń	11
3. Ustawowe znamiona wykroczenia z art. 65a k.w.	13
4. Zbieg przepisów i zbieg wykroczenia z przestępstwem	18
5. Zastosowanie art. 65a k.w. w praktyce policyjnej	19
6. Przykładowe czynności służbowe, podczas których doszło do utrudnienia lub uniemożliwienia ich przeprowadzenia	21
6.1. Legitymowanie osób	21
6.2. Zatrzymywanie osób	22
6.3. Przeszukanie, kontrola osobista, sprawdzenie prewencyjne	22
6.4. Pobieranie od osób odcisków linii papilarnych lub wycisku ze słuzówki policzków	23
6.5. Inne czynności służbowe	24
7. Interwencje związane z kontrolą ruchu drogowego – zakres stosowania art. 65a k.w. a art. 92 § 1 k.w.	25
8. Przykładowe orzeczenia sądowe w zakresie stosowania art. 65a k.w. w praktyce policyjnej	28
Bibliografia	82

WSTĘP

Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację powołano, by służyła społeczeństwu. Jej zadaniem jest m.in. ochrona bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Efektywność ich realizacji w dużej mierze zależy od wiedzy i umiejętności funkcjonariuszy, co przekłada się zarówno na poziom zaufania do instytucji, jak i na jej społeczny wizerunek. Zgodnie z *Zarządzeniem nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta”* policjant powinien wykonywać czynności służbowe według najlepszej woli i wiedzy, z należytą uczciwością, rzetelnością, wykazując się odpowiedzialnością, odwagą i ofiarnością.

Jednym z zadań policjantów pełniących codzienną służbę jest reakcja na zaistniałe zdarzenie, w tym jego poprawna kwalifikacja prawna. Aby można było przypisać sprawcy popełnienie określonego czynu (wykroczenie, przestępstwo), należy stwierdzić występowanie w nim ustawowych znamion – ich znajomość ma więc podstawowe znaczenie. Uwzględniając, iż przepisy prawa podlegają ciągłym zmianom, należy podkreślić, że każdy policjant jest zobowiązany do stałego doskonalenia oraz uzupełniania swojej wiedzy i umiejętności zawodowych. Ugruntowana wiedza w zakresie przepisów prawa, wyrażająca się m.in. w prawidłowej kwalifikacji czynu, jest niezbędną w służbie, obfitującej przecież w wiele sytuacji trudnych, bo wymagających stanowczej reakcji wobec sprawcy i jednocześnie empatii w stosunku do osoby pokrzywdzonej. Dodatkowo każdy policjant powinien pamiętać, że zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy o Policji ma on obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka w toku wykonywania czynności służbowych.

Celem publikacji jest przybliżenie policjantom problematyki zastosowania art. 65a k.w. w praktyce policyjnej. Omówiono w niej takie zagadnienia, jak: zakres uprawnień i sposób postępowania policjanta podczas wykonywania czynności służbowych, wydawanie poleceń, ustawowe znamiona wykroczenia z art. 65a k.w., zbieg przepisów i zbieg wykroczenia z przestępstwem, przykładowe czynności służbowe, podczas których doszło do utrudnienia lub uniemożliwienia ich przeprowadzenia, interwencje związane z kontrolą ruchu drogowego – zakres stosowania art. 65a k.w. a art. 92 § 1 k.w.

Jest to pierwsza publikacja omawiająca praktyczne zastosowanie art. 65a k.w. oraz zawierająca przykładowe orzeczenia sądowe w sprawach związanych ze stosowaniem tego przepisu. Należy podkreślić, że orzeczenia sądowe kształtują kulturę prawną i wskazują na kwestię prawidłowej interpretacji przepisów prawnych. Mając na uwadze, że dotychczas opublikowano niewiele wyroków czy postanowień dotyczących art. 65a k.w., zasadne jest ich bieżące monitorowanie w celu wykorzystania w procesie kształcenia i samokształcenia.

Na mocy art. 2 *Ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw*, wprowadzono w *Ustawie z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń* art. 65a w brzmieniu:

Kto umyślnie, nie stosując się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, na podstawie prawa, poleceń określonego zachowania się, uniemożliwia lub istotnie utrudnia wykonanie czynności służbowych,
podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Przepis ten zaczął obowiązywać od dnia ogłoszenia ww. ustawy, tj. od 31 marca 2020 r. Konieczność jego wprowadzenia do kodeksu wykroczeń została uzasadniona w projekcie do ustawy:

Proponuje się dokonanie zmiany w ustawie – Kodeks wykroczeń w zakresie penalizacji braku zastosowania się do poleceń wydawanych przez funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej. Rozwiązanie to jest kluczowe z punktu widzenia zapewnienia skuteczności działań tych formacji zarówno podczas zagrożenia epidemicznego, jak również przy realizacji typowych zadań ustawowych. Projekt obejmuje propozycję określenia nowego czynu zabronionego stanowiącego wykroczenie, które polegałoby na uniemożliwianiu lub istotnym utrudnianiu wykonywania czynności służbowych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej poprzez niestosowanie się do wydawanych przez funkcjonariusza poleceń. Propozycja ta służy przede wszystkim zapewnieniu właściwego przebiegu interwencji podejmowanych przez funkcjonariuszy wymienionych formacji. Zmierza ona do urzeczywistnienia przysługującego funkcjonariuszom Policji i Straży Granicznej prawa do wydawania poleceń, które to prawo zostało sformułowane wprost w przepisach art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o Policji oraz art. 11 ust. 1 pkt 14 ustawy o Straży Granicznej, dodanych na mocy ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw¹.

Treść art. 65a k.w. ma zdecydowanie szerszy kontekst znaczeniowy, wykraczający poza przeciwdziałanie epidemii COVID-19. Przepis ten ma służyć zapewnieniu właściwego przebiegu interwencji podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej². Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy nowelizującej przepis art. 65a k.w. zmierza do urzeczywistnienia przysługującego funkcjonariuszom Policji i Straży Granicznej prawa do wydawania poleceń, które zostało sformułowane wprost w przepisach art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o Policji oraz art. 11 ust. 1 pkt 14 ustawy o Straży Granicznej, dodanych na mocy ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw³.

---

¹ K. Piwowarska, T. Piwowarski, *Metodyka postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy na podstawie Regulacji COVID-19*, <https://sip.legalis.pl/index.seam>, dostęp: 10.06.2022 r.

² Za: J. Lachowski (red.), *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, LEX/el, dostęp: 10.07.2021 r.

³ *Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób za-*

1. ZAKRES UPRAWNIENÍ ORAZ SPOSÓB POSTĘPOWANIA POLICJANTA PODCZAS WYKONYWANIA CZYNNOŚCI SŁUŻBOWYCH

Zakres uprawnień oraz sposób postępowania funkcjonariusza Policji, który przystępuje do czynności służbowych, określają m.in.:

- 1) *Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji* (art. 15 ust. 1 pkt 10; art. 15 ust. 1 pkt 1–5 lub 9; art. 15d, 15e, 15g),
- 2) *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów*,
- 3) *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie dokumentowania przez policjantów kontroli osobistej oraz przeglądania zawartości bagaży lub sprawdzania ładunków*,
- 4) *Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych*.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o Policji policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14⁴ tejże ustawy, mają prawo do wydawania osobom pole-

---

kańnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/druk.xsp?nr=299>, dostęp: 10 czerwca 2022 r.

⁴ **Art. 14.** 1. W granicach swych zadań Policja wykonuje czynności: operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-porządkowe w celu:

- 1) rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw, przestępstw skarbowych i wykroczeń;
- 2) poszukiwania osób ukrywających się przed organami ścigania lub wymiaru sprawiedliwości, zwanych dalej „osobami poszukiwanymi”;
- 3) poszukiwania osób, które na skutek wystąpienia zdarzenia uniemożliwiającego ustalenie miejsca ich pobytu należy odnaleźć w celu zapewnienia ochrony ich życia, zdrowia lub wolności, zwanych dalej „osobami zaginionymi”.

2. Policja wykonuje również czynności na polecenie sądu, prokuratora, organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego w zakresie, w jakim obowiązek ten został określony w odrębnych ustawach.

3. Policjanci w toku wykonywania czynności służbowych mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka.

4. Policja w celu realizacji ustawowych zadań może korzystać z danych o osobie, w tym również w formie zapisu elektronicznego, uzyskanych przez inne organy, służby i instytucje państwowe w wyniku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz przetwarzać je w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości, bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą.

5. Administrator danych, o których mowa w ust. 4, jest obowiązany udostępnić dane osobowe policjantowi wskazanemu w imiennym upoważnieniu Komendanta Głównego Policji, Komendanta CBŚP, Komendanta BSWP, Komendanta CBZC, komendantów wojewódzkich Policji lub uprawnionego poli-

ceń określonego zachowania się w granicach niezbędnych do wykonywania czynności określonych w pkt 1–5 lub 9, czyli:

- 1) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
- 2) zatrzymywania osób w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i innych ustaw;
- 2a) zatrzymywania osób pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy albo zakład karny i w wyznaczonym terminie nie powróciły do niego;
- 3) zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia;
- 3a) pobierania od osób odcisków linii papilarnych lub wymazu ze śluzówki policzków:
  - a) w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego oraz ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób,
  - b) w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość, jeżeli ustalenie tożsamości w inny sposób nie jest możliwe,
  - c) za ich zgodą – w celu identyfikacji osób zaginionych lub zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości,
  - d) w celu identyfikacji lub wykrywania sprawców przestępstw – na zasadach określonych w niniejszej ustawie;
- 3b) pobierania odcisków linii papilarnych lub materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości;
- 4) przeszukiwania osób i pomieszczeń w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i innych ustaw;
- 4a) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu z pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, policyjnych izb dziecka, pokoi przejściowych oraz tymczasowych pomieszczeń przejściowych;

---

cjanta, po okazaniu tego upoważnienia oraz legitymacji służbowej. Fakt udostępnienia tych danych podlega ochronie na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

5a. Policja może, w zakresie koniecznym do wykonywania jej ustawowych zadań, korzystać z informacji kryminalnej zgromadzonej w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych.

5b. W celu wykonywania zadań w zakresie kontroli ruchu drogowego, o których mowa w art. 129 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym Policja może prowadzić wyszukiwania informacji za pośrednictwem Krajowego Punktu Kontaktowego, na zasadach określonych w art. 80k–80r tej ustawy.

5c. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1, 2 i 3a–4a, Policja może używać psów służbowych lub koni służbowych.

-
- 5) dokonywania kontroli osobistej, a także przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunków w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego:
- a) w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub
  - b) w celu znalezienia:
    - broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów mogących służyć do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary lub
    - przedmiotów, których posiadanie jest zabronione, lub mogących stanowić dowód w postępowaniu prowadzonym w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1, 2, 3a, 4, 4a, 6 i 7, oraz przepisów innych ustaw określających zadania Policji lub
    - przedmiotów podlegających przepadkowi w przypadku uzasadnionego przypuszczenia posiadania przez osobę broni lub takich przedmiotów lub uzasadnionego przypuszczenia ich użycia do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary
    - na zasadach i w sposób określony w art. 15d i art. 15e;
- (...)
- 9) dokonywania sprawdzenia prewencyjnego w celu ochrony przed bezprawnymi zamachami na życie lub zdrowie osób lub mienie lub w celu ochrony przed nieuprawnionymi działaniami skutkującymi zagrożeniem życia lub zdrowia lub bezpieczeństwa i porządku publicznego lub:
- a) zapobiegania zdarzeniom o charakterze terrorystycznym – osób w związku z ich dostępem na teren obiektów lub obszarów ochraniających przez Policję lub w związku z zabezpieczeniem przez Policję imprez masowych lub zgromadzeń, bagaży lub przedmiotów posiadanych przez te osoby, a także środków transportu lądowego, powietrznego lub wodnego lub pojazdów, którymi się poruszają w związku z dostępem do tych obiektów lub obszarów,
  - b) znalezienia i odebrania przedmiotów, których użycie ze względu na ich właściwości może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia lub bezpieczeństwa przeprowadzonych czynności osób:
    - doprowadzanych przez Policję na polecenie lub zarządzenie uprawnionego organu lub w związku z realizacją czynności określonych przepisami prawa lub osób w stanie nietrzeźwości doprowadzanych przez Policję w celu wytrzeźwienia do siedziby jednostki organizacyjnej Policji lub innego miejsca określonego przepisami prawa lub wskazanego przez uprawniony organ, na polecenie lub zarządzenie którego dokonuje się doprowadzenia, w tym osób doprowadzanych umieszczonych w jednostkach organizacyjnych Policji w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia,
    - zatrzymywanych w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 2–3, osób zatrzymanych, przyjmowanych do jednostek organizacyjnych Policji do pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych,

tymczasowych pomieszczeń przejściowych lub policyjnych izb dziecka lub umieszczanych w tych pomieszczeniach,

- pozbawionych wolności, w tym przebywających w zakładach karnych, aresztach śledczych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, policyjnych izbach dziecka lub innych ośrodkach dla nieletnich, a także osób skazanych lub tymczasowo aresztowanych przekazywanych na podstawie umów międzynarodowych, podczas wykonywania w stosunku do tych osób przez Policję, na polecenie sądu lub prokuratora, czynności polegających na przemieszczaniu tych osób w związku z wykonywaniem czynności procesowych lub innych czynności określonych przez sąd lub prokuratora

lub wykonywania innych czynności służbowych podejmowanych w zakresie i w celu realizacji ustawowych zadań Policji lub w granicach niezbędnych do ochrony przed zatarciem śladów przy zabezpieczaniu miejsca zdarzenia lub w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia, gdy jest to niezbędne do sprawnej realizacji zadań Policji albo uniknięcia zatarcia śladów przestępstwa lub wykroczenia.

Analogiczna do art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o Policji regulacja znajduje się w przepisie art. 11 ust. 1 pkt 14 w zw. z art. 2 ust. 1 *Ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej*. Zgodnie z tymi przepisami funkcjonariusze Straży Granicznej, wykonując przypisane im ustawą zadania, mają prawo wydawania osobom poleceń określonego zachowania się w granicach niezbędnych do wykonania czynności wskazanych w pkt 1–2b, 4–6, 7, 7a, 9, 10 lub 13 lub w granicach niezbędnych do ochrony przed zatarciem śladów przy zabezpieczaniu miejsca zdarzenia lub w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia, gdy jest to niezbędne do sprawnego i zgodnego z prawem wykonywania tych czynności albo uniknięcia zatarcia śladów przestępstwa lub wykroczenia.

2. WYDAWANIE POLECEŃ

Zgodnie z brzmieniem art. 65a k.w. polecenia określonego zachowania muszą być wydane na podstawie prawa. Regulacje kodeksu wykroczeń nie wskazują rangi aktów prawnych, na podstawie których mogą być wydawane polecenia określonego zachowania się, o których mowa w art. 65a k.w. Oznacza to, że w tym zakresie zastosowanie będą mogły znaleźć wszystkie akty prawne stanowiące źródła prawa powszechnie obowiązującego (art. 87 ust. 1–2 Konstytucji RP).

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w poglądach judykatury:

odpowiedzialność za wykroczenie określone w art. 65a k.w. ponosi jedynie ten, kto nie stosuje się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej poleceń określonego zachowania się, jeżeli polecenia takie znajdują rzeczywistą podstawę prawną⁵.

Autorzy publikacji *Ustawa o Policji. Komentarz* wskazują, że:

w myśl art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o Policji policjant ma prawo do wydawania osobom poleceń określonego zachowania się w granicach niezbędnych do wykonywania czynności określonych w pkt 1–5 lub 9 komentowanego przepisu lub wykonywania innych czynności służbowych podejmowanych w zakresie i w celu realizacji ustawowych zadań Policji lub w granicach niezbędnych do ochrony przed zatarciem śladów przy zabezpieczaniu miejsca zdarzenia, lub w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia, gdy jest to niezbędne do sprawnej realizacji zadań Policji albo uniknięcia zatarcia śladów przestępstwa lub wykroczenia. Chodzi o polecenia policjantów, które będą nakazywały zachowanie wymagane do sprawnego, bezpiecznego i prawidłowego przeprowadzenia czynności. Nie mogą to być dowolne polecenia. Policjant wydający tego rodzaju polecenia musi przewidzieć nie tylko sytuację, w której obywatel dostosuje swoje zachowanie do polecenia, ale również sytuacje związane z wystąpieniem biernego lub czynnego oporu z jego strony. Niektóre osoby nie podporządkowują się bowiem poleceniom wydawanym przez funkcjonariusza. Często wynika to z ich niewiedzy w zakresie uprawnień policjanta do wyegzekwowania wydanego polecenia określonego zachowania się obywatela przy użyciu odpowiedniego środka przymusu bezpośredniego albo zastosowania sankcji w postaci kary grzywny. Przykładem wydawania poleceń określonego zachowania osoby, dotyczących realizacji przez policjanta uprawnień wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o Policji, jest sytuacja związana z wykonywaniem czynności legitymowania, gdy osoba legitymowana trzyma ręce w kieszeniach, wydobyła papierosa, aby go zapalić, nie chce stanąć w miejscu wskazanym przez policjanta, nie chce okazać swojego dokumentu tożsamości, mimo że posiada go przy sobie. W takiej sytuacji policjant powinien polecić osobie zmianę zachowania na wskazane przez niego jako wymagane przepisami prawnymi lub niezbędne do realizacji

⁵ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2021 r., II KK 40/21, OSNK 2021/5, poz. 21.

czynności służbowych. Jeśli osoba nie podporządkuje się poleceniu i nie zmieni swojego zachowania w sposób niezwłoczny, to policjant powinien ostrzec ją o zamiarze użycia konkretnego środka przymusu bezpośredniego w celu wyegzekwowania polecenia albo w niektórych sytuacjach poinformować o grożącej sankcji w związku ze złamaniem określonego przepisu prawnego (zob. art. 65 § 2 k.w.). Policjant ma prawo użyć środka przymusu bezpośredniego dopiero wtedy, gdy osoba nie dostosuje swojego zachowania do wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez niego poleceniem, mimo że w określonej sytuacji miała możliwość zmiany swojego zachowania. Należy pamiętać, że wydawanie i egzekwowanie poleceń przez policjanta powinno być realizowane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostają podjęte tego rodzaju czynności. Ważne jest, aby policjant miał w świadomości, że osobie takiej przysługuje zażalenie do właściwego miejscowo prokuratora i może ona z niego skorzystać. Ponadto wydawanie przedmiotowych poleceń uwarunkowane jest dwoma ograniczeniami. Po pierwsze, polecenie takie może być wydane tylko w granicach niezbędnych do wykonywania czynności służbowych podejmowanych w zakresie i w celu realizacji ustawowych zadań Policji. Po drugie, polecenie powinno być wydane w sposób jednoznaczny i zrozumiały, w tym przy użyciu urządzeń technicznych. Jest ono dokumentowane (w zależności od charakteru czynności i jej dokumentowania) w notatniku służbowym, notatce służbowej, notatce urzędowej lub protokole z przeprowadzonych czynności⁶.

---

⁶ A. Choromańska, P. Łabuz, I. Malinowska, *Ustawa o Policji. Komentarz*, komentarz do art. 15 ustawy o Policji, www.sip.legalis.pl, dostęp: 4.07.2022 r.

3. USTAWOWE ZNAMIONA WYKROCZENIA Z ART. 65A K.W.

WYJAŚNIENIE POJĘĆ

Odpowiedzialność za wykroczenie z art. 65a k.w. będzie implikowana zachowaniem sprawcy, który nie stosując się do poleceń wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, **uniemożliwia lub istotnie utrudnia** wykonanie czynności służbowych. Nie ulega wątpliwości, że jest to najbardziej kontrowersyjny fragment komentowanej regulacji, który z uwagi na zwroty ocenne (zwłaszcza zwrot „istotnie utrudnia”) w praktyce może rodzić problemy interpretacyjne⁷.

Uniemożliwiać – to uczynić (czynić) coś niemożliwym, niedającym się urzeczywistnić, osiągnąć⁸.

Utrudniać – stanowić lub stwarzać przeszkodę, czynić coś trudnym, trudniejszym, przeszkadzać oznacza zachowanie polegające na zakłócaniu przebiegu czynności⁹.

Istotnie – znacząco, zasadniczo, decydująco, bardzo znacznie¹⁰.

Uniemożliwieniem, w świetle wykładni językowej, będą wszelkie zachowania, które nie będą pozwalać na przeprowadzenie czynności służbowych przez funkcjonariuszy. **Istotne utrudnienie** z kolei będzie polegać na czynieniu poważnych przeszkód w wykonywaniu czynności służbowych przez funkcjonariuszy¹¹.

Dokonując analizy prawnej danej sytuacji, policjant powinien uwzględnić całość zdarzenia, w tym rodzaj i charakter wykonywanych czynności służbowych oraz rolę sprawcy w kontekście ich prawidłowego przebiegu, tj. czy niezastosowanie się osoby do wydanego polecenia rzeczywiście istotnie utrudniło lub uniemożliwiło policjantowi wykonanie czynności służbowych. Przy czym polecenie określonego zachowania się wydane przez funkcjonariusza musi mieć oparcie w prawie.

PRZEDMIOT OCHRONY

Przepis art. 65a k.w. ma służyć zapewnieniu właściwego przebiegu interwencji podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej¹². Zmierza on do urzeczywistnienia przysługującego im prawa do wydawania poleceń, które

---

⁷ Postanowienie Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 17 lutego 2022 r., II Wydział Karny, sygn. akt II W 2579/21.

⁸ M. Szymczak (red.), *Słownik języka polskiego*, Warszawa 1995, t. 3, s. 559.

⁹ Tamże, s. 589.

¹⁰ Tamże, t. 1, s. 759.

¹¹ Postanowienie Sądu Rejonowego w Wejherowie, dz. cyt.

¹² Za: J. Lachowski (red.), *Kodeks wykroczeń...*, dz. cyt.

zostało sformułowane wprost w przepisach art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o Policji oraz art. 11 ust. 1 pkt 14 ustawy o Straży Granicznej, dodanych na mocy ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw¹³. Podkreślić należy, że czyn zabroniony został zaliczony do kategorii wykroczeń przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym (rozdział IX kodeksu wykroczeń). Doktryna prawa wykroczeń zaznacza, że w istocie wykroczenie określone w nowym przepisie nie godzi w taką lub inną instytucję państwową, lecz w porządek publiczny ważny dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi. Dobrem chronionym jest tu porządek publiczny, którego zachowanie jest ważne dla bezpieczeństwa ludzi m.in. w warunkach zagrożenia epidemicznego¹⁴.

Uzasadniona wydaje się konstatacja, że przedmiotem ochrony jest prawidłowe funkcjonowanie instytucji państwowych – Policji i Straży Granicznej, które może być zrealizowane w pełni tylko wtedy, gdy funkcjonariusze tych formacji mogą bez zakłóceń wykonywać swoje czynności służbowe. Dodatkowym (ubocznym) przedmiotem ochrony jest porządek publiczny, który może być zagrożony w sytuacji niemożności realizacji obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej.

PODMIOT

Wykroczenie stypizowane w art. 65a k.w. jest czynem powszechnym. Odpowiedzialności karnej podlega więc każda osoba fizyczna zdolna do jej ponoszenia, tj. w chwili popełnienia czynu zabronionego jest osobą poczytalną¹⁵ i ma ukończony 17 rok życia.

STRONA PODMIOTOWA

Wykroczenie stypizowane w art. 65a k.w. można popełnić wyłącznie umyślnie. Normatywna konstrukcja analizowanego wykroczenia nie wyklucza możliwości jego popełnienia w zamiarze zarówno bezpośrednim, jak i ewentualnym. Sprawca może nie mieć pewności, czy wydawane przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej polecenia znajdują oparcie w przepisach prawa, bądź też może nie mieć pewności, czy jego zachowanie w rzeczywistości będzie uniemożliwiać lub utrudniać wykonywanie czynności służbowych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej¹⁶.

---

¹³ *Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy..., dz. cyt.*

¹⁴ *Za: J. Lachowski (red.), Kodeks wykroczeń..., dz. cyt.*

¹⁵ Nie zachodzi okoliczność wyłączająca winę określona w art. 17 § 1 k.w., zgodnie z którym nie popełnia wykroczenia, kto, z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych, nie mógł w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia lub pokierować swoim postępowaniem.

¹⁶ *Za: J. Lachowski (red.), Kodeks wykroczeń..., dz. cyt.*

STRONA PRZEDMIOTOWA

W art. 65a k.w. spenalizowano zachowanie polegające na uniemożliwianiu lub istotnym utrudnianiu wykonywania czynności służbowych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, do którego dochodzi w następstwie umyślnego niestosowania się przez sprawcę do wydawanych na podstawie prawa poleceń określonego zachowania się¹⁷.

Czynność sprawcza polega na umyślnym niestosowaniu się do poleceń określonego zachowania. W praktyce zachowanie sprawcy może przybrać postać braku jakiegokolwiek reakcji na wydane polecenie określonego działania albo też na zachowaniu się w sposób odmienny od treści wydanego na podstawie przepisów prawa polecenia. Polecenie określonego zachowania może dotyczyć działania, jak też zaniechania¹⁸. Niezastosowanie się do polecenia może polegać np. na uniemożliwieniu lub utrudnieniu wejścia funkcjonariusza na teren, na którym obowiązują odpowiednie warunki przebywania osób (np. kawiarnia, restauracja, sala kinowa, dom weselny, sala posiedzeń), lub wejścia w celu sprawdzenia warunków sanitarnych w lokalu albo w pojeździe przewożącym ludzi (autokar)¹⁹.

Polecenia określonego zachowania muszą być wydane na podstawie prawa. Regulacje kodeksu wykroczeń nie wskazują rangi aktów prawnych, na podstawie których mogą być wydawane polecenia określonego zachowania się, o których mowa w podanym artykule. Oznacza to, że w tym zakresie zastosowanie będą mogły znaleźć wszystkie akty prawne stanowiące źródła prawa powszechnie obowiązującego (art. 87 ust. 1–2 Konstytucji RP²⁰). Odpowiedzialność za wykroczenie określone w art. 65a k.w. ponosi jedynie ten, kto nie stosuje się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej poleceń określonego zachowania się, jeżeli polecenia takie znajdują rzeczywistą podstawę prawną²¹.

Organami uprawnionymi do wydawania poleceń, zgodnie z treścią art. 65a k.w., są wyłącznie Policja i Straż Graniczna.

Komentowany czyn zabroniony ma charakter materialny. Jego skutkiem jest uniemożliwienie lub istotne utrudnienie wykonania czynności służbowych przez funkcjonariuszy Policji lub Straży Granicznej. Dopóki wskazany skutek nie nastąpi, dopóty zachowanie sprawcy może być oceniane jako niekaralne usiłowanie popełnienia wykroczenia z art. 65a k.w. Komentowane wykroczenie w praktyce może zostać popełnione wyłącznie przez zaniechanie²². Z jego popełnieniem będziemy mieć do czynienia już w momencie niewykonania polecenia określonego zachowania się wydanego przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, pod warunkiem że to niestosowanie się

¹⁷ Tamże.

¹⁸ Tamże.

¹⁹ T. Bojarski (red.), *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, LEX/el, dostęp: 10.07.2021 r.

²⁰ *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

²¹ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2021 r., dz. cyt.

²² Za: J. Lachowski (red.), *Kodeks wykroczeń...*, dz. cyt.

do poleceń uniemożliwiło lub istotnie utrudniło wykonanie czynności służbowych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2021 r., II KK 40/21, OSNK 2021/5, poz. 21:

Wykroczenie to ma charakter skutkowy, a zatem zaniechanie spełnienia polecenia służbowego funkcjonariusza Policji ma powodować uniemożliwienie lub istotne utrudnienie wykonania czynności służbowej)²³.

Uniemożliwianiem w świetle wykładni językowej będą wszelkie zachowania, które nie będą pozwalać na przeprowadzenie czynności służbowych przez funkcjonariuszy Policji lub Straży Granicznej. **Istotne utrudnianie** z kolei będzie polegać na czynieniu poważnych przeszkód w wykonywaniu czynności służbowych przez funkcjonariuszy organów wskazanych w dyspozycji art. 65a k.w.²⁴

O ile ustalenie, że zachowanie sprawcy wyczerpywało znamiona czynności czasownikowej wykroczenia, może nie nastroczać większych problemów interpretacyjnych, o tyle już ocena skutków tych zachowań w praktyce może generować liczne trudności. Dokonując w tym zakresie ustaleń, organy orzekające powinny uwzględniać całokształt zdarzenia, w tym rodzaj i charakter wykonywanych czynności służbowych oraz rolę sprawcy w kontekście ich prawidłowego przebiegu²⁵.

Pojęcie czynności służbowych należy odczytywać przez pryzmat przepisów ustawy o Policji²⁶ oraz ustawy o Straży Granicznej²⁷. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o Policji

policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14, mają prawo wydawania osobom poleceń określonego zachowania się w granicach niezbędnych do wykonywania czynności określonych w pkt 1–5 lub 9 lub wykonywania innych czynności służbowych podejmowanych w zakresie i w celu realizacji ustawowych zadań Policji lub w granicach niezbędnych do ochrony przed zatarciem śladów przy zabezpieczaniu miejsca zdarzenia lub w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia, gdy jest to niezbędne do sprawnej realizacji zadań Policji albo uniknięcia zatarcia śladów przestępstwa lub wykroczenia.

Podobne rozwiązania zostały zawarte w ustawie o Straży Granicznej (zob. art. 11 ust. 1–8)²⁸.

---

²³ Tamże.

²⁴ Tamże.

²⁵ Tamże.

²⁶ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1882 z późn. zm.).

²⁷ Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (t.j.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1061 z późn. zm.).

²⁸ Za: J. Lachowski (red.), *Kodeks wykroczeń...*, dz. cyt.

USTAWOWE ZNAMIONA WYKROCZENIA Z ART. 65A K.W.

1. Przedmiot ochrony	właściwe, niezakłócone funkcjonowanie Policji i Straży Granicznej w zakresie podejmowania czynności służbowych przez funkcjonariuszy tych służb
2. Podmiot	powszechny – każda osoba zdolna do ponoszenia odpowiedzialności karnej, tj. w chwili popełnienia czynu zabronionego jest osobą poczytalną i ma ukończony 17 rok życia
3. Strona podmiotowa	umyślność w obu zamiarach (tj. umyślność w zamiarze bezpośrednim lub umyślność w zamiarze ewentualnym)
4. Strona przedmiotowa:	
1) zachowanie sprawcy	uniemożliwia lub istotnie utrudnia wykonanie czynności służbowych
2) przedmiot czynu	nie występuje
3) skutek	uniemożliwienie lub istotne utrudnienie wykonania czynności służbowych
4) związek przyczynowy	nie występuje
5) okoliczności modalne:	
a) czas	nie występuje
b) miejsce	nie występuje
c) sposób działania (modus operandi)	nie stosując się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, na podstawie prawa, poleceń określonego zachowania się
d) sytuacja	nie występuje
e) środki, narzędzia	nie występują

Źródło: opracowanie własne.

TRYB ŚCIGANIA

Wykroczenie ścigane z urzędu (tryb publicznoskargowy).

ZAGROŻENIE KARĄ

Wykroczenie z art. 65a k.w. jest zagrożone karą aresztu, ograniczenia wolności oraz grzywny.

4. ZBIEG PRZEPISÓW I ZBIEG WYKROCZENIA Z PRZESTĘPSTWEM

W komentarzu do kodeksu wykroczeń redakcji Lachowskiego przedstawiono przykładowe sytuacje zbiegu przepisów i zbiegu wykroczenia z przestępstwem:

Przepis art. 65a k.w. może pozostawać w zbiegu z art. 50 k.w., w którym stypizowane zostało wykroczenie nieopuszczenia zbiegowiska w przypadku wezwania odpowiedniego organu. Z tego typu sytuacją będziemy mogli mieć do czynienia w przypadku, gdy sprawca umyślnie nie stosuje się do polecenia opuszczenia zbiegowiska publicznego, wydanego przez funkcjonariusza Policji i swoim zachowaniem uniemożliwia lub w istotny sposób utrudnia wykonanie przez niego czynności służbowych. Przedstawiony zbieg będzie pozorny, a jego rozwiązanie nastąpi w oparciu o zasadę konsumpcji. W tej sytuacji art. 50 k.w. zostanie pochłonięty przez art. 65a k.w., który będzie stanowić podstawę prawnokarnej oceny czynu sprawcy²⁹.

Artykuł 65a k.w. może mieć również zastosowanie w sytuacji polegającej na umyślnej odmowie udzielenia funkcjonariuszowi Policji na jego polecenie wiadomości lub dokumentów dotyczących tożsamości czy miejsca zamieszkania sprawcy (art. 65 § 2 k.w.) w przypadku, gdy zachowanie sprawcy będzie uniemożliwiać lub istotnie utrudniać wykonywanie przez funkcjonariusza Policji czynności służbowych, jego zachowanie poza art. 65 § 2 k.w. może naruszać dyspozycję art. 65a k.w. Przedstawiony zbieg będzie pozorny i w praktyce zastosowanie znajdzie art. 65a k.w., który pochłonie art. 65 § 2 k.w.³⁰

W praktyce możliwy będzie również idealny (jednoczynowy) zbieg wykroczenia z art. 65a k.w. z przestępstwami stypizowanymi w art. 222 § 1 k.k. oraz w art. 226 § 1 k.k. W tej sytuacji zastosowanie znajdzie art. 10 § 1 k.w. Funkcjonariusze korzystają z prawnokarnej ochrony na podstawie art. 222–226 k.k. Wskazany przepis w przyjętym kształcie ponadto może stać się narzędziem wykorzystywanym do zwalczania np. przypadków biernego oporu³¹.

---

²⁹ Tamże.

³⁰ Tamże.

³¹ Tamże.

5. ZASTOSOWANIE ART. 65A K.W. W PRAKTYCE POLICYJNEJ

Do dokonania prawidłowej wykładni przepisów prawa niezbędne jest zastosowanie się do dyrektyw interpretacyjnych.

Przepis art. 65a k.w. jest stosunkowo nowy w porządku prawnym, w związku z tym wykładnie praktyczna (wynikająca z linii orzeczniczej sądów powszechnych) oraz doktrynalna (dokonywana przez podmioty naukowe) nie są na tyle bogate czy też jednoznaczne, aby funkcjonariusze Policji mogli znaleźć w nich odniesienie do spektrum zachowań sprawcy, które może on podejmować podczas interwencji.

Policjanci wykonując swoje ustawowe zadania w zakresie zarówno podejmowanych interwencji, jak i czynności procesowych, często zmagają się z problemami egzekwowania wydawanych poleceń do zachowań, które mają umożliwić im skuteczne wykonanie tych czynności. Do dnia 31 marca 2020 r. nie było przepisu, który pozwalałby na wyciągnięcie konsekwencji wobec osób, które umyślnie nie stosują się do poleceń funkcjonariuszy wydanych na podstawie przepisów prawa. W większości sytuacji takie zachowania nie rodziły odpowiedzialności karnej za utrudnianie bądź uniemożliwianie funkcjonariuszom Policji wykonania czynności służbowej, a często jedynym środkiem służącym do wyegzekwowania właściwego zachowania, było zastosowanie środków przymusu bezpośredniego w myśl *Ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*, co jednak nie wywoływało żadnych skutków w postaci sankcji karnych.

Z dniem wejścia w życie wspomnianej ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw do porządku prawnego weszła nowa norma prawna, która została wprowadzona do kodeksu wykroczeń pod postacią art. 65a k.w. Przepis ten penalizuje sytuacje związane z uniemożliwianiem lub istotnym utrudnianiem wykonywania przez funkcjonariuszy Policji lub Straży Granicznej czynności służbowych. Norma ta wypełniła dotychczasową lukę prawną w tym zakresie i dała policjantom możliwość skutecznego egzekwowania zachowania zgodnego z prawem. Ponadto, art. 65a k.w., w odpowiedni sposób egzekwowany, podnosi autorytet funkcjonariusza w społeczeństwie. Od momentu wejścia w życie art. 65a k.w. policjanci korzystają z rozwiązań, jakie daje im możliwość karania osób niestosujących się do poleceń, co zdecydowanie powoduje skuteczniejszą realizację wykonywanych przez nich czynności służbowych. Niemniej jednak stosowanie nowego przepisu często może budzić wątpliwości interpretacyjne dotyczące ostrości takich pojęć, jak „istotnie utrudnia” czy „polecenia określonego zachowania się”, a także jego praktycznego zastosowania.

Norma prawna określona w art. 65a k.w. ma przede wszystkim charakter ocenny w postaci znamion uniemożliwienia i istotnego utrudnienia, tak więc policjanci podczas wykonywania czynności służbowych, ze względu na ich indywidualny charakter, samodzielnie podejmują decyzję o zasadności i prawidłowości zastosowania ww. przepisu. W każdym przypadku należy dwustopniowo ocenić zaistniałą sytuację pod kątem tego, czy:

- 1) policjant wydał polecenie zgodne z prawem, czyli wynikające z przepisów prawa,
- 2) zachowanie sprawcy wpłynęło na prawidłowość wykonania czynności służbowej i w jakim stopniu, czyli czy doszło do skutku, jakim jest uniemożliwienie bądź istotne utrudnienie wykonania tej czynności.

Poniżej zostanie przybliżone praktyczne zastosowanie art. 65a k.w. w czasie realizacji ustawowych zadań Policji, czyli przykładowe interwencje, podczas których doszło do uniemożliwienia bądź istotnego utrudnienia podjęcia lub wykonania czynności służbowych przez policjantów. Ze względu na charakter przepisu art. 65a k.w. przykłady te nie obrazują wszystkich możliwych sytuacji, z którymi policjanci mogą się spotkać. Opisy pochodzą z materiałów uzyskanych z poszczególnych jednostek terenowych Policji, sporządzonych w ramach czynności wyjaśniających prowadzonych w zakresie omawianego wykroczenia. Z ich analizy wynika, że od momentu wejścia w życie omawianego przepisu znalazł on szerokie zastosowanie, w szczególności podczas interwencji przeprowadzanych przez policjantów pionu prewencji. Analiza wykazała również, że zastosowanie przez policjantów art. 65a k.w. w niektórych przypadkach było nieprawidłowe lub zachowanie sprawcy, wobec którego zastosowano przepis, w całości nie wypełniało znamion czynu zabronionego. Takie przypadki mogą wynikać z braku dokładnej interpretacji przepisu.

Podkreślić należy, że podczas podejmowania przez policjanta czynności służbowych w związku z popełnionym czynem zabronionym (przestępstwo, wykroczenie) czy też podczas wykonywania czynności zabezpieczenia miejsca zdarzenia lub wykonywania czynności procesowych policjanci w wielu przypadkach mogą się spotykać z osobami, których zachowanie znacząco utrudnia lub uniemożliwia przeprowadzenie ww. czynności. W niektórych przypadkach zdarza się, że sprawca swoim zachowaniem wyczerpie znamiona zarówno przestępstwa, jak i wykroczenia w zbiegu z art. 65a k.w.

---

6. PRZYKŁADOWE CZYNNOCI SŁUŻBOWE, PODCZAS KTÓRYCH DOSZŁO DO UTRUDNIENIA LUB UNIEMOŻLIWIENIA ICH PRZEPROWADZENIA

6.1. LEGITYMOWANIE OSÓB

Przykład 1. Osoba, której nie dotyczyło legitymowanie, przerywała interwencję: przekrzykiwała policjanta i legitymowanego, nie dawała im dojść do głosu, wchodziła na miejsce interwencji oraz pomiędzy legitymowanego i policjantów, nakłaniała legitymowanego do zachowań niezgodnych z prawem. Czynność legitymowania była niemożliwa do wykonania lub istotnie utrudniona z uwagi na lekceważenie poleceń funkcjonariusza.

Przykład 2. Osoba legitymowana podjęła próbę ucieczki, oddalała się z miejsca legitymowania, nie reagowała na polecenia zatrzymania się i powrotu na miejsce. Zachowanie jej skutkowało koniecznością użycia innych dostępnych środków, w tym środków przymusu bezpośredniego, w celu umożliwienia wykonania ww. czynności.

Przykład 3. Osoba legitymowana przebywała w miejscu niebezpiecznym (ruchliwa droga, torowisko, krawędź dachu) i nie chciała pomimo wydawanych poleceń tego miejsca opuścić. W tych okolicznościach legitymowanie było niemożliwe lub istotnie utrudnione, gdyż okoliczność wpływała na bezpieczeństwo legitymowanego, osób trzecich i policjantów. Legitymowanie stało się możliwe w momencie, kiedy osoba została zmuszona do wykonania polecenia poprzez użycie środków przymusu bezpośredniego, gdyż samo wielokrotne wydawanie poleceń było niewystarczające.

Przykład 4. Osoba legitymowana gestykulowała rękoma, przy czym podchodziła zbyt blisko do policjantów, naruszając wyznaczoną przez nich strefę bezpieczeństwa. Zaczynała dotykać funkcjonariuszy, zabierała swoje dokumenty pomimo niezakończonego legitymowania, wytrącała rzeczy z rąk policjanta (np. długopis, notatnik i inne wyposażenie służbowe). Legitymowanie w tej sytuacji było niemożliwe lub istotnie utrudnione, gdyż zachowanie osoby nie ustawało pomimo wielokrotnego wezwania do zachowania zgodnego z wydawanymi poleceniami.

Przykład 5. Osoba legitymowana miała zasłoniętą twarz (maska) i nie chciała jej odsłonić celem zweryfikowania tożsamości. Polecenie odsłonięcia twarzy nie przynosiłożądanego efektu. Czynność legitymowania w tej sytuacji była niemożliwa lub istotnie utrudniona.

6.2. ZATRZYMYWANIE OSÓB

Przykład 1. Podczas próby założenia kajdanek na ręce trzymane z tyłu osobie podejrzanej o popełnienie przestępstwa osoba ta istotnie utrudniała dokonanie czynności poprzez stawianie biernego oporu: trzymała ręce w kieszeni, wkładała dłonie pod pachy, napinała górne części ciała, nie wykonywała poleceń odwrócenia się i poddania czynności zatrzymania.

Przykład 2. W trakcie zatrzymania osoby w miejscu publicznym osoby postronne, jej towarzyszące, istotnie utrudniały wykonanie tej czynności, gdyż fizycznie odciągały zatrzymanego od policjantów, zasłaniały go własnym ciałem, dyskutowały z funkcjonariuszami i nie chciały opuścić miejsca interwencji. Nie reagowały na polecenie zachowania zgodnego z prawem, nieutrudniania realizacji czynności służbowych.

Przykład 3. W mieszkaniu, podczas próby zatrzymania osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa, pomimo wydawanych poleceń związanych z zatrzymaniem, osoba ta chowała się w innych pomieszczeniach, zamykała lub zastawiała przed policjantami drzwi wejściowe do pomieszczeń, uniemożliwiając dostęp do nich i wykonanie czynności.

Przykład 4. Podczas zatrzymania osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa stawiała bierny opór w trakcie doprowadzania jej do oznakowanego pojazdu. Stojąc w pozycji wyprostowanej, rękoma opierała się o drzwi i dach pojazdu, co uniemożliwiało policjantom umieszczenie jej w pojeździe, a w konsekwencji doprowadzenie do pomieszczenia dla osób zatrzymanych (PdOZ). Niestosowanie się do poleceń zachowania zgodnego z prawem, do zachowania spokoju spowodowało konieczność użycia środka przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej i udzielenia pomocy przez innych policjantów celem wyegzekwowania zachowania zgodnego z prawem.

Przykład 5. Sprawca przestępstwa w trakcie zatrzymania nie stosował się do wydawanych poleceń odrzucenia noża, który miał w ręku, ponadto nożem tym wymachiwał, co uniemożliwiało policjantom podejście do niego i wykonanie czynności zatrzymania.

6.3. PRZESZUKANIE, KONTROLA OSOBISTA, SPRAWDZENIE

PREWENCYJNE

Przykład 1. W toku przeszukania mieszkania osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa zamykała pomieszczenia na klucz i nie wykonywała poleceń ich otworzenia, czym uniemożliwiała wykonanie przeszukania tego pomieszczenia.

Przykład 2. Podczas przeszukania osoby (kontroli osobistej, sprawdzenia prewencyjnego) osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa nie chciała poddać się tej czynności i pomimo wydawanych poleceń określonego zachowania się nie wyjmowała rąk z kieszeni, trzymała dłonie pod pachami, odwracała się plecami do policjantów, kładła się na ziemi.

Przykład 3. Podczas przeszukania podręcznych przedmiotów (kontroli osobistej, sprawdzenia zawartości bagażu) osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa pomimo wydawanych poleceń uniemożliwiała dokonanie ww. czynności: nie wydała bagażu policjantom, kładła się na nim, chowała go w miejsca niedostępne, zamykała w pojeździe i w innych pomieszczeniach.

Przykład 4. Podczas podjęcia czynności przeszukania pojazdu osoba zamykała się w nim od środka i na wielokrotne wezwania nie chciała otworzyć drzwi.

Przykład 5. W trakcie wejścia na posesję, na której miało odbyć się przeszukanie, właściciel terenu spuścił ze smyczy agresywne psy, co uniemożliwiała policjantom wykonanie czynności. Ponadto właściciel nie reagował na polecenia trzymania psów na uwięzi.

6.4. POBIERANIE OD OSÓB ODCISKÓW LINII PAPILARNYCH LUB WYMAZU ZE ŚLUZÓWKI POLICZKÓW

Przykład 1. Z uwagi na zabezpieczenie na miejscu zabójstwa materiału dowodowego w postaci odcisków linii papilarnych policjant pobrał do eliminacji odciski linii papilarnych od osób, które były na miejscu zdarzenia. W trakcie czynności z udziałem jednego ze świadków ten nie wyraził zgody na pobranie jego odcisków. Pomimo wielokrotnego wzywania go do poddania się ww. czynności świadek próbował samowolnie oddalić się, nie wykonywał poleceń dotyczących udostępnienia dłoni, chował je w kieszeniach lub za plecami, co uniemożliwiała pobranie odcisków linii papilarnych.

Przykład 2. W toku prowadzonego postępowania przygotowawczego w sprawie kradzieży z włamaniem, podczas pobrania materiału biologicznego w postaci wymazu ze śluzówki policzków od mężczyzny, który był osobą podejrzaną o dokonanie tego przestępstwa, starał się on utrudniać jej wykonanie i pomimo iż został poinformowany o obowiązku poddania się temu badaniu, nie otwierał ust i odwracał głowę. Ponadto w momencie pobierania wymazu zacisnął zęby i przegryzł plastikowy patyczek wymazówki. Ponowne wykonanie czynności zakończyło się takim samym skutkiem.

6.5. INNE CZYNNOŚCI SŁUŻBOWE

Przykład 1. W parku miejskim policjanci dokonali zabezpieczenia miejsca, w którym doszło do rozboju. Część trawnika oraz przyległe alejki spacerowe ogrodzili taśmą policyjną. Po jakimś czasie wokół tego miejsca zaczęły gromadzić się osoby postronne. Na początku stały spokojnie za taśmą. W pewnym momencie dwaj mężczyźni, będący pod widocznym wpływem alkoholu, przeszli przez taśmy i zaczęli chodzić po odgrodzonym miejscu. Pomimo wezwań policjantów do opuszczenia tego miejsca mężczyźni odmówili wykonania poleceń, a gdy policjanci użyli środka przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej w celu usunięcia ich z ww. miejsca, usiedli na trawniku, a następnie położyli się na brzuchu i chowali ręce pod ciałem.

Przykład 2. W hali targowej komornik podjął czynności egzekucyjne wobec właściciela jednego z boksów targowych. W trakcie prowadzonej egzekucji spotkał się z oporem właściciela, który nie chciał go wpuścić na teren swojego punktu usługowego. Komornik wezwał Policję do udzielenia pomocy. Właściciel nie reagował na polecenia policjantów dotyczące umożliwienia wykonania egzekucji przez komornika. Swoim ciałem zastawił wejście i pomimo interwencji w dalszym ciągu nie chciał wpuścić komornika i policjantów do środka pomieszczenia. Ponadto zachęcał innych właścicieli lokali, aby pomogli mu w powstrzymaniu egzekucji.

7. INTERWENCJE ZWIĄZANE Z KONTROLĄ RUCHU DROGOWEGO – ZAKRES STOSOWANIA ART. 65A K.W. A ART. 92 § 1 K.W.

Niejednokrotnie pojawia się problem dotyczący określenia kwalifikacji prawnej co do niestosowania się do poleceń funkcjonariusza Policji w trakcie interwencji związanych z kontrolą ruchu drogowego. Niewątpliwie można w takich sytuacjach wziąć pod uwagę dwa przepisy zawarte w kodeksie wykroczeń, tj. art. 65a oraz art. 92 § 1. W jednym i drugim przepisie ustawodawca wskazuje na niestosowanie się do wydanych poleceń przez funkcjonariusza Policji. Na tym kończy się podobieństwo między nimi.

Artykuł 92 § 1 znajduje się w rozdziale XI kodeksu wykroczeń *Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji*. Przedmiotem ochrony jest bezpieczeństwo i porządek ruchu drogowego. System znaków i sygnałów drogowych ma za zadanie porządkowanie ruchu i gwarantowanie bezpieczeństwa. Wskazuje się, że niestosowanie się do znaków, sygnałów lub poleceń zakłóca porządek ruchu i stanowi groźbę dla jego bezpieczeństwa³².

Natomiast w art. 65a k.w. przedmiotem ochrony jest prawidłowe funkcjonowanie instytucji państwowych – Policji i Straży Granicznej, które może być zrealizowane w pełni tylko wtedy, gdy funkcjonariusze tych formacji mogą bez zakłóceń wykonywać swoje czynności służbowe. Dodatkowym (ubocznym) przedmiotem ochrony jest porządek publiczny, który może być zagrożony w sytuacji niemożności realizacji obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej. Przepis art. 65a k.w. zmierza do urzeczywistnienia przysługującego im prawa do wydawania poleceń, które zostało sformułowane wprost w przepisach art. 15 ust. 1 pkt 10 ustawy o Policji oraz art. 11 ust. 1 pkt 14 ustawy o Straży Granicznej, dodanych na mocy ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw³³.

Funkcjonariusze Policji w momencie ujawnienia czynu zabronionego (wykroczenia) zgodnie z zasadą oportunistu, podejmując reakcję na ten czyn, mogą zastosować np. postępowanie mandatowe lub skierować wniosek o ukaranie do sądu.

Zgodnie z art. 97 § 3 k.p.w. funkcjonariusz nakładający grzywnę jest obowiązany wskazać jej wysokość, określić zachowanie stanowiące wykroczenie, czas i miejsce jego popełnienia oraz kwalifikację prawną, a także poinformować sprawcę wykroczenia o prawie odmowy przyjęcia mandatu karnego i o skutkach prawnych takiej odmowy.

---

³² R. Stefański, *Komentarz do niektórych przepisów Kodeksu wykroczeń. Wykroczenia drogowe. Komentarz*, www.sip.lex.pl, dostęp: 9.06.2022 r.

³³ *Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy...*, dz. cyt.

Wypełniając odcinek „C” druku mandatu karnego, policjant jest zobowiązany m.in. do sporządzenia opisu zachowania stanowiącego wykroczenie, podania czasu i miejsca jego popełnienia oraz kwalifikacji prawnej.

W przypadku skierowania wniosku o ukaranie, na podstawie art. 57 § 2 pkt 2 k.p.w., należy sporządzić konkluzję zawierającą określenie zarzucanego obwinionemu czynu ze wskazaniem miejsca, czasu, sposobu i okoliczności jego popełnienia, a także wskazać kwalifikację prawną wykroczenia.

Poniesienie odpowiedzialności karnej przez sprawcę za popełnione wykroczenie wymaga stosowania kwalifikacji prawnej czynu, która w sposób najbardziej adekwatny będzie odpowiadała faktycznemu zachowaniu się sprawcy.

Analizując przepis dotyczący wydawania polecenia przez osobę uprawnioną do kierowania ruchem lub do kontroli ruchu drogowego, trzeba zaznaczyć, że na podstawie art. 131 ust. 1 *Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym*, w drodze *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego* został określony wymagany sposób zachowania się kontrolowanego uczestnika ruchu. Zgodnie z treścią § 24 wspomnianego rozporządzenia:

1. W przypadku, gdy kontrolujący daje polecenie lub sygnał do zatrzymania pojazdu silnikowego lub motoroweru, kierujący tym pojazdem:

- 1) zatrzymuje pojazd;
- 2) trzyma ręce na kierownicy;
- 3) na polecenie kontrolującego:
  - a) wyłącza silnik pojazdu,
  - b) włącza światła awaryjne,
  - c) umożliwi mu dokonanie identyfikacji pojazdu, w szczególności przez udostępnienie kontrolującemu komory silnika oraz innych miejsc w pojeździe.

2. Kierujący pojazdem lub pasażer mogą wysiadać (zsiadać) z kontrolowanego pojazdu silnikowego lub motoroweru za zezwoleniem kontrolującego.

Przytoczony przepis jednoznacznie określa szczegółowe zachowanie się sprawcy. Wskazane są w nim nakazy i zakazy, do których muszą dostosować się kierujący lub pasażer pojazdu.

Zgodnie ze stanowiskiem prof. dr. hab. Marka Bojarskiego i prof. dr. hab. Wojciecha Radeckiego rozporządzenie w sprawie kontroli ruchu drogowego nakłada na uczestnika ruchu obowiązek stosowania się do poleceń i sygnałów oraz wskazówek wydawanych przez kontrolującego. Jeżeli kontrolujący jest upoważniony do przeprowadzania kontroli i działa zgodnie z przepisami dotyczącymi kontroli, to niestosowanie się do jego sygnału lub polecenia wyczerpuje znamiona wykroczenia z art. 92 k.w.³⁴

---

³⁴ M. Bojarski, W. Radecki, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, www.sip.legalis.pl, dostęp: 10.06.2022 r.

Tak więc w sytuacji, gdy np. w trakcie kontroli kierujący pojazdem wbrew poleceniu pozostania w pojeździe wysiądzie z niego, właściwa byłaby następująca kwalifikacja prawna: art. 92 § 1 k.w. w zw. z § 24 ust. 2 *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego*.

Natomiast art. 65a k.w. służy przede wszystkim zapewnieniu właściwego przebiegu interwencji podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji. W ramach wykonywanych czynności, m.in. administracyjno-porządkowych, policjant ma prawo do wydawania osobom poleceń określonego zachowania się w granicach niezbędnych do wykonywania czynności określonych w pkt 1–5 lub 9 art. 15 ustawy o Policji lub wykonywania innych czynności służbowych podejmowanych w zakresie i w celu realizacji ustawowych zadań Policji lub w granicach niezbędnych do ochrony przed zatarciem śladów przy zabezpieczaniu miejsca zdarzenia lub w celu uniknięcia bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa osób lub mienia, gdy jest to niezbędne do sprawnej realizacji zadań Policji albo uniknięcia zatarcia śladów przestępstwa lub wykroczenia (art. 15 ust. 1 pkt 10 w zw. z art. 14 ustawy o Policji).

Należy mieć na uwadze, że w przypadku ujawnienia czynu zabronionego popełnionego w ruchu drogowym policjant w uzasadnionych przypadkach może dokonać zatrzymania pojazdu do kontroli drogowej i w związku z tym podjąć takie czynności, jak: legitymowanie osób będących w pojeździe, przeszukanie pojazdu, kontrola osobista. Podczas realizacji ww. czynności osoba, wobec której są one podjęte, może swoim zachowaniem wyczerpać ustawowe znamiona czynu określonego w art. 65a k.w.

8. PRZYKŁADOWE ORZECZENIA SĄDOWE W ZAKRESIE STOSOWANIA ART. 65A K.W. W PRAKTYCE POLICYJNEJ³⁵

Uzasadnienie wyroku sądu to dokument ważny nie tylko dla stron postępowań i ich pełnomocników, ale również dla sądów rozstrzygających podobne sprawy, gdyż stanowi odzwierciedlenie procesu myślowego i decyzyjnego zakończone sporządzeniem sentencji orzeczenia (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2001 r., II CKN 459/99).

Uzasadnienie orzeczenia ma kilka zadań:

- 1) pozwala na wyjaśnienie stronom postępowania, dlaczego zapadł taki, a nie inny wyrok,
- 2) przedstawia sposób rozumowania sądu na potrzeby kontroli jego prawidłowości przez sąd odwoławczy,
- 3) opublikowany na powszechnie dostępnych portalach orzeczeń pełni funkcję edukacyjną dla innych odbiorców³⁶.

Bywa, że sądy różnie oceniają stan prawny, co pozwala poznać motywy, jakimi kierowały się oba sądy rozpoznające daną sprawę. Ma to dużą wartość edukacyjną, sprzyja ujednoczeniu linii orzeczniczej, wpływa na kształtowanie kultury prawnej, jak również uwrażliwia na kwestie prawidłowej interpretacji i zastosowania przepisów prawa.

W sposób szczególny na uwagę zasługuje wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2021 r., ponieważ dotyczy on jednego z podstawowych uprawnień policjanta stosowanych podczas wykonywania czynności służbowych w związku z ujawnionym czynem zabronionym, tj. legitymowania osoby w celu ustalenia tożsamości. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku podkreśla, że w przypadku, w którym funkcjonariusz organu państwowego lub instytucji upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania żąda okazania dokumentu tożsamości, gdy nie ma do tego podstawy prawnej, obywatel może odmówić okazania takiego dokumentu tożsamości bez konsekwencji prawnych. W aspekcie omawianego w publikacji wykroczenia Sąd Najwyższy w uzasadnieniu podkreślił, że wykroczenie z art. 65a k.w. ma charakter skutkowy: zaniechanie spełnienia polecenia służbowego funkcjonariusza Policji ma stanowić uniemożliwienie lub istotne utrudnienie wykonania czynności służbowej. W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie wyjaśniono natomiast, w jaki sposób zachowanie sprawcy (R. W.) uniemożliwiało lub istotnie utrudniało wykonanie czynności służbowej oraz o jaką konkretnie czynność służbową (czynności służbowe) chodziło.

---

³⁵ Umieszczone w rozdziale 8. orzeczenia sądowe zostały zaprezentowane w wersji oryginalnej, niemniej jednak dokonano w nich niezbędnych zmian redakcyjnych i interpunkcyjnych, a także wyróżniono te fragmenty tekstu, które w szczególności nawiązują do problematyki niniejszego opracowania.

³⁶ A. Partyk, *Uzasadnienie, czyli sąd odnosi się do wyroku*, www.prawo.pl, dostęp: 30.08.2022 r.

WYROK NAKAZOWY SĄDU REJONOWEGO W KRASNYMSTAWIE Z DNIA 10 MAJA 2021 R., II WYDZIAŁ KARNY, SYGNATURA AKT II W 284/21

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 6 września 2021 r.

Sąd Rejonowy w Krasnymstawie II Karny Wydział w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR

Protokolant:

Z udziałem oskarżyciela publicznego z KPP w Krasnymstawie
po rozpoznaniu na rozprawie w dniach: 16.08, 6.09.2021 r.

sprawy:

urodzonego:

obwinionego o to, że:

I. W dniu 21 marca 2021 r. ok. godz. 12:00 w m. R. F. ul. C. na terenie stacji paliw wbrew obowiązki nie udzielił właściwemu organowi państwowemu upoważnionemu z mocy ustawy do legitymowania, wiadomości co do tożsamości własnej,

tj. o wykroczenie z art. 65 § 2 k.w.

II. W miejscu i czasie j.w. umyślnie nie stosował się do wydawanych przez funkcjonariusza policji na podstawie prawa, poleceń określonego zachowania i utrudniał wykonanie czynności służbowych w ten sposób, że zlekceważył polecenia funkcjonariusza policji i udał się do budynku stacji paliw celem uiszczenia opłaty za zatankowane paliwo,

tj. o wykroczenie z art. 65a k.w.

III. W miejscu i czasie j.w. w miejscu ogólnodostępnym, tj. na terenie stacji paliw, wykroczył przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych w ten sposób, że nie dopełnił obowiązku zakrywania za pomocą maseczki ust i nosa,

tj. o wykroczenie z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Obwinionego (...) uznaje za winnego popełnienia wykroczenia zarzucanego mu w pkt I wyczerpującego dyspozycję art. 65 § 2 k.w. oraz uznaje go za winnego popełnienia tego, że:

III. W dniu 21 marca 2021 r. ok. godz. 12:00 w R. F. na ul. C., w miejscu ogólnodostępnym, na terenie stacji paliw, nie przestrzegał obowiązku zakrywania przy pomocy maseczki ust i nosa wynikającego z § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,

tj. wykroczenia wyczerpującego dyspozycję art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii i za to:

- 1) na podstawie art. 65 § 2 k.w. w zw. z art. 65 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierza mu karę grzywny w kwocie 300 zł (trzysta złotych);
- 2) **obwinionego (...) uniewinnia od popełnienia czynu z art. 65a k.w. zarzucanego mu w punkcie II wniosku o ukaranie;**
- 3) zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 130 zł (sto trzydzieści złotych) tytułem kosztów postępowania, zaś co do czynu z punktu II koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

Uzasadnienie:

(...) został obwiniony o popełnienie tego, że:

I. W dniu 21 marca 2021 r. ok. godz. 12:00 w m. R. F. ul. C. na terenie stacji paliw wbrew obowiązкови nie udzielił właściwemu organowi państwowemu upoważnionemu z mocy ustawy do legitymowania wiadomości co do tożsamości własnej,

tj. o wykroczenie z art. 65 § 2 k.w.

II. W miejscu i czasie j.w. umyślnie nie stosował się do wydawanych przez funkcjonariusza policji na podstawie prawa poleceń określonego zachowania i utrudniał wykonanie czynności służbowych w ten sposób, że zlekceważył polecenia funkcjonariusza policji i udał się do budynku stacji paliw celem uiszczenia opłaty za zatankowane paliwo,

tj. o wykroczenie z art. 65a k.w.

III. W miejscu i czasie j.w. w miejscu ogólnodostępnym, tj. na terenie stacji paliw, wykroczył przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych w ten sposób, że nie dopełnił obowiązku zakrywania za pomocą maseczki ust i nosa,

tj. o wykroczenie z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Na podstawie zgromadzonych dowodów Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 marca 2021 r. obwiniony podjechał na stację paliw w R. F. Był kierowcą, odwoził matkę na pociąg. Na stacji paliw tankował paliwo do auta. Nie miał zasłoniętych ust i nosa, co zwróciło uwagę przejeżdżających w pobliżu stacji paliw funkcjonariuszy policji (...) i (...). Podjechali oni do obwinionego i próbowali ustalić jego personalia. (...) mimo żądania funkcjonariuszy nie udzielił im informacji co do swoich danych osobowych – w tym personaliów. Nie wykonywał poleceń funkcjonariuszy związanych z interwencją. Matka obwinionego (...) w dalszej części interwencji podała funkcjonariuszom poprzednie, już nieaktualne nazwisko syna i jego imię. (...) w dalszej części interwencji zorientowała się, jak nazywa się obwiniony. W trakcie interwencji (...) poszedł do wnętrza budynku stacji paliw, aby zapłacić za paliwo, również nie mając maseczki zasłaniającej nos i usta. Obwiniony został pouczone przez funkcjonariuszy policji o tym, że zostanie skierowany wniosek o ukaranie go, a także wręczono

mu wezwanie do Komisariatu Policji w R. F. celem złożenia wyjaśnień oraz pouczenie o jego prawach i obowiązkach. Odmówił jednak podpisania wymienionych dokumentów.

Składając wyjaśnienia na rozprawie, obwiniony przyznał się do tego, że przebywając na terenie stacji paliw, nie miał zasłoniętych ust i nosa. Wprawdzie miał on na szyi czerwoną chustkę, która mu do tego służyła, jednak osunęła się ona z powodu wiatru. Nie posiadał przy sobie maseczki. Nie przyznał się do popełnienia pozostałych zarzucanych mu czynów.

Co do czynu z punktu I obwiniony starał się bezskutecznie usprawiedliwić swoje zachowanie rzekomym ściągnięciem chusty przez wiatr, a przecież w tym czasie obwiązywał obowiązek zasłaniania ust i nosa przy użyciu maseczki, której obwiniony w ogóle nie posiadał przy sobie. Co więcej, wszedł on w takim stanie do sklepu, by zapłacić za paliwo. Nawet ewentualne zasłonięcie ust i nosa chustą nie czyniłoby zadość obowiązkowi nałożonemu przez prawo. Zresztą postawa obwinionego niezasłaniającego ust i nosa przecież przez dłuższy czas była powodem interwencji funkcjonariuszy, którzy przyglądali się tej sytuacji.

Niewiarygodne są jego wyjaśnienia, o ile zaprzeczał, że funkcjonariusz policji nie pytał go o dane personalne (zwłaszcza o imię i nazwisko), a jedynie żądał okazania dowodu osobistego, którego obwiniony rzeczywiście nie miał przy sobie. Przeczą im bowiem nie tylko zeznania funkcjonariuszy (...) i (...), ale również wzmianka w zeznaniach matki obwinionego (...), która zeznała, że słyszała, jak policjant pyta obwinionego, jak się nazywa. W tej części zeznania funkcjonariuszy policji oraz świadka (...) są zgodne, dlatego też Sąd uznał je za wiarygodne. Gdyby funkcjonariusz nie pytał o dane personale obwinionego, jego matka ostatecznie by ich nie podawała (choćby w wersji nieaktualnej).

Zeznania funkcjonariuszy policji (...) i (...) były wiarygodne, spójne, logiczne, rzetelne i oddawały ich wiedzę nabytą w czasie interwencji. Świadkowie wykonując czynności służbowe, nie mieli powodów, aby zeznawać nieprawdę i pomawiać obwinionego o popełnienie wykroczenia, którego się nie dopuścił. Rzetelność zeznań potwierdza treść notatki urzędowej, sporządzonej zgodnie z przepisami prawa.

W swoich zeznaniach (...) była nastawiona dość konfrontacyjnie w stosunku do funkcjonariuszy policji. Niemniej fakty, które podawała, oddawały jej obserwacje, uwzględniając miejsce, w którym się znajdowała, i pole widzenia oraz zaangażowanie w sprawę. Warto zauważyć, że z zeznań tych wynika, że funkcjonariusz nalegał, aby obwiniony podał swoje imię i nazwisko (a nie tylko okazał dokument tożsamości), jak również i to, że obwiniony nie zasłaniał ust i nosa maseczką. Nie doszło do zasadniczych sprzeczności pomiędzy jej relacją a zeznaniami funkcjonariuszy, biorąc pod uwagę znamiona wykroczeń. Sąd uznał jej zeznania co do zasady za wiarygodne, spójne, logiczne.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że obwiniony dopuścił się popełnienia dwóch czynów:

- z punktu I wyczerpującego dyspozycję art. 65 § 2 k.w.,
- z punktu III wyczerpującego dyspozycję art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Popełnienia wykroczenia z art. 65 § 2 k.w. dopuszcza się osoba, która wbrew obowiązkowi nie udziela właściwemu organowi państwowemu lub instytucji, upoważnionej z mocy ustaw do legitymowania, wiadomości lub dokumentów co do tożsamości własnej lub innej osoby, swojego obywatelstwa, zawodu, miejsca zatrudnienia lub zamieszkania. Obowiązek ten nie został wprost wprowadzony przepisami jakiejś konkretnej ustawy. Jest on logicznym dopełnieniem uprawnienia do legitymowania przysługującego organom państwowym oraz instytucjom, w stosunku do których przepisy wprost takie uprawnienie przewidują. Obowiązek ten powstaje w momencie, gdy przedstawiciel organu czy uprawnionej instytucji zażąda potwierdzenia tożsamości w sposób zgodny z przepisami. Uprawnienia funkcjonariuszy policji do legitymowania wynikają wprost z art. 15 Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

Z przeprowadzonych dowodów wynika niewątpliwie, że (...) w dniu 21 marca 2021 r. na stacji paliw w R. F. nie podał funkcjonariuszowi policji, na jego żądanie, informacji na temat swojej tożsamości, chociaż miał taki obowiązek. (...) był świadomy ciężącego na nim obowiązku i świadomie go nie wypełnił.

Z kolei popełnienia wykroczenia z art. 116 § 1a k.w. dopuszcza się ten, kto nie przestrzega zakazów, nakazów, ograniczeń lub obowiązków określonych w przepisach o zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Natomiast zgodnie z § 25 ust. 1 pkt 2a obowiązującego w dacie czynu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, do dnia 7 maja 2021 r. nakazuje się zakrywanie, za pomocą maseczki, ust i nosa w miejscach ogólnodostępnych, w tym na drogach i placach, na terenie cmentarzy, promenad, bulwarów, miejsc postoju pojazdów, parkingów leśnych.

Bez wątpienia (...) nie zasłaniał ust i nosa przy użyciu maseczki podczas pobytu na stacji paliw, a więc w miejscu ogólnodostępnym, w miejscu postoju pojazdów.

Wina obwinionego odnośnie do czynów z punktu I i III została w ocenie Sądu udowodniona. W momencie podejmowania przypisanych mu działań przestępnych był on osobą dojrzałą, poczytalną. Nie zachodziła żadna okoliczność wyłączająca bezprawność bądź winę obwinionego. Znajdował się w normalnej sytuacji motywacyjnej, zatem można było od niego wymagać zachowań zgodnych z prawem i można mu postawić zarzut, że nie zachowywał się tak, jak powinien.

Obwiniony świadomie nie wykonywał nałożonego na niego obowiązku podania funkcjonariuszom policji, na ich żądanie, danych co do jego tożsamości, jak też nie zakrywał ust i nosa przebywając na terenie stacji paliw. Należy mu zatem przypisać działanie umyślne z zamiarem bezpośrednim.

Spółeczna szkodliwość czynów odpowiada stopniowi charakterystycznemu dla wykroczeń, czyny godziły w prawidłowe działanie instytucji państwowych oraz w zdrowie publiczne, sprawca działań umyślnie, z zamiarem bezpośrednim.

Wymierzając obwinionemu grzywnę w kwocie 300 zł, Sąd kierował się dyrektywami wymiaru kary z art. 33 k.w. Sąd wziął zatem po uwagę stopień społecznej szkodliwości czynu i cele kary w zakresie społecznego oddziaływania, a także cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona osiągnąć w stosunku do obwinionego. Sąd wziął również pod uwagę

stopień winy i zachowanie obwinionego oraz wymierzenie kary za dwa popełnione wykroczenia. Podstawą były także okoliczności obciążające: motywacja obwinionego, który swoim zachowaniem okazał lekceważenie dla obowiązujących norm prawnych co do obu czynów, oraz ogólna postawa obwinionego w toku interwencji, nacechowana uporem i kontestowaniem poleceń funkcjonariuszy, kontekst zdrowotny w postaci zagrożonego przez epidemię zdrowia publicznego, czemu ma przeciwdziałać m.in. zachowanie dyscypliny społecznej w przestrzeganiu obowiązku zakrywania ust i nosa maseczką w celu ochrony innych ludzi przed niebezpieczeństwem zakażenia.

Okolicznością łagodzącą była uprzednia niekaralność obwinionego oraz ustabilizowany tryb życia (odpowiedzialna i stała praca zawodowa), kontekst sytuacyjny (obwiniony spieszył się, by odwiedzić matkę na stację kolejową). Czyn z art. 65 § 2 k.w. jest zagrożony karą surowszą niż wykroczenie z art. 116 § 1a k.w. Dlatego zgodnie z art. 9 § 2 k.w. to przepisy art. 65 § 2 k.w. w zw. z art. 65 § 1 k.w. powołano przy podstawie wymiaru kary.

Orzeczona wobec obwinionego kara 300 zł grzywny w ocenie Sądu jest odpowiednia do stopnia społecznej szkodliwości czynu obwinionego i stopnia jego zawinienia i stanowić będzie dolegliwość o charakterze represyjno-wychowawczym, zapobiegającym w przyszłości ponownemu łamaniu przez obwinionego porządku prawnego. W ocenie Sądu poprzez orzeczenie tej kary zrealizowane zostaną cele prewencji indywidualnej poprzez wychowanie sprawcy i powstrzymanie go od tego typu zachowań w przyszłości. W ten sposób osiągnięte zostaną także cele prewencji generalnej, której zadaniem jest kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa i utwierdzanie jego prawidłowych postaw wobec prawa.

Dodać należy, iż w sytuacji, gdy najsurowszą sankcją karną za powołane wyżej wykroczenie jest kara ograniczenia wolności, kara 300 zł grzywny nie jest karą surową. Określając wysokość kary grzywny, Sąd miał także na uwadze, w myśl art. 24 § 3 k.w., wysokość jego dochodów oraz warunki osobiste i rodzinne, a także stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe. Obwiniony jest (...), jest (...) pracuje zawodowo, z czego uzyskuje on stały dochód ok. (...). Z łatwością będzie mógł uiścić karę grzywny, choćby w ratach.

Z kolei, gdy chodzi o czyn z punktu II, to Sąd uniewinnił obwinionego od zarzutu popełnienia wykroczenia z art. 65a k.w., uznając, że zachowanie obwinionego nie wypełniało znamion tego wykroczenia. Procesową podstawą rozstrzygnięcia jest w tym zakresie art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. w zw. z art. 62 § 3 k.p.w.

Zgodnie z art. 65a k.w. popełnienia tego wykroczenia dopuszcza się ten, kto umyślnie, nie stosując się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, na podstawie prawa, poleceń określonego zachowania się, uniemożliwia lub istotnie utrudnia wykonanie czynności służbowych.

Brak podstaw do przyjęcia, że swoim zachowaniem obwiniony uniemożliwił lub istotnie utrudnił wykonywanie czynności służbowych przez funkcjonariuszy. Dyskutował z interwenującymi policjantami, polemizując z nimi, dawał wyrazy swojemu niezadowoleniu, wbrew woli funkcjonariuszy wszedł do budynku stacji, aby zapłacić za zatankowane paliwo. Gdyby jednak obwiniony pozostał przy aucie w istocie blokowałby dostęp do dystrybutora innym kierowcom, podjęcie przez niego decyzji, aby zapłacić za paliwo w sklepie, nie może być

oceniane na tyle wadliwie, aby przypisać mu popełnienie kolejnego wykroczenia. Za chwilę przecież wyszedł ze sklepu i interwencja policji mogła być kontynuowana.

Takie zachowanie nie unieumożliwiało wykonania czynności służbowych funkcjonariuszom, ani nie utrudniało im w sposób istotny wykonania tych czynności. Warto zauważyć, że niepodanie danych osobowych przez obwinionego jest przedmiotem zarzutu z punktu III.

Z uwagi na sytuację majątkową obwinionego wyżej opisaną Sąd zasądził od (...) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 130 zł tytułem kosztów postępowania, zaś co do czynu z punktu II koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

**WYROK SĄDU NAJWYŻSZEGO Z DNIA 26 MARCA 2021 R.,
SYGNATURA AKT II KK 40/21**

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 26 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie R. W.

ukaranego z art. 54 k.w. i innych.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 26 marca 2021 r.

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Ł.

z dnia 24 czerwca 2021 r., sygn. VI W (...)

uchyla zaskarżony wyrok i R. W. uniewinnia od dokonania zarzucanego mu czynu zakwalifikowanego z art. 54 k.w. w zw. z § 17 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (czyn opisany w pkt 1 zaskarżonego wyroku), a **w zakresie czynów zarzuczanych, opisanych pod pkt 2 i 3 części wstępnej zaskarżonego wyroku, sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.**

Uzasadnienie

We wniosku o ukaranie, złożonym do Sądu Rejonowego w Ł., przez Komendanta IV Komendy Policji Miejskiej Policji w Ł., zarzucono R. W., że:

I. w dniu 5 kwietnia 2020 r. w Ł., przy Al. (...), będąc w parku im. (...), naruszył zakaz zawarty w przepisach porządkowych o zachowaniu się w miejscach publicznych,

tj. popełnienie czynu z art. 54 k.w. w zw. z § 17 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,

II. w dniu 5 kwietnia 2020 r. w Ł., przy Al. (...), w parku im. (...) podczas legitymowania przez funkcjonariusza Policji nie okazał dokumentu stwierdzającego jego tożsamość, w postaci dowodu osobistego, mimo iż posiadał go przy sobie,

tj. popełnienia czynu z art. 65 § 2 k.w.,

III. w dniu 5 kwietnia 2020 r. w Ł., przy Al. (...), w parku im. (...) umyślnie nie stosował się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji poleceń, czym istotnie utrudniał wykonywanie czynności służbowych,

tj. popełnienia czynu z art. 65a k.w.

Sąd Rejonowy w Ł. wyrokiem nakazowym z dnia 24 czerwca 2021 r., sygn. akt VI W (...), w zakresie zarzucanych czynów, uznał obwinionego R. W. za winnego tego, że:

I. w dniu 5 kwietnia 2020 r. w Ł., przy Al. (...), będąc w parku im. (...), naruszył zakaz zawarty w przepisach porządkowych o zachowaniu się w miejscach publicznych, czym wyczerpał dyspozycję art. 54 k.w. w zw. z § 17 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,

II. w dniu 5 kwietnia 2020 r. w Ł., przy Al. (...) w parku im. (...) podczas legitymowania przez funkcjonariusza Policji nie okazał dokumentu stwierdzającego jego tożsamość w postaci dowodu osobistego, mimo iż posiadał go przy sobie, i umyślnie nie stosował się do innych, wydawanych przez funkcjonariusza Policji poleceń, istotnie utrudniając wykonanie czynności służbowych, czym wyczerpał dyspozycję art. 65a § 2 k.w.³⁷ w zw. z art. 9 § 1 k.w. i za to na podstawie art. 65a k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył łącznie karę 500 złotych grzywny,

III. zwolnił obwinionego od kosztów sądowych i przejął je na rachunek Skarbu Państwa.

Od powyższego wyroku nakazowego kasację złożył Rzecznik Praw Obywatelskich.

Zaskarżył ten wyrok w całości na korzyść ukaranego R. W.

Zarzucił:

- 1) w zakresie uznania R. W. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 54 k.w. w zw. z § 17 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (pkt I wyroku), rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego, tj. art. 54 k.w., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, w sytuacji, gdy czyn mu przypisany nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia;
- 2) w zakresie uznania R. W. za winnego popełnienia wykroczenia opisanego w pkt II wyroku – rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, tj. art. 93 § 2 k.p.w., polegające na przyjęciu, że okoliczności przypisanego mu czynu i jego wina nie budzą wątpliwości, co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku nakazowego, podczas gdy w świetle dowodów dołączonych do wniosku o ukaranie, zarówno wina, jak i okoliczności czynu zarzucanego obwinionemu budziły wątpliwości, co powinno skutkować skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie i wyjaśnieniem wszystkich istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności.

Podnosząc te zarzuty, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Ł.:

- 1) uniewinnienie R. W. od popełnienia wykroczenia z art. 54 k.w. w zw. z § 17 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii;
- 2) w pozostałym zakresie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

---

³⁷ Kwalifikacja prawna wskazana w oryginalnym zapisie wyroku.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podkreślić, że z art. 68 ust. 4 Konstytucji RP wynika obowiązek władz publicznych zwalczania chorób epidemicznych. Nie budzi też żadnych wątpliwości stwierdzenie, że walka z epidemią wymaga ustanowienia pewnych ograniczeń wolności i praw człowieka, gdyż bez ich wprowadzenia władze publiczne nie będą skuteczne w działaniach mających na celu zwalczanie epidemii oraz zapewnienie właściwej ochrony zdrowia osobom zakażonym. Rozumiano to też w przeszłości. Przykładowo u progu II Rzeczypospolitej Polskiej Naczelnik Państwa Józef Piłsudski w dekrete z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych oraz innych chorób, występujących nagminnie (Dz.U. R.P. z 1919 r., Nr 14, poz. 184), upoważnił odpowiednie władze administracyjne, w przypadku pojawienia się w obrębie miasta lub gminy choroby zakaźnej, do wprowadzenia na żądanie władz sanitarnych, np. czasowego ograniczenia komunikacji, czasowego ograniczenia handlu obwoźnego, zamknięcia zakładów przemysłowych w miejscowościach zarażonych lub znajdujących się w warunkach sprzyjających zarażeniu, zakazania czasowo odbywania targów, jarmarków, odpustów, pielgrzymek i innych zgromadzeń publicznych. Artykuł 21 tego dekretu głosił, cyt.: „Winni uchybienia przepisom dekretu niniejszego oraz przepisom właściwych rozporządzeń wykonawczych, wydanych w myśl dekretu niniejszego, ulegną karze przewidzianej w Kodeksie Karnym. W przypadkach wykroczeń mniejszej wagi prezydenci, burmistrzowie, wójtowie gmin, na wniosek lekarza powiatowego lub miejscowych władz sanitarnych mają prawo nakładania na winnych kar pieniężnych do wysokości 100 Mk”.

W III Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 5 grudnia 2008 r. uchwalono ustawę o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2008 r., Nr 234, poz. 1570). W tej ustawie między innymi określono zasady postępowania w razie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii. Za epidemię uznano zaś wystąpienie na danym obszarze zakażeń lub zachorowań na chorobę zakaźną w liczbie wyraźnie większej niż we wcześniejszym okresie albo wystąpienie zakażeń lub chorób zakaźnych dotychczas niewystępujących (por. art. 2 ust. 9). Stan zagrożenia epidemicznego zdefiniowano jako sytuację prawną wprowadzoną na danym obszarze w związku z ryzykiem wystąpienia epidemii w celu podjęcia określonych w ustawie działań zapobiegawczych. Z kolei stan epidemii to sytuacja prawna wprowadzona na danym obszarze w związku z wystąpieniem epidemii w celu podjęcia określonych w ustawie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych dla zminimalizowania skutków epidemii (por. art. 2 ust. 23 i ust. 22). Do dnia 26 marca 2021 r., tj. daty wydania wyroku w niniejszej sprawie, powyższa ustawa była już nowelizowana dwadzieścia jeden razy. Ustawa ta w rozdziale 9 zawiera przepisy karne.

Nadto w dniu 2 marca 2020 r. uchwalono ustawę o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U., poz. 1842). Podnosi się, że wirus SARS-CoV-2, wywołujący chorobę układu oddechowego COVID-19, rozprzestrzenia się drogą kropelkową, a jednym z uznanych sposobów ochrony przed tą chorobą jest wczesne i możliwie powszechne doprowadzenie do znaczącej redukcji liczby bliskich kontaktów międzyludzkich, czyli wprowadzenie tzw. dystansowania społecznego (por. W. Brzostowski,

A. Giżejowska, M. Gładoch, *Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Komentarz*, Legalis 2020).

Wskazać też trzeba, że masowe wystąpienie chorób zakaźnych u ludzi jest, w świetle polskiego ustawodawstwa, uznawane za katastrofę naturalną uprawniającą do wprowadzenia stanu klęski żywiołowej na obszarze, na którym wystąpiła klęska żywiołowa, a także na obszarze, na którym wystąpiły lub mogą wystąpić skutki tej klęski (por. art. 3 ust. 2 pkt 2 i art. 4 ust. 1 Ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej, tekst jednolity: Dz.U. z dnia 10 października 2017 r., poz. 1897). Stan klęski żywiołowej jest jednym z trzech stanów nadzwyczajnych przewidzianych w Konstytucji RP (por. art. 228 i art. 232). Artykuł 233 ust. 3 Konstytucji RP stanowi, że ustawa określająca zakres ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w stanie klęski żywiołowej może ograniczać wolności i prawa określone w art. 22 (wolność działalności gospodarczej), art. 41 ust. 1, 3 i 5 (wolność osobista), art. 50 (nienaruszalność mieszkania), art. 52 ust.1 (wolność poruszania się i pobytu na terytorium R.P.), art. 59 ust. 3 (prawo do strajku), art. 64 (prawo własności), art. 65 ust. 1 (wolność pracy), art. 66 ust. 1 (prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy) oraz art. 66 ust. 2 (prawo do wypoczynku). W doktrynie podnosi się, że stan klęski żywiołowej został wyodrębniony na gruncie polskiego porządku prawnego jako ostatni spośród trzech stanów nadzwyczajnych. Ani w okresie II Rzeczypospolitej Polskiej, ani w okresie PRL, zarówno ustawodawstwo zwykłe, jak i konstytucyjne nie знаło takiej instytucji. Sposób zaś określenia okoliczności wprowadzenia stanu klęski żywiołowej, cyt. „pozostawia pole do pewnych nadużyć i dokonania wykładni przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. zgodnie z aktualnymi potrzebami politycznymi i społecznymi nastrojami” (E. Kurzępa, *Stany nadzwyczajne w polskim porządku prawnym*, Warszawa 2017, s. 122).

Po naszkicowaniu stanu prawnego, co do zwalczania chorób epidemicznych, Sąd Najwyższy odniesie się do zarzutów kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich.

W zakresie zarzutu odnośnie czynu przypisanego w pkt I zaskarżonego wyroku.

Bezspornym jest, iż przepis art. 54 k.w. należy do grupy tzw. ustawowych przepisów blankietowych właściwych, które odwołują się do przepisów zawartych w aktach normatywnych niższego rzędu. Przedmiotem odniesienia ustawowego przepisu blankietowego właściwego jest przepis wydany przez organy innej władzy. W ustawowych przepisach blankietowych właściwych ustawodawca ogranicza się, obok określenia rodzaju i zakresu sankcji, wyłącznie do zakreślenia jedynie pewnych (zrębowych), niekiedy zmiennych, ram opisu czynu zabronionego, zaś o całokształcie zespołu znamion charakteryzujących dany typ czynu, a zatem w istocie o granicach kryminalizacji decyduje organ innej władzy, właściwy do wydania aktu normatywnego uzupełniającego blankiet zawarty w ustawie karnej (J. Długosz, *Ustawowa wyłączość i określoność w prawie karnym*, Warszawa 2016, s. 185–197). Podkreśla się, że w obszarze prawa represyjnego specyfika ustawowych przepisów blankietowych właściwych polega nie tylko na tym, iż norma prawa karnego powstaje z dwóch lub więcej przepisów składających się na jej treść, ale przede wszystkim na tym, że przepis lub przepisy uzupełniające mają pochodzić od władzy wykonawczej, a nie od władzy ustawodawczej (por. B. Koch,

Z problematyki przepisów blankietowych w prawie karnym, „Acta Universitatis Nicolai Copernici, Prawo XVI – Nauki Humanistyczno-Społeczne” 1978, z. 98. s. 68–69). Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 8 lipca 2003 r., sygn. akt P 10/02, OTK–A 2003, Nr 6, poz. 62 stwierdził, że przepis art. 54 k.w., w zakresie, w jakim przewiduje wymierzenie kary grzywny za naruszenie przepisów porządkowych, stanowionych przez organy samorządu terytorialnego, jest zgodny z art. 42 ust. 1 Konstytucji RP. W doktrynie podkreśla się, że odesłanie z art. 54 k.w. dotyczy wszystkich przepisów porządkowych wydawanych przez różne organy. Nie muszą być to tylko przepisy prawa miejscowego wydawane przez organy samorządu terytorialnego (por. art. 94 Konstytucji RP), mogą to być również rozporządzenia, wydawane przez upoważnione do tego w Konstytucji RP centralne organy państwowe (por. art. 92 Konstytucji RP). Chodzi tu o rozporządzenia wydawane na podstawie delegacji ustawowej (por. np. P. Kozłowska-Kalisz, w: M. Mozgawa (red.), *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 197–198). M. Bojarski zauważa, że ustawodawca dając określonym organom upoważnienie ustawowe, zazwyczaj posługuje się określeniami „przepisy porządkowe” lub „zarządzenia porządkowe”. Nie zawsze jednak ustawa zawiera któreś z tych określeń. Może to spowodować powstanie wątpliwości, czy wydany akt normatywny należy do kategorii „przepisów porządkowych”. Pewną wskazówką mógłby tu być przedmiot ochrony przepisu art. 54 k.w. Dobrem chronionym jest tutaj przede wszystkim ład i porządek publiczny. Jeżeli zatem przepisy porządkowe mają inny przedmiot niż ochrona porządku i spokoju w miejscu publicznym, to ich naruszenie nie powoduje odpowiedzialności z art. 54 k.w. (por. M. Bojarski, w: M. Bojarski, W. Radecki, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2016, s. 492). W doktrynie prawa konstytucyjnego wskazuje się, że rozporządzenie, będące przecież źródłem prawa o charakterze powszechnie obowiązującym (por. art. 87 ust. 1 Konstytucji RP), może wyjątkowo – z mocy ustawy – wkraczać w zagadnienia stanowiące zasadniczy przedmiot regulacji ustawowej, które nie zostały w niej unormowane, a są niezbędne dla realizacji norm ustawy (por. np. K. Działocha, *Ustawa a inne akty normatywne*, w: J. Trzeciński (red.), *Postępowanie ustawodawcze w polskim prawie konstytucyjnym*, Warszawa 1994, s. 62–64). Jednocześnie pamiętać należy, iż w wyroku z dnia 17 marca 2015 r., sygn. akt K 31/13, OTK–A 2015, Nr 3, poz. 31, Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że zadaniem rozporządzenia jest wykonanie (doprecyzowanie) przepisów ustawy, a nie modyfikowanie jej treści. W powołanym wyżej wyroku z dnia 8 lipca 2003 r., sygn. akt P 10/02, Trybunał Konstytucyjny podzielił pogląd, że przepis art. 54 k.w. zawiera odesłanie do przepisów porządkowych wydawanych w celu zapewnienia porządku i spokoju publicznego. W konsekwencji, w razie naruszenia przepisów, które mają inny przedmiot ochrony, nie jest możliwe zastosowanie unormowania z art. 54 k.w. Trafnie zatem wskazuje Rzecznik Praw Obywatelskich w uzasadnieniu kasacji, że skoro przepisy porządkowe, o których mowa w art. 54 k.w., mają mieć właśnie za zadanie ochronę porządku i spokoju publicznego, to tym samym w polu penalizacji tego przepisu nie mieszczą się regulacje odnoszące się do innych sfer życia, np. do ochrony zdrowia publicznego. Przypomnieć trzeba, że przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, zostały wydane w celu wykonania Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r., poz. 1239

ze zm.). Artykuł 46a tej ustawy stanowi, że Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia, na podstawie danych przekazanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw administracji publicznej, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wojewodów, określić:

- 1) zagrożony obszar wraz ze wskazaniem rodzaju strefy, na którym wystąpił stan epidemii lub stan zagrożenia epidemicznego,
- 2) rodzaj stosowanych rozwiązań – w zakresie określonym w art. 46b – mając na względzie zakres stosowanych rozwiązań oraz uwzględniając bieżące możliwości budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. W myśl art. 46b, w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 46a, można ustanowić:
  - 1) ograniczenia, obowiązki i nakazy, o których mowa w art. 46 ust. 4 (czyli:
    - a) czasowe ograniczenie określonego sposobu przemieszczania się,
    - b) czasowe ograniczenie lub zakaz obrotu i używania określonych przedmiotów lub produktów spożywczych,
    - c) czasowe ograniczenie funkcjonowania określonych instytucji lub zakładów pracy,
    - d) zakaz organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności,
    - e) obowiązek wykonania określonych zabiegów sanitarnych, jeżeli wykonanie ich wiąże się z funkcjonowaniem określonych obiektów produkcyjnych, usługowych, handlowych lub innych obiektów,
    - f) nakaz udostępnienia nieruchomości, lokali, terenów i dostarczania środków transportu do działań przeciwepidemicznych przewidzianych planami przeciwepidemicznymi,
    - g) obowiązek przeprowadzenia szczepień ochronnych oraz grupy osób podlegających tym szczepieniom, rodzaj przeprowadzanych szczepień ochronnych – uwzględniając drogi szerzenia się zakażeń oraz sytuację epidemiczną na obszarze, na którym ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii);
  - 2) czasowe ograniczenie określonych zakresów działalności przedsiębiorców;
  - 3) czasową reglamentację zaopatrzenia w określonego rodzaju artykuły;
  - 4) obowiązek poddania się badaniom lekarskim oraz stosowania innych środków profilaktycznych i zabiegów przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie;
  - 5) obowiązek poddania się kwarantannie;
  - 6) miejsce kwarantanny;
  - 7) zakaz opuszczania miejsca kwarantanny;
  - 8) czasowe ograniczenie korzystania z lokali lub terenów oraz obowiązek ich zabezpieczenia;
  - 9) nakaz ewakuacji w określonym czasie z określonych miejsc, terenów i obiektów;
  - 10) nakaz lub zakaz przebywania w określonych miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach;
  - 11) zakaz opuszczania strefy zero przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie;
  - 12) nakaz określonego sposobu przemieszczania się.

Nie budzi wątpliwości, iż celem przepisów rozporządzenia Rady Ministrów wydanego w wykonaniu delegacji ustawowej, ujętej w omówionych art. 46a oraz art. 46b Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, jest

ochrona zdrowia. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 stycznia 2004 r., K 14/03, OTK – A 2004, Nr 1, poz. 1, podkreślił, że treścią prawa do ochrony zdrowia z art. 68 ust. 1 Konstytucji RP nie jest jakiś „abstrakcyjnie określony stan zdrowia poszczególnych jednostek”, ale możliwość korzystania z systemu ochrony zdrowia, funkcjonalnie nakierowanego na zwalczanie i zapobieganie chorobom, urazom i niepełnosprawnościom. Artykuł 68 ust. 4 Konstytucji RP nakłada zaś na władze publiczne obowiązek zwalczania chorób epidemicznych, co dotyczy zarówno działań prewencyjnych, profilaktyki, dbałości o higienę, jak i kontroli zakażeń oraz leczenia tych chorób. Przepisy te w oczywisty sposób nie stanowią w związku z tym przepisów porządkowych w rozumieniu art. 54 k.w. W przypadku tych ostatnich przedmiot ochrony stanowi bowiem porządek i spokój w miejscach publicznych, a nie ochrona zdrowia poprzez zwalczanie epidemii.

Na podstawie art. 46a i art. 46b pkt 1–6 i 8–12 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, które w § 17 ust. 1 stanowiło, że w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 11 kwietnia 2020 r. zakazuje się korzystania z pełniących funkcje publiczne i pokrytych roślinnością terenów zieleni, w szczególności: parków, zieleńców, promenad, bulwarów, ogrodów botanicznych, zoologicznych, jordanowskich i zabytkowych, a także plaż. Rozporządzenie to nie zawierało jednak żadnej sankcji za naruszenie tego zakazu. Tymczasem odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary – art. 1 § 1 k.w. Wyżej wskazano, dlaczego to rozporządzenie nie może być uznane za przepisy porządkowe, o jakich mowa w dyspozycji art. 54 k.w. (wykraczało poza dopuszczalny w tym przepisie zakres ochrony określonych w nim dóbr prawnych). Dodatkowo należy podnieść, iż rozporządzenie Rady Ministrów może stanowić m.in. przepisy porządkowe, o ile w sposób wyraźny i skonkretyzowany dokonano takiego zastrzeżenia w treści takiego rozporządzenia. Przyjmuje się, że przy tworzeniu przepisów o charakterze porządkowym, mających wypełnić swą treścią dyspozycję art. 54 k.w., wystarczające jest ogólne odesłanie do odpowiedzialności przewidzianej w tym przepisie, ale zarazem takie odesłanie uznaje się za minimum wymagań w tym zakresie. Sprawca musi bowiem wiedzieć, co go czeka za złamanie zakazów przewidzianych w przepisach porządkowych (por. m.in. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2003 r., P 10/02 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 czerwca 2005 r., sygn. V KK 41/05, OSNKW 2005/9/83 i z dnia 4 grudnia 2001 r., sygn. V KKN 293/01, LEX 51576). Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, powyższych postanowień ani odesłań nie zawierało. Nie odsyłało ono bowiem w swej treści do konkretnego przepisu kodeksu wykroczeń i nie określało wobec sprawcy prawno-materialnych konsekwencji naruszenia przez niego zawartych w nim przepisów. Przepis § 17 tego rozporządzenia stanowił jedynie, że zakazuje się korzystania m.in. z parków, bez podania, czy i jaka sankcja grozi za złamanie tego zakazu.

Dodatkowo zauważyć należy, że w Ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi wprowadzono w dniu 1 kwietnia 2020 r. rozdział 8a, w którym przewidziano odpowiedzialność administracyjną za niestosowanie się do określonych nakazów, zakazów lub ograniczeń, statuując kary pieniężne. Powyższe może wskazywać, że ustawodawca za niezastosowanie się do obowiązków przewidzianych w rozporządzeniu wprowadził tylko odpowiedzialność administracyjną, nie zaś odpowiedzialność wykroczeniową.

Trafnie nadto Rzecznik Praw Obywatelskich zauważył, że cyt. „w dniu 24 czerwca 2020 r., tj. w dacie orzekania przez sąd, nie obowiązywały już przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r., zaś obowiązujące w dniu orzekania Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U., poz. 1066 ze zm.) nie przewidywało zakazu przebywania w parku. Już choćby z tego powodu, przez wzgląd na treść art. 2 k.w., ukaranie R. W. nie było możliwe”.

Wskazać też należy, iż możliwość przebywania w miejscach publicznych, jakimi są m.in. parki miejskie, niewątpliwie wchodzi w zakres wolności człowieka oraz prawa do przemieszczania się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i w związku z tym jest chroniona przez art. 31 ust. 1 i art. 52 ust. 1 Konstytucji RP. Z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP wynika zaś, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Zastosowana zaś przez ustawodawcę w Ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, technika nowelizacji Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nie polegała na wprowadzeniu ograniczeń w zakresie korzystania z praw i wolności człowieka poprzez przyjęcie stosownych rozwiązań ustawowych zawierających takie ograniczenia, wraz z możliwością uregulowania szczegółowych zagadnień natury technicznej na poziomie rozporządzenia, lecz wyposażała wprost organ władzy wykonawczej – Radę Ministrów w kompetencję do wprowadzania takich ograniczeń. Nietrudno zauważyć, że ujęte w art. 46 ust. 4 i art. 46b ograniczenia, nakazy i zakazy stanowią, w zakresie ograniczeń wolności i praw człowieka, w zasadzie powtórzenie unormowania art. 21 ust. 1 Ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. 2017, poz. 1897). Pamiętać jednak trzeba, że przepisy art. 21 ust. 1 tej ustawy wskazują, na czym mogą polegać niezbędne ograniczenia wolności i praw człowieka i obywatela w przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej. Natomiast art. 5 ust. 2 Ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej pozwala Radzie Ministrów określić w rozporządzeniu, w zakresie ujętym art. 21 i 22, rodzaje niezbędnych ograniczeń praw i wolności. Jednakże na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania, ogłoszono stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, natomiast nie wprowadzono stanu klęski żywiołowej z uwagi na masowe występowanie choroby zakaźnej (por. art. 3 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej). Powyższe oznacza zatem

dla ustawodawcy nakaz kompletności unormowania ustawowego, które musi samodzielnie określać wszystkie podstawowe elementy ograniczenia danego prawa i wolności, tak aby już na podstawie lektury przepisów ustawy można było wyznaczyć kompletny zakres tego ograniczenia. Niedopuszczalne jest natomiast przyjmowanie w ustawie uregulowań pozostawiających organom władzy wykonawczej swobodę normowania ostatecznego kształtu owych ograniczeń, a w szczególności wyznaczania zakresu tych ograniczeń. Tylko unormowania, które nie stanowią podstawowych elementów składających się na ograniczenie konstytucyjnych praw i wolności, mogą być treścią rozporządzenia. Z ugruntowanego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego jasno wynika, że nakładanie ograniczeń w zakresie podstawowych wolności i praw człowieka i obywatela musi odbywać się na podstawie prawidłowo stanowionego prawa, w szczególności zgodnie z podstawowymi zasadami wyrażonymi w Konstytucji RP. W uzasadnieniu wyroku z dnia 18 marca 2021 r., sygn. akt II KK 74/21, Sąd Najwyższy przypomniał, że Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nie zawiera unormowań określających możliwość i warunki ograniczenia konstytucyjnej wolności poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zatem akty prawne rangi niższej niż ustawa nie mogą limitować wolności przemieszczania się, którą gwarantuje art. 52 ust. 1 Konstytucji RP.

Co do zarzutu kasacji odnośnie do czynu przypisanego z pkt II wyroku.

Drugie z wykroczeń, przypisanych R. W., polegało na tym, że podczas legitymowania przez funkcjonariusza Policji nie okazał dokumentu stwierdzającego tożsamość w postaci dowodu osobistego, mimo że posiadał go przy sobie, i umyślnie nie stosował się do innych wydawanych przez funkcjonariuszy Policji poleceń, istotnie utrudniając wykonanie czynności służbowych. Jako kwalifikację tego czynu Sąd Rejonowy w Ł. wskazał art. 65a k.w. w zw. z art. 9 § 1 k.w., pomijając przepis art. 65 § 2 k.w., statuujący odpowiedzialność za nieudzielenie właściwemu organowi państwowemu lub instytucji upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania, wiadomości lub dokumentów co do tożsamości własnej lub innej osoby, swego obywatelstwa, zawodu, miejsca zatrudnienia lub zamieszkania. Jednakże, z opisu czynu przypisanego i wskazania w kwalifikacji prawnej art. 9 § 1 k.w., należy przyjąć, że przepis art. 65 § 2 k.w. nie został wymieniony przez ten Sąd w wyniku przeoczenia.

Sąd Rejonowy w Ł. uznał za możliwe orzekanie w niniejszej sprawie w postępowaniu nakazowym. Zgodnie z przepisem art. 93 § 2 k.p.w. orzekanie w postępowaniu nakazowym może nastąpić, jeżeli okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 grudnia 2018 r., sygn. III KK 648/18, cyt. „Brak wątpliwości, o których mowa w art. 93 § 2 k.p.w., oznacza, że nie ma ich zarówno odnośnie co do sprawstwa danego czynu, jak i winy obwinionego, z uwzględnieniem jego wyjaśnień oraz innych dowodów przeprowadzonych w toku czynności wyjaśniających. Poza sporem jest, że postępowanie nakazowe to instytucja prawa procesowego, której stosowanie zastrzeżono do najbardziej oczywistych przypadków, gdzie materiał dowodowy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych istotnych wątpliwości co do winy i okoliczności popełnienia zarzucanego czynu”. Tymczasem, w realiach przedmiotowej sprawy, jak słusznie podnosi Rzecznik Praw Obywatelskich, wina oraz okoliczności popełnienia przez R. W. zarzucanych mu wykroczeń, zakwalifikowanych z art. 65 § 2 k.w. i 65a k.w., budziły istotne wątpliwości.

Z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynika, że R. W. w dniu 5 kwietnia 2020 r. czytał książkę, siedząc na ławce w parku im. (...) w Ł. Zostało to zauważone przez funkcjonariuszy Policji. Od dnia 1 kwietnia 2020 r. obwijał zaś zakaz z § 17 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, czyli cyt. „zakaz korzystania z pełniących funkcje publiczne i pokrytych roślinnością terenów zieleni, w szczególności: parków, zieleńców, promenad, bulwarów, ogrodów botanicznych, zoologicznych, jordanowskich i zabytkowych, a także plaż”. W tym miejscu należy przypomnieć, że w art. 7 Konstytucji RP sformułowano zasadę legalizmu, oznaczającą, iż kompetencja (realizująca ją działalność) każdego organu władzy publicznej powinna opierać się na wyraźnie sformułowanym przepisie prawa. Sposób wykorzystywania kompetencji przez organy państwowe nie jest wyrazem arbitralności ich działania, lecz wynikiem realizacji przekazanych im uprawnień. Działania wykraczające poza ramy tych uprawnień pozbawione są zaś legitymacji (por. B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 57–58). W literaturze omawiając działania funkcjonariuszy publicznych, które ingerują w prawa i wolności obywatela, podkreśla się, iż wynika to z konieczności zapewnienia w państwie stanu praworządności. Precyzując warunki legalnego uczynienia użytku z przyznanej funkcjonariuszowi publicznemu kompetencji do takiej ingerencji, wskazuje się, że: 1) funkcjonariusz ten musi być rzeczowo i miejscowo do niej uprawniony, 2) muszą zachodzić zarówno formalne, jak i merytoryczne warunki uzasadniające zainicjowanie i realizację ingerencji, 3) przebieg tej ingerencji musi być zgodny z przepisaną prawną procedurą jej wykonywania (por. Ł. Pohl, *Prawo karne. Wykład części ogólnej*, Warszawa 2013, s. 258–230). Z praktyki działania Policji wynika, że czynność legitymowania osób jest najczęściej wykonywaną czynnością służbową. Jest to czynność administracyjno-porządkowa (por. art. 15 ust. 1 pkt 1 oraz art. 14 Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji). Celem jej jest ustalenie lub potwierdzenie tożsamości oraz innych danych osoby na podstawie posiadanych przez nią dokumentów, czyli stwierdzenie faktycznej zgodności co do tej osoby z personaliami jej przypisanymi w legalnym dokumencie. Policjant ma zatem prawo legitymować osoby, gdy ustalenie ich tożsamości, w ocenie funkcjonariusza, niezbędne jest do wykonania czynności służbowych, np. w celu identyfikacji osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, ustalenia świadków zdarzenia powodującego naruszenie bezpieczeństwa lub porządku publicznego, poszukiwania osób zaginionych lub ukrywających się przed wymiarem sprawiedliwości, czy przebywających w pobliżu obiektów chronionych. Zgodnie z treścią Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów (Dz.U. z dnia 6 lutego 2020 r., poz. 192), wykonując czynność legitymowania, funkcjonariusz Policji jest obowiązany: a) podać swój stopień, imię i nazwisko w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, b) policjant nieumundurowany podaje stopień, imię i nazwisko, ponadto okazuje legitymację służbową, a na żądanie osoby, wobec której podjęto czynność legitymowania, umożliwia jej odnotowanie danych z legitymacji, c) podać podstawę prawną oraz przyczynę podjęcia czynności służbowej, d) po zakończeniu czynności legitymowania poinformować osobę, wobec której tę czynność podjęto, o przewidzianym w art. 15 ust. 7

ustawy o Policji prawie do złożenia zażalenia do właściwego miejscowo prokuratora na sposób jej przeprowadzenia. Jak to już wyżej podniesiono, zachowanie R. W. w dniu 5 kwietnia 2020 r. polegające na czytaniu książki w parku (...) w Ł. nie stanowiło wykroczenia. Żądanie opuszczenia przez niego miejsca publicznego, jakim jest park miejski, stanowiło naruszenie wolności, chronionych konstytucyjnie i mogło wywoływać sprzeciw obywatela odnośnie do jego zasadności.

W tym stanie rzeczy, Sąd Rejonowy w Ł. powinien rozważyć, czy odmowa wykonania poleceń funkcjonariuszy Policji stanowiła w istocie wykroczenie z art. 65a k.k. Wskazany wyżej przepis stanowi bowiem, że odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten, kto nie stosuje się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, na podstawie prawa, poleceń określonego zachowania się. I chociaż, jak się wydaje, funkcjonariusze Policji działali w usprawiedliwionym przeświadczeniu o istnieniu, zagrożonego karą (z art. 54 k.w.), zakazu przebywania w parkach, wynikającego z § 17 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r., to Sąd Rejonowy w Ł. powinien dokonać ustalenia co do istnienia rzeczywistej podstawy prawnej polecenia opuszczenia parku. Nie można w tym aspekcie pominąć implikacji związanych z unormowaniem „Rozdziału 8a. Kary pieniężne”, wprowadzonym z dniem 1 kwietnia 2020 r. do Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Z tym dniem, w tej ustawie, pojawiła się również odpowiedzialność administracyjna, która spełnia kryteria odpowiedzialności represyjnej. Należy także podkreślić, że wykroczenie z art. 65a k.w. ma charakter skutkowy. Zaniechanie spełnienia polecenia służbowego funkcjonariusza Policji ma stanowić uniemożliwienie lub istotne utrudnienie wykonania czynności służbowej. W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie wyjaśniono natomiast, w jaki sposób zachowanie R. W. uniemożliwiało lub istotnie utrudniało wykonanie czynności służbowej, oraz o jaką konkretnie czynność służbową (czynności służbowe) chodziło.

Z kolei, jeśli chodzi o kwestię odmowy okazania dokumentu tożsamości, czyli wykroczenia z art. 65 § 2 k.w., to trafnie podnosi Rzecznik Praw Obywatelskich, powołując się przy tym na stanowisko Sądu Najwyższego, że w doktrynie prawa wykroczeń prezentowane są poglądy, iż w przypadku, w którym funkcjonariusz organu państwowego lub upoważnionej do legitymowania instytucji, żąda podania wskazanych w tym przepisie danych osobowych w sytuacji, gdy nie ma do tego podstawy prawnej, obywatel może odmówić podania danych osobowych bez konsekwencji prawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2011 r., sygn. akt III KK 291/11). W związku z tym, Sąd meriti obowiązany jest do rozstrzygnięcia, czy w stanie faktycznym przedmiotowej sprawy istniała podstawa prawna do podjęcia wobec R. W. czynności legitymowania. Należy także zauważyć, że jak to wynika z zeznań funkcjonariusza Policji – P. K., obwiniony R. W. odmówił okazania dowodu osobistego z uwagi na podjęcie czynności przez funkcjonariuszy z nieumundurowanego patrolu Policji, natomiast po przyjeździe na miejsce drugiego patrolu (umundurowanego) okazał dowód osobisty i podał swoje dane osobowe. Również ta okoliczność budzi wątpliwości, w aspekcie przypisania winy R. W., ostatecznie spełnił on bowiem żądanie organu upoważnionego do legitymowania.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy, z mocy art. 537 § 2 k.p.k. i art. 535 § 5 k.p.k., orzekł jak w wyroku.

**POSTANOWIENIE SĄDU REJONOWEGO W GDYNI Z DNIA 12 PAŹDZIERNIKA
2021 R., WYDZIAŁ II KARNY, SYGN. AKT II W 904/21**

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2021 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni Wydział II Karny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia M. Sz.

po rozpoznaniu na posiedzeniu

sprawy

z wniosku Komendanta Komisariatu Policji w Gdyni Redłowie

o ukaranie: (...)

obwinionego o to, że:

I. W dniu 08 września 2021 r. w G. przy ul. W. wbrew obowiązkowi nie udzielił funkcjonariuszowi organu upoważnionego z mocy ustawy do legitymowania informacji co do tożsamości własnej,

tj. o wykroczenie z art. 65 § 1 i 2 k.w.

II. W tym samym czasie i miejscu nie stosował się do poleceń funkcjonariusza Policji,

tj. o czyn z art. 65a k.w.

III. W tym samym czasie i miejscu używał słów nieprzyzwoitych w miejscu publicznym,

tj. o wykroczenie z art. 141 k.w.

na podstawie art. 59 § 2 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w.

postanawia:

odmówić wszczęcia postępowania przeciwko (...) w zakresie zarzutów wskazanych w punkcie 1. i 2. wniosku o ukaranie wobec stwierdzenia, że czyny nie zawierają znamion czynu zabronionego.

Uzasadnienie

Oskarżyciel publiczny wniósł do Sądu Rejonowego w Gdyni wniosek o ukaranie (...) m.in. za to, że w dniu 08 września 2021 r. w G. przy ul. W., wbrew obowiązkowi nie udzielił funkcjonariuszowi organu upoważnionego z mocy ustawy do legitymowania informacji co do tożsamości własnej, tj. o wykroczenie z art. 65 § 1 i 2 k.w., oraz za to, że w tym samym czasie i miejscu nie stosował się do poleceń funkcjonariusza Policji, tj. o czyn z art. 65a k.w.

Jak stanowi pierwszy z powołanych wyżej przepisów, tj. art. 65 § 1 i 2 k.w.:

Kto umyślnie wprowadza w błąd organ państwowy lub instytucję upoważnioną z mocy ustawy do legitymowania: 1) co do tożsamości własnej lub innej osoby, 2) co do swego obywatelstwa, zawodu, miejsca zatrudnienia lub zamieszkania, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny. Tej samej karze podlega, kto wbrew obowiązkowi nie udziela właściwemu organowi państwowemu lub instytucji, upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania, wiadomości lub dokumentów co do okoliczności wymienionych w § 1.

Z kolei przepis art. 65a k.w. brzmi: kto umyślnie, nie stosując się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, na podstawie prawa, poleceń określonego

zachowania się, uniemożliwia lub istotnie utrudnia wykonanie czynności służbowych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Jak wynika ze zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego, podstawą skierowania wniosku o ukaranie (...) w zakresie tych dwóch przepisów miała być okoliczność, że wymieniony, wobec którego patrol pieszy podjął interwencję, oświadczył, że nie okaże dokumentu. Następnie wezwany do udzielenia danych z wypowiedzi ustnej nie chciał tego uczynić, twierdząc cyt. „Nie muszę podawać swoich danych”. Funkcjonariusze w wyniku przeszukania odzieży wierzchniej obwinionego ujawnili przy obwinionym dowód osobisty. Jako podstawę wykroczenia z art. 65 § 1 i 2 k.w. wskazano nieokazanie tego dokumentu przez obwinionego, zaś jako podstawę wykroczenia z art. 65a k.w. – niezastosowanie się do poleceń funkcjonariuszy – jak się wydaje dotyczących okazania tego dokumentu i udzielenia danych z wypowiedzi ustnej.

W tym miejscu wskazać należy, że z tego samego materiału dowodowego wynika, iż powodem interwencji i legitymowania (...) miała być okoliczność, że obwiniony na widok radiowozu zaczął oddalać się w przeciwnym kierunku. Z materiału tego nie wynika natomiast, z czego oskarżyciel publiczny wywodzi obowiązek okazania przez obwinionego dowodu tożsamości ani jaka była podstawa prawna polecenia jego okazania lub podania swoich danych osobowych w analizowanych okolicznościach. Trudno bowiem zasadnie przyjąć, że funkcjonariusze Policji powzięli podejrzenie, iż (...) mógł się dopuścić popełnienia jakiegokolwiek wykroczenia wyłącznie w oparciu o fakt, że widząc radiowóz, odwrócił się, zmieniając kierunek poruszania się.

Niezależnie od powyższego stwierdzić należy, że w analizowanych okolicznościach opisywane zachowanie obwinionego nie wypełniło znamion żadnego z powołanych przepisów, a to wobec okoliczności, że brak było po jego stronie obowiązku udzielenia funkcjonariuszom Policji wiadomości oraz dokumentów co do tożsamości obwinionego, jak również podstawy prawnej polecenia ich udzielenia. Sprawca wykroczenia z art. 65 § 2 k.w. popełnia czyn zabroniony stypizowany w tym przepisie jedynie wtedy, gdy podmioty wskazane w dyspozycji art. 65 § 1 k.w. posiadają upoważnienie ustawowe do uzyskiwania tego typu danych. Jak wskazuje się w orzecznictwie, „w przypadku, w którym funkcjonariusz organu państwowego lub instytucji upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania żąda okazania dokumentu tożsamości, gdy nie ma do tego podstawy prawnej, obywatel może odmówić okazania takiego dokumentu tożsamości bez konsekwencji prawnych (art. 65 § 1 i 2 k.w.)”. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2021 r., II KK 40/21 LEX nr 3171165). Analogicznie **sprawca wykroczenia z art. 65a k.w. popełnia czyn zabroniony tam stypizowany jedynie wtedy, gdy polecenia wydawane są przez funkcjonariusza na podstawie prawa.**

Jak stanowi art. 14 ust. 1 ustawy o Policji, w granicach swych zadań Policja wykonuje czynności: operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-porządkowe w celu:

- 1) rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw, przestępstw skarbowych i wykroczeń;

- 2) poszukiwania osób ukrywających się przed organami ścigania lub wymiaru sprawiedliwości, zwanych dalej „osobami poszukiwanymi”;
- 3) poszukiwania osób, które na skutek wystąpienia zdarzenia uniemożliwiającego ustalenie miejsca ich pobytu należy odnaleźć w celu zapewnienia ochrony ich życia, zdrowia lub wolności, zwanych dalej „osobami zaginionymi”.

Z kolei stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 1 tej ustawy policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14, mają prawo legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości. Ergo, prawo legitymowania przez policjantów (i podstawa prawna wydawania w tym zakresie poleceń) istnieje jedynie w toku ww. czynności, podejmowanych w enumeratywnie określonych celach. Tymczasem w niniejszej sprawie powodem legitymowania (...) była zmiana kierunku podążania przez obwinionego, możliwe, iż na widok radiowozu. Nie ulega jednak wątpliwości Sądu fakt, że samo takie zachowanie obwinionego, bez zaistnienia równolegle jakichkolwiek dodatkowych okoliczności, nie mogło stanowić podstawy do podjęcia wobec (...) czynności, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o Policji i które byłyby nieuzasadnione. Należy podkreślić, że prawo do ochrony prywatności gwarantowane jest na poziomie ustawy zasadniczej i zgodnie z art. 51 Konstytucji nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawnienia informacji dotyczących jego osoby.

Konkludując, w sprawie oczywiście brak było podstawy do wylegitymowania obwinionego, a zatem miał on prawo odmówić udzielenia swojego dowodu osobistego oraz żądanych informacji, w tym na polecenie funkcjonariusza Policji wydane bez podstawy prawnej. Na marginesie wskazać należy, że w sprawie równocześnie brak było podstaw do przeprowadzenia kontroli osobistej, w wyniku której ujawniono posiadanie dowodu osobistego, jako że ta czynność obwarowana jest jeszcze dalej idącymi przesłankami niż czynność legitymowania – vide art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy o Policji. (...)

Zgodnie z treścią art. 59 § 1 pkt 3 k.p.w., jeżeli wniosek o ukaranie odpowiada warunkom formalnym, prezes sądu, wszczynając postępowanie zarządzeniem, kieruje sprawę do rozpoznania na rozprawie lub na posiedzeniu albo – w razie stwierdzenia okoliczności wyłączających postępowanie lub wskazanych w art. 61 § 1 – orzekając jednoosobowo, odmawia wszczęcia postępowania. Przepis art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. stanowi natomiast, iż nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy czyn nie zawiera znamion wykroczenia.

Mając na uwadze powyższe jak w sentencji.

**POSTANOWIENIE SĄDU REJONOWEGO W WEJHEROWIE Z DNIA 17 LUTEGO
2022 R., II WYDZIAŁ KARNY, SYGNATURA AKT II W 2579/21**

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2022 r.

Sąd Rejonowy w Wejherowie, II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia J. D.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 17 lutego 2022 r. w Wejherowie

sprawy (...)

obwinionej o czyn z art. 65a k.w.

z urzędu

w przedmiocie umorzenia postępowania

na podstawie art. 13 § 1 k.p.w., art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w., art. 62 § 2 k.p.w., art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w.

postanawia:

1. umorzyć postępowanie w sprawie,
2. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

Uzasadnienie

Oskarżyciel publiczny Komisariat Policji w Redzie obwinił I. G. o to, że **w dniu 18 października 2020 r. o 15:25 w R. na ul. O. nie stosowała się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji, na podstawie prawa, poleceń określonego zachowania się, uniemożliwiając i utrudniając wykonywanie czynności służbowych poprzez niezatrzymanie się na polecenie funkcjonariusza celem przeprowadzenia legitymowania oraz odmawianie podania swoich danych personalnych,**

tj. o czyn z art. 65a k.w.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie zaszyły przesłanki do jej umorzenia na podstawie art. 60 § 1 pkt 5 k.p.w. z uwagi na oczywisty brak podstaw obwinienia I. G. o czyn zarzucany we wniosku o ukaranie. **Przez oczywisty brak podstaw obwinienia należy rozumieć widoczny „na pierwszy rzut oka” brak podstaw faktycznych do obwinienia danej osoby o czyn zarzucany jej we wniosku o ukaranie.** Chodzi zatem o sytuację, gdy żaden z dowodów przeprowadzonych w toku czynności wyjaśniających nie wskazuje na sprawstwo i winę obwinionego co do popełnienia czynu zarzucanego we wniosku o ukaranie (P. Gensikowski, *Postępowanie w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Warszawa 2016).

Organ postępowania wyjaśniającego, kierując wniosek o ukaranie obwinionej do Sądu, oparł się o treść notatki urzędowej, w której m.in. wskazano, że I. G. „pomimo wydania polecenia przez funkcjonariusza policji o zatrzymaniu się, ignorowała to i szła dalej”. Z kolei „po kilkukrotnym upomnieniu kobieta podała swoje dane personalne”. Kierując wniosek o ukaranie obwinionej do Sądu, oparto się również na zeznaniach świadka (...), która podała, że (...) „zatrzymała się i podała nam swoje dane”. Organ postępowania wyjaśniającego przesłuchał również obwinioną, która nie przyznała się do zarzucanego wykroczenia. Powyższe dokumenty posłużyły oskarżycielowi do stwierdzenia, że obwiniona dopuściła się wykroczenia

z art. 65a k.w., którego znamiona polegają na uniemożliwieniu lub istotnym utrudnieniu wykonania czynności służbowych poprzez umyślne niestosowanie się do wydawanych przez funkcjonariuszy Policji na podstawie prawa poleceń określonego zachowania. Czynność czasownikowa ujęta w znamionach wykroczenia z art. 65a k.w. polega na umyślnym niestosowaniu się do poleceń określonego zachowania. W praktyce zachowanie sprawcy może przybierać postać braku jakiegokolwiek reakcji na wydane polecenie określonego działania albo też na zachowaniu się w sposób odmienny od treści wydanego na podstawie przepisów prawa polecenia. **Odpowiedzialność za wykroczenie z art. 65a k.w. będzie implikować zachowanie sprawcy, który nie stosując się do poleceń wydawanych przez funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej, uniemożliwia lub istotnie utrudnia wykonanie czynności służbowych. Nie ulega wątpliwości, że jest to najbardziej kontrowersyjny fragment komentowanej regulacji, który z uwagi na zwroty ocenne (zwłaszcza wyrażenie „istotnie utrudnia”) w praktyce może rodzić problemy interpretacyjne. Uniemożliwieniem, w świetle dyrektyw wykładni językowej, będą wszelkie zachowania, które nie będą pozwalać na przeprowadzenie czynności służbowych przez funkcjonariuszy. Uniemożliwiać – to uczynić (zrobić) coś niemożliwym, niedającym się urzeczywistnić. Istotne utrudnienie z kolei będzie polegać na czynieniu poważnych przeszkód w wykonywaniu czynności służbowych przez funkcjonariuszy. Dokonując oceny skutków zdarzenia, Sąd powinien uwzględnić całość zdarzenia, w tym rodzaj i charakter wykonywanych czynności służbowych oraz rolę sprawcy w kontekście ich prawidłowego przebiegu.**

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie brak podstaw do pociągnięcia obwinionej do odpowiedzialności jest wprost widoczny, jednoznaczny i oczywisty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2014 r., II K 162/14). Oskarżyciel nie przedstawił żadnego dowodu na to, że obwiniona in tempore criminis popełniła wykroczenie z art. 65a k.w., tj., że uniemożliwiła lub znacznie utrudniła przeprowadzenie interwencji. Z drobnymi oporami podała ona jednak wszelkie dane, jakich domagali się interweniujący. **Wobec powyższego Sąd umorzył postępowanie wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion wykroczenia.**

Stosownie do treści art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w. w przypadku umorzenia postępowania koszty postępowania w sprawie, w której wniosek o ukaranie złożył oskarżyciel publiczny, ponosi Skarb Państwa.

WYROK NAKAZOWY SĄDU REJONOWEGO W LEGIONOWIE Z DNIA 25 MARCA 2021 R., II WYDZIAŁ KARNY, SYGNATURA AKT II W 155/21

**WYROK NAKAZOWY
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 25 marca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Legionowie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Monika Zmysłowska-Sołowiej,

po rozpoznaniu w postępowaniu nakazowym,

sprawy z oskarżenia Komendy Powiatowej Policji w L.

przeciwko P. B. s. T. i A. z d. N. urodzonemu (...) w L.

obwinionego o to, że:

1. W dniu 18 lutego 2021 r. ok. godz. 10:50 w L. ul. (...) budynek Komendy Powiatowej Policji w L., Biuro Obsługi Interesanta na urządzeniu przeciwpożarowym umieścił ogłoszenie naklejkę bez zgody zarządzającego, czyniąc tym szkodę na rzecz zarządcy obiektu Komendanta Powiatowego Policji w L.,
tj. o czyn z art. 63a k.w.
2. W dniu 18 lutego 2021 r. ok. godz. 13:50 w L. ul. (...) budynek Komendy Powiatowej Policji w L., Biuro Obsługi Interesanta nie dopełnił obowiązku zakrywania ust i nosa w związku z zapobieganiem oraz zwalczaniem zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
tj. o czyn z art. 116 § 1a k.w. w zw. z RRM z dnia 21 grudnia 2020 r. z późn. zm.
3. W miejscu i czasie jak wyżej budynek Komendy Powiatowej Policji w L., Biuro Obsługi Interesanta poprzez krzyki oraz używanie urządzenia nagłaśniającego w postaci megafonu zakłócił spokój i porządek publiczny Komendy Powiatowej Policji w L.,
tj. o czyn z art. 51 § 1 k.w.
4. W dniu 25 listopada 2020 r. ok. godz. 10:55–11:30 w msc. L. przy ul. (...) przez Piłsudskiego 41 poprzez używanie megafonu nawoływał społeczeństwo do uczestnictwa w nielegalnym zgromadzeniu w dniu 28 listopada 2020 r. o godz. 13:00 w msc. S. na granicy (...),
tj. o czyn z art. 52a k.w.
5. W dniu 18 lutego 2021 r. ok. godz. 13:50 w L. ul. (...) budynek Komendy Powiatowej Policji w L. Biuro Obsługi Interesanta nie dopełnił obowiązku przestrzegania nadzoru dotyczącego obowiązku zakrywania ust i nosa w związku z zapobieganiem oraz zwalczaniem zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
tj. o czyn z art. 116 § 1a k.w. w zw. z RRM z dnia 21 grudnia 2020 r. z późn. zm.
6. W miejscu i czasie jak wyżej budynek Komendy Powiatowej Policji w L. Biuro Obsługi Interesanta poprzez krzyki i używanie urządzenia nagłaśniającego w postaci megafonu zakłócił spokój i porządek publiczny Komendy Powiatowej Policji w L.,
tj. o czyn z art. 51 § 1 k.w.
7. W dniu 3 lutego 2021 r. w godz. 13:45–16:20 w msc. L. przy ul. (...) w budynku Sądu Rejonowego w Legionowie oraz w msc. L. przy ul. (...), w budynku KPP L. nie przestrzegał ograniczeń, zakazów, nakazów w czasie ogłoszonej w Polsce epidemii koronawirusa (Covid-19)

zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. (z późn. zm. z dnia 14 stycznia 2021 r. i 29 stycznia 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii poprzez niezakrycie za pomocą odzieży lub części odzieży, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2020 r., poz. 110, 284, 235, 362) ust i nosa oraz stał w odległości mniejszej niż 1,5 m od innych osób,

tj. za wykroczenie z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 27 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w zw. z Ustawą z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacji kryzysowej związanej z wystąpieniem Covid-19.

8. W dniu 18 stycznia 2021 r. ok. godz. 12:00 w L. przy ul. (...) w budynku Sądu Rejonowego w Legionowie nie dopełnił obowiązku przestrzegania nakazu dotyczącego obowiązku zakrywania ust i nosa w związku z zapobieganiem oraz zwalczaniem zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,

tj. o czyn z art. 116 § 1a k.w. w zw. z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

9. **W dniu 18 lutego 2021 r. ok. godz. 13:50 w L., ul. (...), budynek Komendy Powiatowej Policji w L., Biuro Obsługi Interesanta działając umyślnie, poprzez głośne wypowiedanie się, bardzo bliskie zbliżanie z urządzeniem rejestrującym obraz i dźwięk do twarzy interweniującego policjanta, poprzez niewykonywanie poleceń wydawanych przez funkcjonariuszy policji utrudniał przeprowadzenie czynności służbowych,**
tj. o czyn z art. 65a k.w.

10. W miejscu i czasie jak wyżej wbrew obowiązkowi nie udzielił organowi upoważnionemu z mocy ustawy do legitymowania danych własnej tożsamości,

tj. o czyn z art. 65 § 2 k.w.

11. W miejscu i czasie jak wyżej używał słów nieprzyzwoitych,

tj. o czyn z art. 141 k.w.

12. W dniu 18 lutego 2021 r. ok. godz. 08:45 w L., ul. (...), budynek Komendy Powiatowej Policji w L., Biuro Obsługi Interesanta poprzez używanie urządzenia nagłaśniającego w postaci megafonu zakłócał spokój i porządek publiczny Komendy Powiatowej Policji w L.,

tj. o czyn z art. 51 § 1 k.w.

13. W dniu 18 lutego 2021 r. ok. 13:50 w L., ul. (...), budynek Komendy Powiatowej Policji w L., Biuro Obsługi Interesanta nie dopełnił obowiązku przestrzegania nakazu dotyczącego obowiązku zakrywania ust i nosa w związku z zapobieganiem oraz zwalczaniem zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,

tj. o czyn z art. 116 § 1a k.w. w zw. z art. RRM z dnia 21 grudnia 2020 r. z późn. zm.,

tj. o czyn z art. 116 § 1a k.w.

-
14. W dniu 18 lutego 2021 r. ok. godz. 15:10 w L., ul. (...), teren przed budynkiem Komendy Powiatowej Policji w L. poprzez rozrzucenie papierów dopuścił do zaśmiecenia miejsca dostępnego dla publiczności,
tj. o czyn z art. 145 k.w.
  15. W nieustalonym miejscu w okresie od dnia 2 września 2020 r. do dnia 24 września 2020 r. przeprowadził publicznie zbiórkę ofiar na uiszczenie grzywny sądowej na rzecz pani K. M.,
tj. o czyn z art. 57 § 1 k.w.

przyjął, że na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości na mocy art. 93 k.p.s.w.

orzeka:

1. **Obwinionego P. B. uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu w pkt 1–15 wniosku czynów i za to na podstawie z art. 57 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. skazuje go i wymierza karę grzywny w wysokości 1000 (jeden tysiąc) złotych.**
2. Na podstawie art. 119 § 1 k.p.s.w. obciążyć obwinionego P. B. zryczałtowanymi kosztami postępowania w wysokości 180 (stu osiemdziesięciu) złotych, w tym 150 złotych tytułem opłaty.

**WYROK SĄDU OKRĘGOWEGO W ELBLĄGU Z DNIA 25 MAJA 2021 R., VI WYDZIAŁ
KARNY ODWOŁAWCZY, SYGNATURA AKT VI KA 127/21****WYROK****W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 25 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia Natalia Burandt

Protokolant: stażysta Joanna Deręgowska

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2021 r.

sprawy J. M.

s. E. i Z., ur. (...) w T.

obwinionego o czyn z art. 92a k.w. i in.

z powodu apelacji wniesionych przez obwinionego i obrońcę obwinionego od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 10 grudnia 2020 r., sygn. akt VIII W 578 / 20

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. wymiar orzeczonej wobec obwinionego J. M. w punkcie I kary grzywny obniża do 2000 zł (dwóch tysięcy złotych),
2. okres obowiązywania orzeczonego wobec obwinionego J. M. w punkcie II środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym ustala na 8 (osiem) miesięcy,
3. uchyla zawarte w punkcie III rozstrzygnięcie o opłacie,
II. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części,
III. obciąża obwinionego zryczałtowanymi wydatkami za postępowanie odwoławcze w wysokości 50 (pięćdziesiąt) złotych oraz jedną opłatą za obie instancje w kwocie 200 (dwieście) złotych.

Uzasadnienie

J. M. został obwiniony o to, że:

- 1) w dniu 04 maja 2020 r. o godz. 12:37 w miejscowości P., na drodze (...), kierując samochodem osobowym marki M. o nr. rej. (...), przekroczył dopuszczalną prędkość w obszarze zabudowanym o 52,6 km/h, jadąc z prędkością 102,6/50 km/h,
tj. o wykroczenie z art. 92a k.w.;
- 2) w dniu 06 maja 2020 r. o godz. 15:09 w miejscowości T. kierując samochodem marki L. (...) o nr. rej. (...), nie posiadał wymaganych uprawnień,
tj. o wykroczenie z art. 94 § 1 k.w.;
- 3) **w tym samym miejscu i czasie co w punkcie 2, kierując samochodem L. (...) o nr. rej. (...) umyślnie nie zastosował się do wydanego mu polecenia polegającego na pozostaniu w miejscu kontroli, które zignorował odjeżdżając,**
tj. o wykroczenie z art. 65a k.w.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 10 grudnia 2020 r. o sygn. akt VIII W 578/20:

I. uznano obwinionego J. M. za winnego popełnienia czynów zarzuconych mu we wniosku o ukaranie, które zakwalifikowano jako wykroczenia w punkcie 1 z art. 92a k.w., w punkcie 2 z art. 94 § 1 k.w., w punkcie 3 z art. 65a k.w., i za czyny te, przy zastosowaniu art. 9 § 2 k.w., na podstawie art. 94 § 1 k.w. zw. z art. 24 § 1 i 3, skazano obwinionego na karę grzywny w wysokości 5000 (pięciu tysięcy) złotych;

II. na mocy art. 94 § 3 k.w. w zw. z art. 29 § 1 i 2 orzeczono wobec obwinionego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat;

III. na mocy art. 118 § 1 i 3 k.p.w. w zw. z art. 119 k.p.w., w zw. z art. 626 § 1 k.p.k., w zw. z art. 627 k.p.k., w zw. z § 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia w zw. z art. 3 ust. 1 i art. 21 pkt 2 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zasądzone od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane wydatki postępowania w wysokości 120 złotych, a na podstawie art. 21 pkt 1 w zw. z art. 3 ust. 1 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) obciążono obwinionego opłatą w wysokości 500 złotych.

Od powyższego wyroku apelacje wywiedli J. M. i jego obrońca.

Obwiniony zaskarżył ten wyrok w całości i zarzucił mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, pozbawienie go prawa do obrony na pierwszej rozprawie i wymierzenie mu maksymalnej kary, która jest dla niego utratą środków do życia i utrzymania rodziny, nadto jest karą drakońską, a utrata prawa jazdy całkowicie dyskwalifikuje go z życia. Stawiając powyższy zarzut, autor apelacji wniósł o zmianę wyroku poprzez jego uniewinnienie, ewentualnie uchylenie tego wyroku w całości i przekazanie tej sprawy Sądowi Rejonowemu w Elblągu do ponownego rozpatrzenia.

Obrońca obwinionego zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu:

I. w zakresie czynu z pkt 1 wyroku, tj. wykroczenia z art. 92a k.w.;

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania wyroku polegający na założeniu całkowitej niezawodności urządzenia pomiarowego Videorapid 2A, gdy tymczasem przyjmuje się, że pomiary dokonane ww. urządzeniem poza warunkami laboratoryjnymi obarczone są błędem wynoszącym +/- 3% wartości mierzonej dla prędkości powyżej 100 km/h, w związku z czym dla wyniku pomiaru wartości 102,6 km/h kierowany przez obwinionego pojazd mógł jechać z prędkością pomiędzy 99,52 km/h a 105,67, w związku z czym uwzględnienie błędu pomiarowego na korzyść obwinionego na podstawie art. 5 § 2 k.p.k. skutkować powinno przyjęciem prędkości, z jaką poruszała się obwiniony jako 99 km/h, a zatem prędkości nie większej niż o 50 km od dozwolonej na terenie zabudowanym;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mogący mieć wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym przyjęciu, że w dniu 4 maja 2020 r. o godz. 12:37 w miejscowości P. na drodze (...) J. M. kierując samochodem osobowym marki M. o nr rej. (...), przekroczył dopuszczalną prędkość w obszarze zabudowanym o 52,6 km/h, jadąc

z prędkością 102,6/50 km/h, tj. przekroczył dopuszczalną prędkość o 52,6 km/h, mimo że w świetle zebranego materiału dowodowego ustalenie to jest wątpliwe ze względu na wadliwość wykonanego pomiaru oraz na brak uwzględnienia przez Sąd błędu pomiarowego, co powinno być rozpatrywane przy uwzględnieniu zasady wyrażonej w art. 5 § 2 k.p.k.;

3. obrazę przepisów postępowania mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, tj. naruszenie art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. polegające na przekroczeniu granicy swobodnej oceny dowodów, przeprowadzeniu tej oceny w sposób dowolny i wybiórczy, sprzeczny z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, a także przekroczeniu zasady domniemania niewinności, przy której niedające się usunąć wątpliwości należy rozstrzygnąć na korzyść obwinionego, w konsekwencji nieuzasadnionym i niepopartym odpowiednią podstawą prawną przyjęciu, iż obwiniony dopuścił się zarzuczonego mu czynu, przy czym materiał dowodowy zebrany w sprawie nie pozwala na owe przyjęcie, albowiem:
  - a) twierdzenia obwinionego, że nie przekroczył on dopuszczalnej prędkości w obszarze zabudowanym o 52,6 km/h, jadąc z prędkością 102,6/50 km/h należy uznać za wiarygodne, gdyż poparte są one zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym nagraniem z wideorejestratora, którego prawidłowa obiektywna ocena pozwalała na dokonanie ustalenia, że wynik pomiaru prędkości dokonany przez funkcjonariuszy policji z powodu zbyt krótkiego odcinka pomiaru oraz z uwagi na brak zachowania tożsamej odległości na początku, w trakcie i w końcu pomiaru nie jest wykonany w sposób prawidłowy zgodnie z instrukcją urządzenia i w konsekwencji wynik pomiaru prędkości nie jest prawidłowy, ponadto sama prędkość, z jaką poruszał się obwiniony, ustalona została przez Sąd wbrew treści § 21 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie wymagań, którymi powinny odpowiadać przyrządy do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym oraz szczegółowego zakresu badań i sprawności wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych, tj. bez przyjęcia wersji najbardziej korzystnej dla obwinionego, według której poruszał się z prędkością nie większą niż 99 km/h,
  - b) zeznania świadka obsługującego wideorejestrator W. S. podającego, iż wartość wskazana na urządzeniu pomiarowym jest mniejsza o ok. 6–7 km niż na liczniku samochodowym, tj. jest zaniżona, jednoznacznie wskazują na istnienie uzasadnionych wątpliwości co do prawidłowego działania przedmiotowego urządzenia i tym samym powinny stanowić podstawę do całkowitego wyeliminowania tego dowodu oraz zeznania tego świadka powinny skłonić Sąd do przeprowadzenia wnioskowanych przez obrońcę wniosków dowodowych, tj. przeprowadzenie dowodów z opinii biegłych, które zostały przez Sąd oddalone,
  - c) przyjęcie, iż funkcjonariusze dokonujący pomiaru są pozbawieni jakiegokolwiek negatywnego nastawienia do obwinionego, co przekonuje o ich obiektywizmie, jest błędne, ponieważ wynik sprawy dotyczącej obwinionego jest również oceną pracy funkcjonariuszy i ich kompetencji, poprzez weryfikację wykonanego przez nich pomiaru

pod kątem poprawności, legalności i pewności, co ma niewątpliwy wpływ na wynik sprawy;

4. obrazę prawa procesowego, tj. art. 6 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k., art. 193 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.w. poprzez błędne oddalenie wniosku dowodowego obrońcy, zgłoszonego na rozprawie w dniu 10 grudnia 2020 r. o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu metrologii, czy urządzenie, za pomocą którego dokonano pomiaru prędkości, działa prawidłowo, czy spełnia kryteria wymagane przepisami prawa, oraz dowodu z opinii biegłego z zakresu pomiarów prędkości na okoliczność ustalenia, czy pomiar został dokonany prawidłowo, zgodnie z instrukcją producenta urządzenia z uwagi na wątpliwość co do krótkiego odcinka dokonania pomiaru oraz z uwagi na brak zachowania tej samej odległości na początku, w trakcie i końcu pomiaru, gdyż nie istniały prawne podstawy do oddalenia takiego wniosku;

II. w zakresie czynu z pkt 2 wyroku, tj. wykroczenia z art. 94 k.w., obrońca zaskarżył wyrok w całości na korzyść obwinionego, zarzucając obrazę prawa materialnego, tj. art. 94 k.w., poprzez jego błędne zastosowanie oraz naruszenie zasady *in dubio pro reo*, podczas gdy z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego wynika, że obwiniony posiadał uprawnienia; miał jedynie zatrzymane prawo jazdy, a zatem jego czyn nie wypełnił przesłanek z art. 94 k.w.;

III. w zakresie czynu z pkt 3 wyroku, tj. wykroczenia z art. 65a k.w., obrońca zaskarżył wyrok w całości na korzyść obwinionego, zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę mogący mieć wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym przyjęciu, że J. M. kierując samochodem L. (...) o nr. rej. (...), umyślnie nie zastosował się do wydanego mu polecenia polegającego na pozostaniu w miejscu kontroli, które zignorował, odjeżdżając, co doprowadziło do nieuzasadnionego uznania, że dopuścił się tego czynu, gdy w rzeczywistości całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz jego prawidłowa ocena powinny skutkować uniewinnieniem J. M. od popełnienia zarzuconego mu wykroczenia;

IV. rażącą niewspółmierność kary polegającą na orzeczeniu wobec obwinionego rażąco surowej kary grzywny w kwocie maksymalnej przewidzianej przepisami prawa – 5000 złotych oraz rażącego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat, co doprowadziło do orzeczenia wobec obwinionego kary i środka karnego nieadekwatnych do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz celów kary określonych w art. 33 k.w.

W oparciu o powyższe zarzuty obrońca J. M. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie obwinionego od zarzuconych mu czynów, ewentualnie zmianę tego orzeczenia poprzez przyjęcie w pkt I części dyspozytywnej, iż obwiniony przekroczył dozwoloną prędkość o 49 km/h niż dozwolona i jechał z prędkością nie większą niż 99 km/h, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Elblągu, ewentualnie uznanie rażącej niewspółmierności orzeczonej przez Sąd I instancji kary polegającej na orzeczeniu surowego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat i obniżenie orzeczonej kary grzywny do kwoty 1000 złotych oraz odstąpienie od stosowania środka

karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Skarżący ponadto wniósł o zwolnienie obwinionego od obowiązku uiszczenia kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje obwinionego J. M. i jego obrońcy zasługiwały na częściowe uwzględnienie.

Na wstępie rozważań należy poczynić uwagę tej treści, że Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób wyczerpujący, a także tak jak na to pozwalały okoliczności obiektywne, mając na uwadze wynikający z art. 2 § 2 k.p.k. i art. 4 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. obowiązek oparcia rozstrzygnięcia na prawdziwych ustaleniach faktycznych oraz badania i uwzględniania okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i niekorzyść obwinionego. Sąd Rejonowy zgromadził prawidłowo materiał dowodowy i ocenił go wnikliwie, omawiając szczegółowo wszystkie dowody, nie wykraczając przy tym poza ramy swobodnej oceny dowodów. W oparciu o tę ocenę Sąd poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i wykażał w niewątpliwy sposób, że J. M. dopuścił się wszystkich zarzuconych mu czynów. Powyższe uwagi pozwalają stwierdzić, że stanowisko Sądu Rejonowego w tym zakresie wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku pozostaje pod ochroną prawa procesowego.

Trzeba jednocześnie z całą mocą podkreślić, iż to, że Sąd Rejonowy ocenił poszczególne dowody zebrane w tej sprawie w sposób odmienny, aniżeli życzyliby sobie tego skarżący, absolutnie jeszcze nie oznacza, że w procesie rozumowania tegoż Sądu nastąpił błąd natury logicznej. Przypomnieć należy, że wybór wiarygodnych źródeł dowodowych jest prerogatywą sądu stykającego się bezpośrednio z dowodami i to w toku całej rozprawy głównej. Sąd I instancji, dokonując swobodnej oceny dowodów, musi przedstawić tok swego rozumowania, który doprowadził go do dokonanego wyboru. Analiza tego właśnie toku rozumowania jest przedmiotem kontroli instancyjnej, bowiem sąd odwoławczy nie styka się z dowodami bezpośrednio, lecz swą działalność ogranicza do weryfikacji i racjonalności rozumowania sądu orzekającego, przedstawionego w zaskarżonym wyroku. Czyni to na podstawie argumentów przytoczonych w skardze apelacyjnej i wyłącznie w zakresie nią wyznaczonym. Krytyka odwoławcza, aby była skuteczna, musi wykazywać braki w zakresie logicznego rozumowania sądu orzekającego. Jeśli tego nie czyni, a ogranicza się do twierdzeń, że zdarzenia miały inny przebieg, to nie może być uwzględniona przez Sąd odwoławczy. Innymi słowy, zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku nie może sprowadzać się do samej tylko odmiennej oceny materiału dowodowego, lecz powinien polegać na wykazaniu, jakich uchybień w świetle wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w dokonanej przez siebie ocenie materiału dowodowego. Ponadto zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu, wyrażonymi w zaskarżonym wyroku, gdyż sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu w kwestii ustaleń faktycznych, oparte go na innych dowodach od tych, na których oparł się Sąd I instancji, nie może prowadzić do wniosku o popełnieniu przez ten sąd błędu w ustaleniach faktycznych. W realiach niniejszej sprawy nie sposób też zasadnie utrzymywać, iż Sąd I instancji naruszył dyrektywę określoną w art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. – przekroczył zasadę swobodnej oceny dowodów. W szczególności do wysunięcia takiego twierdzenia dalece niewystarczające jest to, że przyjęte przez

Sąd Rejonowy założenia dowodowe nie odpowiadają preferencjom skarżącego. Generalnie wypada przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną ww. przepisu, jeżeli tylko: po pierwsze, jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całości kształtu okoliczności sprawy, po drugie, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść obwinionego, po trzecie, jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (v. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 1995 r., II KRN 72/95, Prok. i Pr. 1995 /11–12/6, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 1996 r., II KRN 199/95, Prok. i Pr. 1996 /10/10, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1998 r., V KKN 104/98, Prok. i Pr. 1999 /2/6 i inne). Obrońca J. M. nie wykazał w skardze apelacyjnej, aby którykolwiek z powyższych warunków nie został w wyroku Sądu Rejonowego dotrzymany, a więc i ten zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie mógł w niniejszej sprawie się ostać. Trzeba zatem wskazać, iż to, że w omawianej sprawie sąd orzekający ocenił poszczególne dowody pod kątem ich wiarygodności nie w taki sposób, jak życzyłby sobie tego skarżący, wcale jeszcze nie oznacza, że w procesie ich weryfikacji doszło do naruszenia reguł wyrażonych w przytoczonym przepisie prawnym. Zauważyć również trzeba, iż analiza materiału dowodowego, który został zgromadzony w tej sprawie, nakazuje wyrowadzenie wniosku, że brak podstaw do skutecznego formułowania zarzutu naruszenia zasady wyrażonej w przepisie art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w., która ma zastosowanie jedynie wówczas, gdy nie można było wyjaśnić występujących w sprawie wątpliwości. Analiza materiału dowodowego wskazuje wprost, że wszelkie istotne dla sprawy okoliczności zostały wyjaśnione. Podkreślenia wymaga to, że żądane przez ten przepis wątpliwości, które należy poczytać na korzyść obwinionego, muszą mieć obiektywne uwarunkowania i muszą być stwierdzone przez Sąd sprawę rozstrzygający. Naruszenie wskazanej zasady jest możliwe bowiem tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy orzekający w sprawie Sąd rzeczywiście powziął wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych lub wykładni prawa, a wobec niemożności ich usunięcia rozstrzygnął je na niekorzyść obwinionego. Wyrażona zaś w tym przepisie zasada w żadnej mierze nie nakłada na Sąd obowiązku przyjęcia wersji najkorzystniejszej dla obwinionego, lecz zakaz czynienia niekorzystnych domniemań w sytuacji, gdy stan dowodów nie pozwala na ustalenie faktów (v. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2009 r., II AKA 81/09, LEX nr 519640).

W niniejszej sprawie wina J. M. zakresie wszystkich przypisanych mu wykroczeń została wykazana w oparciu o całość materiału dowodowego, w tym dowody osobowe w postaci zeznań funkcjonariuszy Policji: W. O., P. S., A. K., D. R. i zapisu z nagrania obrazującego przekroczenie przez obwinionego dozwolonej prędkości o 52,6 km/h w terenie zabudowanym, który prawidłowo zweryfikowany poprzez pryzmat logicznego myślenia i doświadczenia życiowego tworzy przekonujący obraz zdarzeń, jakie legły u podstaw postawionych obwinionemu zarzutów. Przechodząc do oceny zeznań P. S. i W. O., którzy zarejestrowali fakt przekroczenia przez J. M. dozwolonej prędkości w ww. wymiarze, i oceny relacji A. K. i D. R., którzy to widzieli, jak obwiniony poruszał się pojazdem pomimo uprzedniego zatrzymania mu

dokumentu prawa jazdy, a następnie zignorował wydane mu polecenia pozostania w miejscu kontroli drogowej, zauważyć należy, iż osoby te były naocznymi świadkami czynów obwinionego, co jest związane z ich specyfiką i okolicznościami. Biorąc pod uwagę ich świadomość zawodową oraz mając na względzie zasady logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, nie sposób racjonalnie przyjąć, iż bez żadnego wyraźnego powodu, chcieliby obciążyć obwinionego odpowiedzialnością za wykroczenia, których ten faktycznie by nie dokonał. Tym bardziej narażając się w takim przypadku na konsekwencje prawne i służbowe. Istotne jest także to, że zeznania funkcjonariuszy Policji korespondują z zapisami w notatce służbowej, które zostały sporządzone spontanicznie. P. S. wskazał, że w dniu 4 maja 2020 r. pełnił służbę wraz mł. asp. W. O. na drodze (...). Podczas postoju w miejscowości P. zauważył, że kierujący pojazdem marki M. o nr. rej. (...) jedzie z nadmierną prędkością w obszarze zabudowanym. Prędkość pojazdu została zmierzona z wynikiem 102,6 km/h. Świadek dodał, że jest przeszkolony z dokonywania pomiarów prędkości, przy czym pomiar ten został zmierzony na odcinku 100 m przy zachowaniu tej samej odległości między jego pojazdem a pojazdem mierzonym. Na miejscu, wedle relacji świadka, okazało się, że kierującym był J. M., który nie zgodził się z tym, że popełnił wykroczenie, zachowywał się w stosunku do kontrolujących arogancko i miał lekceważący stosunek (k. 41). W. O. opisał przebieg kontroli drogowej z udziałem obwinionego, której powodem było przekroczenie dozwolonej prędkości. Świadek ten potwierdził też, że został przeszkolony z pracy na wideorejestratorze, przy czym pomiar, w jego przekonaniu, był wykonany bardzo dobrze. Wskazał on nadto, że wideorejestrator jest dopuszczony przez Urząd Miar i można go używać jako miernika prędkości, jest używany bez żadnych zastrzeżeń. Relacje tych funkcjonariuszy Policji korelują z zapisami w notatce służbowej sporządzonej na okoliczność zdarzenia oraz w zapisie nagrania poczynionego przez wideorejestrator zamontowany w radiowozie, który potwierdził fakt przekroczenia przez J. M. prędkości we wskazanym rozmiarze. Podkreślić zaś wypada, że pomiar prędkości pojazdu obwinionego został dokonany urządzeniem posiadającym aktualne świadectwo legalizacji w dacie jego dokonania (k. 4), w związku z czym brak podstaw do zakwestionowania jego wyników. Uwypuklić też trzeba to, że skoro dla urządzenia pomiarowego przewiduje się margines błędu wartości +/- 3% przy prędkości mierzonej powyżej 100 km/h, a dokonany pomiar prędkości był bliski dolnej granicy, co powoduje, że ryzyko wystąpienia takiego błędu przy tej prędkości jest znikome, to w powiązaniu z zeznaniami W. S. wskazującego, że wartość wskazana na tym urządzeniu pomiarowym jest mniejsza o ok. 6–7 km/h niż na liczniku samochodowym, a więc jest zaniżona, prowadzi do wniosku, że poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne, w zakresie sprawstwa obwinionego są prawidłowe, tym bardziej, że pomiar ten został dokonany w normalnych warunkach pogodowych, nie wpływających na jego prawidłowość.

Przypomnieć jednocześnie trzeba, że Sąd nie może być związany ani gołosłownie, ani dobrowolnie formułowanymi wnioskami dowodowymi złożonymi przez stronę postępowania. Przyjęcie bowiem założenia, że sąd ma powinność uwzględniania każdego wniosku dowodowego przy jakimkolwiek uwiarygodnieniu związku tego dowodu z przedmiotem postępowania, prowadziłyby do sytuacji ad absurdum. Ciężar dowodu w znaczeniu formalnym,

sprowadzający się do powinności przeprowadzenia wnioskowanych dowodów, jest delimitowany przez przepisy i w żadnym wypadku nie może prowadzić do przekształcenia sądu w organ śledczy. Przyjęcie takiego założenia prowadziłoby nie tylko do obstrukcji procesowej, ale wręcz do możliwości zablokowania każdego procesu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2006 r., II AKa 347/05). Powyższa teza pozostaje aktualna na gruncie procedury wykroczeniowej. O dopuszczeniu określonego dowodu nie decyduje zatem subiektywne przekonanie wnioskodawcy o istotności dowodu, ale obiektywne i weryfikowalne przekonanie organu, iż dowód ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2015 r., SNO 44/15). Dlatego zasadnie Sąd Rejonowy nie uwzględnił wniosku dowodowego zgłoszonego przez obrońcę obwinionego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu metrologii oraz z zakresu pomiarów prędkości na okoliczność, czy urządzenie, za pomocą którego dokonano pomiaru prędkości, działa prawidłowo i czy w dacie zdarzenia działało, albowiem wniosek ten zmierzał do przewlekłości, a opinia na te okoliczności nie wniesie nic do sprawy i będzie nieprzydatna. Powyższa konkluzja była też uprawniona w kontekście ustalenia, że opinia taka dotyczyłaby działania urządzenia z okresu sprzed kilku miesięcy, w związku z czym nawet uznanie, że dane urządzenie nie działa lub działa prawidłowo, obecnie nie jest jednoznaczne z tym, że działało kilka miesięcy temu tak samo.

Odnosząc się do pozostałych wykroczeń, tj. czynu z art. 94 k.w. i czynu z art. 65a k.w., stwierdzić trzeba, że sprawstwo obwinionego w tym zakresie potwierdziły zeznania naocznych świadków, tj. A. K. i D. R., którzy przeprowadzali kontrolę drogową z udziałem J. M. A. K. podał, że w dniu 6 maja 2020 r. pełnił służbę z asp. sztab. D. R. Na odprawie uzyskali oni informację, że J. M. ma zatrzymane prawo jazdy i może poruszać się jednym ze swoich samochodów. Około godz. 15:09 zauważyli oni pojazd marki L (...) koloru białego, który jest własnością obwinionego, w związku z czym podjęto kontrolę na ul. (...). Z relacji świadka wynika, że kierującym pojazdem okazał się J. M., którego poproszono o prawo jazdy, a który to oświadczył, że zostało mu zatrzymane. Świadek także dodał, że D. R. poinformował obwinionego, aby powiadomił osobę z uprawnieniami celem kontynuowania dalszej jazdy, na co obwiniony odpowiedział, że nie ma nikogo takiego i nie ma żadnych dokumentów. Po wykonaniu czynności w radiowozie świadek ten zakazał obwinionemu dalszej jazdy, przy czym J. M. po zapytaniu, czy to już wszystko, odpalił pojazd i pojechał dalej. Co istotne, świadek w trakcie rozprawy z dnia 10 grudnia 2020 r. podtrzymał te zeznania, dodając, że po tym, jak przekazał obwinionemu, iż nie wolno mu kontynuować dalszej jazdy, ten odpowiedział mu, że może on dać mu co najwyżej mandat 50 złotych. Z powyższą wersją inkryminowanego zeznania koresponduje relacja drugiego z funkcjonariuszy Policji, tj. świadka D. R., który potwierdził, że w trakcie kontroli było skierowane do J. M. polecenie, aby nie kontynuował jazdy, które on zlekceważył, i odjechał z miejsca zdarzenia. Świadcowie ci potwierdzili zatem to, że J. M. w dniu 6 maja 2020 r. kierował pojazdem mechanicznym, nie posiadając wymaganych uprawnień, a następnie umyślnie nie zastosował się do wydanego mu polecenia polegającego na pozostaniu w miejscu kontroli, które zignorował, odjeżdżając.

W konsekwencji Sąd Okręgowy nie mógł zaaprobować stanowiska, iż argumentacja i rozważania Sądu Rejonowego (aczkolwiek w istotnej mierze istotnie oparte na uznanych za wiarygodne zeznaniach funkcjonariuszy Policji – W. O., P. S., A. K., D. R.) oraz korelujących z nimi zapisów z nagrania oraz zapisów w notatkach urzędowych są z gruntu wadliwe. Nota bene sam fakt oparcia orzeczenia skazującego na zeznaniach nawet tylko jednej osoby, również w sytuacji nieprzyznania się obwinionego do winy, nie może stanowić podstawy do zarzutu dokonania błędnych czy dowolnych ustaleń faktycznych w sprawie. Nie istnieje żadna reguła dowodowa, która uzasadniałaby pogląd, że zeznania choćby jednego świadka są niewystarczającą podstawą skazania. Rzecz w tym, że tego rodzaju dowody, jak wykazał to Sąd Rejonowy w pisemnych motywach wyroku, nie wywołują żadnych zastrzeżeń i nie zostały w żaden sposób podważone pod względem ich wiarygodności. W rezultacie autorzy apelacji nie zgadzając się z dokonaną przez Sąd I instancji oceną zeznań ww. świadków, nie wykazali, aby stanowisko Sądu orzekającego w omawianym zakresie było obarczone jakąkolwiek wadą. Przechodząc do przedstawionej przez J. M. wersji zdarzeń, zauważyć w pierwszej kolejności należy, iż nie negował on faktu przekroczenia dozwolonej prędkości, a jedynie jej rozmiar, wskazując, że nie była większa niż 80 km/h, co pozostaje w oczywistej sprzeczności z pozostałym, zgromadzonym w tej sprawie i ujawnionym materiałem dowodowym, w tym relacjami kontrolujących go funkcjonariuszy Policji oraz zapisem z nagrania zawierającego dokonany wideorejestratorem pomiar jego prędkości. Ponadto wskazana przez obwinionego konieczność udania się do apteki, o której nie wspominał w trakcie kontroli drogowej z dnia 6 maja 2020 r., w żadnej mierze nie uprawniała go, pomimo zatrzymania mu dwa dni wcześniej prawa jazdy, do kierowania pojazdem, tym bardziej że wskazane przez jego obrońcę ciężkie dolegliwości bólowe biodra i kręgosłupa niewątpliwie stanowiły przeciwskazania do kierowania samochodem, zaś do apteki, w razie takiej potrzeby mógł on się udać innym środkiem komunikacji, ewentualnie poprosić inną osobę, by go tam zawiozła. Podobnie nie sposób przyjąć, by J. M. mógł faktycznie nie usłyszeć wydanego mu polecenia zaniechania dalszej jazdy, skoro, co wynika z relacji świadków, polemizował z tą decyzją. Jednocześnie niezrozumiałym jest zarzut obwinionego, wyrażony w apelacji, jakoby został on pozbawiony na pierwszej rozprawie przysługującego mu prawa do obrony, skoro osobiście uczestniczył w tej rozprawie, złożył wyjaśnienia, a nadto korzystał z fachowej pomocy obrońcy z wyboru.

Ustosunkowując się do podniesionego przez obrońcę obwinionego zarzutu obrazy prawa materialnego mającego polegać na błędnym przyjęciu przez Sąd Rejonowy, iż J. M. swoim zachowaniem wyczerpał znamiona wykroczenia z art. 94 k.w., uznać należy, iż jest on pozbawiony merytorycznego uzasadnienia. Wymaga podkreślenia, że obraza prawa materialnego może być przyczyną odwoławczą jedynie wtedy, gdy ma ona charakter samoistny. Zarzut obrazy prawa materialnego jest legitymowany tylko, gdy dotyczy błędnej wykładni zastosowanego przepisu, zastosowania nieodpowiedniego przepisu lub niezastosowania przepisu zobowiązującego Sąd do jego bezwzględnego respektowania. Należy wówczas porównywać treść zastosowanego (niezastosowanego) przepisu prawa z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym. Zauważyć należy, że art. 135 ust. 2 pkt 2a Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U.2021.450.t.j.) statuuje, że policjant zatrzyma

wydane w kraju prawo jazdy za pokwitowaniem w przypadku ujawnienia czynu polegającego na kierowaniu pojazdem z prędkością przekraczającą dopuszczalną o więcej niż 50 km/h na obszarze zabudowanym, z którą to sytuacją mieliśmy do czynienia w tej sprawie. Skutkiem zatrzymania prawa jazdy jest zawieszenie uprawnień (art. 123 p.r.d.) (R.A. Stefański, *Konsekwencje prawne kierowania pojazdem po zatrzymaniu dokumentów stwierdzających uprawnienia do prowadzenia pojazdów albo po orzeczeniu zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych lub innych pojazdów bądź po cofnięciu uprawnień w trybie administracyjnym*, ZW 1989, nr 1, s. 25–26). Zatrzymanie prawa jazdy wprawdzie nie powoduje utraty uprawnień, ale zawiesza je, zatem sprawca nie może z nich korzystać. W art. 94 § 1 k.w. mowa jest o osobie, która nie ma uprawnienia do prowadzenia pojazdu, a nie o osobie, która nie posiada uprawnień lub została ich pozbawiona. Przez brak wymaganych uprawnień w rozumieniu art. 94 § 1 k.w. należy rozumieć zarówno sytuację, gdy dana osoba w ogóle nie uzyskała uprawnień do prowadzenia pojazdu określonej kategorii w sposób wskazany w przepisach ustawy – Prawo o ruchu drogowym, utraciła je w wyniku cofnięcia i musi ponownie ubiegać się o uzyskanie takich uprawnień lub posiadając de facto takie uprawnienia, nie może w danej chwili ich realizować i z nich korzystać z uwagi np. na ich czasowe „zawieszenie”, nie powodujące jednak ich definitywnej utraty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2019 r., IV KK 59/19). Tymczasem skarżący zmierza do wykazania, że zatrzymanie prawa jazdy nie powoduje utraty uprawnień. Ustawodawca w art. 94 § 1 k.w. posłużył się określeniem szerokim, pozwalającym objąć jego zakresem nie tylko osoby, które w ogóle nie posiadały takich uprawnień lub je utraciły w wyniku ich cofnięcia, ale też takie, które je posiadają, ale nie mogą ich realizować. Warunkiem korzystania z posiadanych uprawnień do prowadzenia pojazdu nie jest samo posiadanie dokumentu je stwierdzającego. Osoba, której zatrzymano prawo jazdy, nie posiada go w sensie fizycznym lub prawnym. W przypadku fizycznego zatrzymania prawa jazdy zostaje ono jej odebrane, a w razie zatrzymania prawnego, polegającego na wydaniu postanowienia lub decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy, posługiwanie się nim jest prawnie bezskuteczne (R.A. Stefański, *Zatrzymanie prawa jazdy*, Poznań 1993, s. 9). Zatrzymanie prawa jazdy wpływa zatem bezpośrednio na korzystanie z uprawnienia, które ono potwierdza. Bez niego nie jest możliwa realizacja tego uprawnienia (R.A. Stefański, *Odpowiedzialność za kierowanie pojazdem silnikowym przez osobę, której zatrzymano prawo jazdy*, PnD 2009, nr 7, s. 33–41). Reasumując powyższe rozważania, stwierdzić należy, że Sąd I instancji nie dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia oraz nie naruszył prawa materialnego ani przepisów postępowania.

Mając na uwadze fakt, że wniesione przez obu skarżących apelacje skierowane były przeciwko całości wyroku i zawierały zarzuty niewspółmierności wymierzonej obwinionemu kary i zastosowanego wobec niego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, zachodziła także konieczność odniesienia się do tej kwestii. Zdaniem Sądu odwoławczego zarówno wymierzona obwinionemu kara (grzywna w kwocie 5000 złotych), jak i zastosowany wobec niego środek karny (zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat), w świetle całokształtu materiału dowodowego, stopnia społecznej szkodliwości przypisanych czynów, a także okoliczności leżących

po stronie obwinionego, które po wydaniu tego orzeczenia uległy istotnej zmianie – pogorszeniu, rażą swoją niewspółmiernością – surowością. Należy w tym miejscu przypomnieć, że rażąca niewspółmierność kary zachodzi w sytuacji, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na jej wymiar, można byłoby przyjąć, że wystąpiła wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej, w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary. Zaznaczyć należy, iż nie chodzi tu o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnice tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać byłoby można – również w potocznym tego słowa znaczeniu – „rażąco” niewspółmierną, tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się zaakceptować (por. OSNPG 1974/3–4/51; OSNPK 1995/6/18). Dodać również trzeba, iż art. 24 § 3 k.w., który został przez Sąd I instancji ujęty w podstawie prawnej rozstrzygnięcia, w zakresie orzeczenia o karze, wyraźnie wskazuje, jakie okoliczności należy mieć na uwadze, wymierzając grzywnę. Jest to uzupełnienie, dla potrzeb kary grzywny, okoliczności określonych w art. 33 § 2 k.w., do których należą m.in. „warunki majątkowe sprawcy” i „jego stosunki rodzinne”, a które bierze się pod uwagę przy każdej z wymierzanych kar, zatem też i przy grzywnie. W art. 24 § 3 k.w. podkreśla się takie okoliczności, które mają znaczenie dla grzywny. Z uwagi na to, że grzywna, jak każda kara ma charakter osobisty, ale jest przy tym dolegliwością finansową, chodzi o to, aby obciążenie nią nie oznaczało przeniesienia jej ciężaru na członków rodziny ukaranego. Nakazuje się brać tu pod uwagę: a) dochodów sprawcy, b) jego warunków osobistych i c) warunków rodzinnych oraz d) stosunków majątkowych i e) możliwości zarobkowych. Uwzględniając powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego, przy ustaleniu rozmiaru orzeczonej wobec J. M. kary nie można tracić z pola widzenia jego sytuacji zdrowotnej i osobistej, w tym faktu, że w ostatnim czasie po zakażeniu wirusem Covid-19 był hospitalizowany z uwagi na obustronne zapalenie płuc, a następnie przebywał na długoterminowym zwolnieniu lekarskim, przy czym z uwagi na wcześniejsze nieopłacanie składek do ZUS, nie otrzymywał on, w tym okresie i to od kilku miesięcy, żadnych świadczeń zdrowotnych, ani nie osiągał żadnych innych dochodów. Dlatego uznać należało, że karą, która spełni w tej sytuacji swoje cele zapobiegawcze i wychowawcze, a także należycie uwzględni postawę obwinionego, jego warunki osobiste i rodzinne oraz stosunki majątkowe, będzie kara grzywny w wymiarze 2000 złotych, która to powinna także zadośćuczynić wymogom prewencji generalnej, wpływając korzystnie na kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa. Dodać też trzeba, że okoliczności tej sprawy uprawniały Sąd Rejonowy do zastosowania wobec J. M. zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym, niemniej wyrazić należało zastrzeżenia co do przyjętego przez Sąd I instancji wymiaru tego środka. Niniejszy środek karny ma na celu spotęgowanie dolegliwości kary, której towarzyszy, ale przede wszystkim jest to środek o charakterze prewencyjno-wychowawczym, który winien zabezpieczać przed ponownym popełnieniem wykroczenia oraz skłonić osobę, wobec której jest stosowany, do ścisłego przestrzegania zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, jeśli tylko w przyszłości dane będzie jej prowadzić pojazd mechaniczny. Jednakże orzeczenie tego środka karnego na okres dwóch lat skłoniło do konkluzji o rażącej niewspółmierności – surowości tego rozstrzygnięcia. Rację ma bowiem

obrońca, wywodząc, że wyeliminowanie obwinionego z ruchu drogowego na tak długi okres spowoduje całkowite uniemożliwienie prowadzenia gospodarstwa rolnego i uprawę ziemi. Ponadto nie sposób pominąć, że obwiniony opiekuje się dwojgiem dzieci, w tym niepełnosprawnym synem, wymagającym systematycznych konsultacji lekarskich. W świetle wymowy tych okoliczności zaistniała więc podstawa do dokonania korekty długości zastosowanego wobec obwinionego środka karnego poprzez skrócenie okresu jego obowiązywania.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na mocy art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. w pkt I zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wymiar orzeczonej wobec obwinionego J. M. w pkt I kary grzywny obniżył do 2000 złotych (dwóch tysięcy złotych) (pkt 1), okres obowiązywania orzeczonego wobec obwinionego J. M. w punkcie II środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym ustalił na 8 (osiem) miesięcy (pkt 2), uchylił zawarte w punkcie III rozstrzygnięcie o opłacie (pkt 3), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części (pkt II). Ponadto na podstawie art. 121 § 1 k.p.w. w zw. z art. 3 ust. 1 i 21 pkt 2 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U.1983.49.223 ze zm.) i § 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2017 r. (Dz.U. 2017.2467) w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty sądowej od wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia, uwzględniając sytuację majątkową J. M., Sąd Okręgowy obciążył go zryczałtowanymi wydatkami za postępowanie odwoławcze w wysokości 50 (pięćdziesiąt) złotych oraz wymierzył mu jedną opłatą za obie instancje w kwocie 200 (dwieście) złotych (pkt III).

**WYROK SĄDU REJONOWEGO W GRUDZIĄDZU Z DNIA 27 KWIETNIA 2021 R.,
WYDZIAŁ II KARNY, SYGNATURA AKT II W 1219/20**

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 27 kwietnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w G. – Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Kucińska-Stanny

Protokolant: sekr. sąd. Anna Kulczyk

w obecności oskarżyciela A. S.

po rozpoznaniu w dniach 08.12.2020; 27.01.2021; 10.03.2021 i 20.04.2021 r. sprawy:

M. P. (1) – syna H. i M. z d. W., ur. (...) w G., zam. G., ul. (...), PESEL: (...)

obwinionego o to, że:

1. w dniu 30 maja 2020 r. ok. godz. 18:20 w G. kierował samochodem marki V. (...) o nr. rej. (...) po drodze publicznej, nie posiadając do tego uprawnień oraz o to, że w dniu 30 maja 2020 r. w G. na ul. (...) w miejscu publicznym posiadał maczetę w okolicznościach wskazujących na zamiar jej użycia w celu popełnienia przestępstwa oraz o to, że w dniu 30 maja 2020 r. ok. godz. 18:20 w G. na ul. (...) umyślnie nie stosował się do wydawanych przez funkcjonariuszy Policji na podstawie prawa poleceń określonego zachowania się, istotnie utrudniając tym i uniemożliwiając wykonywanie czynności służbowych oraz o to, że w tym samym miejscu i czasie używał słów nieprzyzwoitych w miejscu publicznym,

tj. o wykroczenie z art. 94 § 1 k.w., art. 50a § 1 k.w., art. 65a k.w. i art. 141 k.w.

2. w dniu 19 czerwca 2020 r. ok. godz. 22:20 w G. na ul. (...) kierował samochodem marki V. (...) o nr. rej. (...) po drodze publicznej, nie posiadając do tego uprawnień,

tj. o wykroczenie z art. 94 § 1 k.w.

3. w dniu 01 lipca 2020 r. ok. godz. 20:00 w G. na ul. (...) kierował samochodem marki V. (...) o nr. rej. (...) po drodze publicznej, nie posiadając do tego uprawnień,

tj. o wykroczenie z art. 94 § 1 k.w.

orzeka:

1. **Obwinionego M. P. (1) uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów, z tym ustaleniem, że z czynu opisanego w punkcie 1 eliminuje art. 50a § 1 k.w., tj. zarzut posiadania w miejscu publicznym maczety w okolicznościach wskazujących na zamiar jej użycia w celu popełnienia przestępstwa, tj. wykroczeń z art. 94 § 1 k.w., z art. 65a k.w. i art. 141 k.w., i za to, na podstawie art. 65a k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierza mu karę 1000 złotych (jeden tysiąc złotych) grzywny.**
2. Zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 złotych (sto złotych) tytułem opłaty oraz obciąża go wydatkami w wysokości 70 złotych (siedemdziesiąt złotych).

Uzasadnienie

Formularz UK 1   Sygnatura akt

II W 1219/20

Ustalenie faktów

0.1. Fakty uznane za udowodnione

Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	Dowód	Numer karty
1.1.1.	M. P. (1)	jak w pkt 1 wniosku		
		Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione		
		w dniu 30 maja 2020 r. ok. godz. 18:20 w G. kierował samochodem marki V. (...) o nr. rej. (...) po drodze publicznej, nie posiadając do tego uprawnień	notatka wyjaśnienia M. P. (1) zeznania M. Z. zeznania M. G. (1) zeznania M. S. (1)	1, 4 97v 100v–101 97v–99 99–100
		w dniu 30 maja 2020 r. w G. na ul. (...) ok. godz. 18:20 umyślnie nie stosował się do wydawanych przez funkcjonariuszy policji na podstawie prawa poleceń określonego zachowania się, istotnie utrudniając tym i uniemożliwiając wykonywanie czynności służbowych oraz w tym samym miejscu i czasie używał słów nieprzyzwoitych w miejscu publicznym	wyjaśnienia M. P. (1) zeznania M. G. (1) zeznania M. S. (1) zapis wideofoniczny na płycie zeznania M. Z.	57, 97v 97v–99 99–100 60 100–101
1.1.2.	M. P. (1)	jak w pkt 2 wniosku		
		Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty
		w dniu 19 czerwca 2020 r. ok. godz. 22:20 w G. na ul. (...) kierował samochodem marki V. (...) o nr. rej. (...) po drodze publicznej, nie posiadając do tego uprawnień	wyjaśnienia M. P. (1) zeznania M. S. (1) zeznania M. G. (1) zeznania M. J. (1) notatka	97v 99–100 97–99 110v 39
1.1.3.	M. P. (1)	jak w pkt 3 wniosku		
		Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty
		w dniu 1 lipca 2020 r. ok. godz. 20:00 w G. na ul. (...) kierował samochodem marki V. (...) o nr. rej. (...) po drodze publicznej, nie posiadając do tego uprawnień	wyjaśnienia M. P. (1) notatka zapis monitoringu miejskiego z notatką zeznania M. G. (1) zeznania M. S. (1)	97v 40, 41 49–51 97–99 99–100v
		obwiniony M. P. (1) był wielokrotnie legitymowany, dopuścił się też wcześniej znacznej liczby wykroczeń, także w ruchu drogowym, za które otrzymał mandat karny oraz wydano wobec niego wyroki nakazowe	wydruk bazy (...) wydruk ERSoW odpisy wyroków	18–23 24–34 70.95

M. P. był też karany sądownie	dane o karalności	103
w dniu 30 maja 2020 r. w G. na ul. (...) M. P. posiadał	zeznania M. G. (1)	97v–99
maczetę w swoim samochodzie	zeznania M. S. (1)	99–100v
	notatka	1–2
	protokół przeglądu	6
	zawartości bagażu	
	protokół zatrzymania	8–11
	rzeczy	
	protokół oględzin	66–68
	z materiałem fotogra-	
	ficznym	

0.1. Fakty uznane za nieudowodnione

Lp. Oskarżony Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)

1.2.1. M. P. (1) jak w pkt 1 wniosku

Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione

Dowód	Numer karty
-------	-------------

M. P. (1) nie kierował samochodem marki V. (...) o nr. rej. (...) po drodze publicznej, nie posiadając do tego uprawnień w żadnym z wymienionych we wniosku o ukaranie dni, gdyż, o ile pojazd się poruszała, to kierowała nim J. R.	wyjaśnienia M. P. (1)	57, 97v
--	-----------------------	---------

	zeznania J. R.	63–64
--	----------------	-------

Funkcjonariusze policji celowo i ze złości zeznali, że M. P. kierował pojazdem bez uprawnień, bo chcieli mu dokuczyć i pokazać, że są ważni, a podczas czynności przekroczyli swoje uprawnienia.	wyjaśnienia M. P. (1)	57v
--	-----------------------	-----

	nagranie ze stenogramem	105, 108a
--	-------------------------	-----------

	wydruk korespondencji sms	106–108
--	---------------------------	---------

	pismo K.	117
--	----------	-----

Ocena dowodów

0.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów

Lp. faktu	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu z pkt 1.1.
-----------	-------	--

- 1.1.1. wyjaśnienia M. obwiniony potwierdził, że nie posiadał w dniu wskazanym w za-
P. (1) rzucie uprawnień do kierowania pojazdami, co potwierdza
zgrupowana w sprawie dokumentacja;
- zeznania M. S. (1) świadek podał, że widział obwinionego za kierownicą jego po-
jazdu V. (...), a jego wersję zdarzeń potwierdził funkcjonariusz M.
G. (1); Sąd uznał ich zeznania za wiarygodne; obaj znali obwinio-
nego z wcześniejszych z nim kontaktów, w tym także na tle nie-
przestrzegania przepisów prawa, ich relacje są zbieżne i spójne
wewnętrznie;
- zeznania M. G. (1) świadek podał, że widział obwinionego za kierownicą jego po-
jazdu V. (...), a jego wersję zdarzeń potwierdził M. S. (1); Sąd
uznał ich zeznania za wiarygodne; obaj znali obwinionego
z wcześniejszych z nim kontaktów, w tym także na tle nieprze-
strzegania przepisów prawa, ich relacje są zbieżne i spójne we-
wnętrznie;
- zeznania M. Z. świadek przedstawił relację, jaką uzyskał od funkcjonariuszy,
którzy brali udział bezpośrednio w zdarzeniu, jego zeznania są
spójne z wersją podawaną przez ww. świadków;
- notatka dokument zasługujący na przymiot wiarygodności, sporządzo-
ny bezpośrednio po zdarzeniu, spójny z zeznaniami funkcyjna-
riuszy biorących udział w czynnościach;
- zapis wideofo- dostarczony do komendy policji przez brata obwinionego,
niczny na płycie a mający świadczyć o braku ze strony M. P. (1) zachowań przy-
pisanych mu we wniosku w postaci niestosowania się do wy-
dawanych przez funkcjonariuszy poleceń oraz utrudniania wy-
konywanych przez nich czynności oraz używania w miejscu
publicznym słów nieprzyzwoitych – w ocenie Sądu nie zasługu-
jący na walor wiarygodności z uwagi na możliwość wybiórczego
przedstawienia momentów zdarzenia, pokazujących obwi-
nionego w korzystnym świetle, np. w których akurat nie używał
słów nieprzyzwoitych, jednocześnie w materiale uwidocznione
są zachowania obwinionego, kiedy nie stosuje się do wydawa-
nych przez funkcjonariuszy poleceń, co potwierdza wersje po-
dane przez policjantów;

- 1.1.2. wyjaśnienia M. P. (1) obwiniony potwierdził, że nie posiadał w dniu wskazanym w zarzucie uprawnień do kierowania pojazdami, co potwierdza zgromadzona w sprawie dokumentacja;
- zeznania M. S. (1) świadek podał, że widział obwinionego za kierownicą jego pojazdu V. (...), a jego wersję zdarzeń potwierdził funkcjonariusz M. G. (1); Sąd uznał ich zeznania za wiarygodne; obaj znali obwinionego z wcześniejszych z nim kontaktów, w tym także na tle nieprzestrzegania przepisów prawa, ich relacje są zbieżne i spójne wewnętrznie;
- zeznania M. G. (1) świadek podał, że widział obwinionego za kierownicą jego pojazdu V. (...), a jego wersję zdarzeń potwierdził M. S. (1); Sąd uznał ich zeznania za wiarygodne; obaj znali obwinionego z wcześniejszych z nim kontaktów, w tym także na tle nieprzestrzegania przepisów prawa, ich relacje są zbieżne i spójne wewnętrznie;
- zeznania M. J. (1) świadek potwierdziła, że M. G. i M. S. w trakcie zawożenia jej na przesłuchanie zobaczyli za kierownicą poruszającego się opodał pojazdu osobę, która nie miała uprawnień do kierowania i podjęli za nią pościg, jej relacja jest spójna z wersją przedstawioną przez funkcjonariuszy policji i zasługuje na uznanie za wiarygodną;
- notatka sporządzona z czynności w dniu 19.06.2020 r., w której jako świadka zdarzenia ujęto M. J., potwierdzającą relację policjantów z próby ujęcia obwinionego kierującego pojazdem bez uprawnień;

-
- 1.1.3. wyjaśnienia M. P. (1) obwiniony potwierdził, że nie posiadał w dniu wskazanym w zarzucie uprawnień do kierowania pojazdami, co potwierdza zgromadzona w sprawie dokumentacja;
- notatka z k. 40 i 41 akt – sporządzone bezpośrednio po zdarzeniu, potwierdzone zeznaniami funkcjonariuszy policji;
- zeznania M. S. (1) świadek podał, że widział obwinionego za kierownicą jego pojazdu V. (...), a jego wersję zdarzeń potwierdził funkcjonariusz M. G. (1); Sąd uznał ich zeznania za wiarygodne; obaj znali obwinionego z wcześniejszych z nim kontaktów, w tym także na tle nieprzestrzegania przepisów prawa, ich relacje są zbieżne i spójne wewnętrznie;
- zeznania M. G. (1) świadek podał, że widział obwinionego za kierownicą jego pojazdu V. (...), a jego wersję zdarzeń potwierdził M. S. (1); Sąd uznał ich zeznania za wiarygodne; obaj znali obwinionego z wcześniejszych z nim kontaktów, w tym także na tle nieprzestrzegania przepisów prawa, ich relacje są zbieżne i spójne wewnętrznie;
- zapis monitoringu miejskiego z notatką dowód potwierdził fakt przejazdu samochodu V. (...) w dniu zdarzenia ul. (...), a w pojeździe nie było pasażera, co z kolei czyni wiarygodnymi zeznania funkcjonariuszy policji, dowody te wzajemnie się zazębiają i uzupełniają, tworząc jednoznaczny obraz zaistniałych zdarzeń;
- 1.1.3. dane o karalności dokument sporządzony przez powołaną do tego instytucję, nie kwestionowany przez strony;
- 1.1.3. wydruk bazy (...) sporządzony przez uprawniony do tego organ, wskazujący na fakt pozostawania obwinionego w kręgu zainteresowania organów ścigania;
- wydruk ERSoW potwierdzający popełnienie przez obwinionego w krótkim czasie licznych wykroczeń z zakresu przepisów prawa drogowego;
- odpisy wyroków nie kwestionowane w swojej treści, wskazujące na wcześniejsze już problemy obwinionego z prawem;

- 1.1.3. zeznania M. G. (1) świadek podał nie zakwestionowany przez obwinionego fakt ujawnienia w jego pojeździe maczety;
- notatka dokument z przeprowadzonego przeszukania sporządzony bezpośrednio po tej czynności – nie budzący wątpliwości co do wiarygodności zawartych w nim informacji;
- protokół przeglądu zawartości bagażu dokumentuje czynności przeprowadzone przez funkcjonariuszy policji, nie kwestionowany przez obwinionego;
- protokół oględzin z materiałem fotograficznym dokumentuje czynności przeprowadzone przez funkcjonariuszy policji, nie kwestionowany przez obwinionego;
- protokół zatrzymania rzeczy dokumentuje czynności przeprowadzone przez funkcjonariuszy policji, nie kwestionowany przez obwinionego;
- zeznania M. S. (1) świadek podał, nie zakwestionowany przez obwinionego, fakt ujawnienia w jego pojeździe maczety.

0.1. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które Sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów).

Lp. faktu   Dowód   Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

z pkt 1.1.
albo 1.2.

- 1.1.1. wyjaśnienia M. P. (1) dowód niewiarygodny w świetle zeznań funkcjonariuszy policji biorących udział w interwencji, co do których Sąd przyjął, że należy je uznać za wiarygodne, obwiniony w ten sposób realizuje swoje prawo do obrony i zmierza do uniknięcia odpowiedzialności, która wiązałaby się dla niego z negatywnymi konsekwencjami w postaci kolejnych ukarań za wykroczenia;
- zeznania J. R. dowód niewiarygodny w świetle zeznań funkcjonariuszy policji biorących udział w interwencji, zgodny jedynie z wersją obwinionego, co nie budzi zdziwienia, skoro świadek była jego narzeczoną, a zatem osobą zainteresowaną w pozytywnym dla obwinionego rozstrzygnięciu sprawy;

- 1.1.3. wyjaśnienia M. P. (1) dowód niewiarygodny, zmierzający do ekskulpacji za popełnione wykroczenia poprzez zdezwuowanie dowodów przeciwnych, świadczących o jego sprawstwie i winie; Sąd nie dopatrył się, by funkcjonariusze przekroczyli swe uprawnienia, w ocenie Sądu – realizowali oni swe uprawnienia w sposób właściwy, zmierzający do ukrócenia procederu obwinionego polegającego na ciągłym jeżdżeniu obwinionego bez uprawnień i tamaniu w ten sposób przepisów;
- nagranie ze stenogramem niewiarygodne w ocenie Sądu, bowiem sporządzone przez osobę będącą w konflikcie z organami ścigania; strona dopuściła się manipulacji, przedstawiając te fragmenty nagrań, w których nie pada ze strony obwinionego żaden wulgaryzm, co jest niewiarygodne w świetle logiki i doświadczenia życiowego;
- wydruk korespondencji sms Sąd nie dopatrył się w dialogu ze strony funkcjonariusza policji zachowań polegających na stosowaniu działań zabronionych procesowo; funkcjonariusze są bowiem uprawnieni do przeprowadzania czynności operacyjnych polegających na zbieraniu wiadomości od różnych osób i w różnych sytuacjach, treść rozmowy nie wskazuje, jak to sugerował obwiniony, aby M. G. zmuszał swoją rozmówczynię do działań sprzecznych z przepisami prawa;
- pismo K. informacja z policji nie potwierdziła, by wobec funkcjonariuszy toczyły się postępowania dyscyplinarne w związku z działaniami podjętymi wobec obwinionego, co potwierdza wcześniejsze wywody.

Podstawa prawna wyroku

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku Oskarżony

3.1. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem

1 M. P. (1)

Zwińźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej.

w ocenie Sądu obwiniony zachowaniem swoim wypełnił znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w., kierując samochodem po drodze publicznej bez prawem przepisanych do tego uprawnień zarówno w dniu 30 maja 2020 r., 19 czerwca (...) oraz 1 lipca 2020 r.;

nadto w dniu 30 maja 2020 r. nie stosował się do wydawanych przez interweniujących policjantów poleceń określonego zachowania się, tj. wykroczenia z art. 65a k.w., oraz w tym samym miejscu i czasie używał w miejscu publicznym słów nieprzyzwoitych, wypełniając znamiona wykroczenia z art. 141 k.w.

3.2. Podstawa	1.	M. P. (1)
prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem		

Związłe o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej.

Sąd wyeliminował z opisu czynu przypisanie obwinionemu posiadanie w miejscu publicznym maczety w okolicznościach wskazujących na zamiar jej użycia, tj. art. 50a § 1 k.w., uznając, że miejsce ujawnienia maczety, tj. wewnątrz samochodu obwinionego nie stanowi miejsca publicznego w rozumieniu przepisów prawa – nie jest bowiem możliwe, by każdy do jego wnętrza mógł się swobodnie dostać; brak też było, zdaniem Sądu, istnienia okoliczności wskazujących na zamiar jej użycia przez M. P., tj. była ona schowana w pokrowcu, a nie gotowa do użycia.

3.3. Warunkowe umorzenie postępowania

Związłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz związłe o powodach warunkowego umorzenia postępowania.

3.4. Umorzenie postępowania

Związłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz związłe o powodach umorzenia postępowania.

3.5. Uniewinnienie

Związłe wyjaśnienie podstawy prawnej oraz związłe o powodach uniewinnienia.

Kary, środki karne, przepadek, środki kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawy próbie.

Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
-----------	--------------------------------	--	-------------------------

M. P. (1)	1.	1–3	Sąd wymierzył obwinionemu za przypisane mu wykroczenia, w myśl art. 9 § 2 k.w. i na podstawie art. 65a k.w., karę 1000 zł grzywny, biorąc pod uwagę okoliczności obciążające w postaci wcześniejszej karalności obwinionego, jak też wcześniejsze go ukaranie za podobne wykroczenia, dopuszczenie się jednym zachowaniem kilku wykroczeń, jak też popełnienie kilku wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji w krótkim czasie (w mniej niż dwutygodniowych odstępach); wysokość orzeczonej kary grzywny nie jest znaczna, biorąc pod uwagę ilość wykroczeń, jak też możliwości finansowe obwinionego prowadzącego własną działalność gospodarczą.
-----------	----	-----	---

Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku.

Oskarżony	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu	Przytoczyć okoliczności
-----------	--------------------------------	--	-------------------------

Inne zagadnienia.

7. Koszty procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

2. Sąd obciążył obwinionego kosztami procesu oraz opłatą na zasadzie art. 121 § 1 i 2 k.p.w. w zw. z art. 626 k.p.k.

Podpis

**WYROK SĄDU OKRĘGOWEGO W SIEDLCACH Z DNIA 22 KWIECZNIA 2022 R.,
II WYDZIAŁ KARNY, SYGNATURA AKT II KA 175/22**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Półtorak

Protokolant: p.o. sekr. sąd. Kinga Ambroziak vel Mrozowicz

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2022 r.

sprawy R. J.

obwinionego z art. 87 § 1 k.w., art. 65a k.w., art. 141 k.w., art. 65 § 1 k.w., art. 97 k.w. w zw. z art. 78 ust. 2 pkt 1 PRD

na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt II W 811/21

wyrok uchyla i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Siedlcach.

Sygn. akt II Ka 175/22

Uzasadnienie

R. J. obwiniony był o to, że:

I. w dniu 16 lutego 2021 r. ok. godz. 16:30 na ul. (...) w S. znajdując się w stanie po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu, prowadził pojazd marki F. (...) o nr. rej. (...),

tj. o czyn z art. 87 § 1 k.w.,

II. w miejscu i czasie jak w punkcie I nie stosując się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji na podstawie prawa poleceń, istotnie utrudniał wykonanie czynności służbowych,

tj. o czyn z art. 65a k.w.,

III. w miejscu i czasie jak w punkcie I w miejscu publicznym używał słów nieprzyzwoitych, tj. o czyn z art. 141 k.w.,

IV. w miejscu i czasie jak w punkcie I umyślnie wprowadził w błąd funkcjonariusza Policji co do tożsamości własnej,

tj. o czyn z art. 65 § 1 pkt 1 k.w.,

V. w okresie od 11 grudnia 2020 r. do 16 lutego 2021 r. będąc właścicielem samochodu marki F. (...) o nr. rej. (...) nie powiadomił Prezydenta Miasta S. o nabyciu tego pojazdu w dniu 11 listopada 2020 r.,

tj. o czyn z art. 97 k.w. w zw. z art. 78 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2021 r. Sąd Rejonowy w Siedlcach obwinionego R. J. uznał za winnego dokonania zarzucanych mu czynów wyczerpujących odpowiednio dyspozycję art. 87 § 1 k.w., art. 65a k.w., art. 141 k.w., art. 65 § 1 pkt 1 k.w. i art. 97 k.w. w zw. z art. 78 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym i za czyny te na podstawie

art. 87 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. orzekł wobec obwinionego karę grzywny w wysokości 800 złotych; na podstawie art. 87 § 3 k.w. orzekł wobec obwinionego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 (dziesięciu) miesięcy; zwolnił obwinionego od obowiązku uiszczenia opłaty oraz pozostałych kosztów postępowania, przejmując te ostatnie na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł obwiniony, twierdząc, że został niesłusznie skazany. Podnosił również, że z uwagi na fakt leczenia psychiatrycznego powinien mieć obronę z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Niezależnie od treści wniesionej apelacji wyrok podlegał uchyleniu, albowiem tryb procedowania w przedmiotowej sprawie w rażący sposób naruszył prawo do obrony obwinionego (art. 4 § 1 k.p.w.).

Na wstępie stwierdzić należy, że procedura dotycząca spraw o wykroczenia nie przewiduje obowiązkowej obecności obwinionego na rozprawie. Co więcej, brak odesłania w art. 81 k.p.w. do uregulowania zawartego w art. 374 § 1 k.p.k. („oskarżony ma prawo brać udział w rozprawie”) wskazuje, że nawet w przypadku deklarowania przez obwinionego chęci uczestniczenia w rozprawie sąd nie ma obowiązku umożliwić mu taką obecność. Kwestie obecności obwinionego na rozprawie regulują, po części, samodzielne przepisy k.p.w. (art. 65 § 3, art. 67 § 5), a także poprzez odesłanie zawarte w art. 69 k.p.w. i art. 38 k.p.w., m.in. art. 353 § 3 k.p.k., art. 350 § 3 k.p.k. i art. 117 § 2 k.p.k. I tak art. 353 § 3 k.p.k. wymaga, aby doręczając pozbawionemu wolności podsądnemu – oskarżonemu/obwinionemu, których obecność na rozprawie nie jest obowiązkowa, zawiadomienie o terminie rozprawy, pouczyć go należy o prawie do złożenia, w terminie 7 dni od daty doręczenia tego zawiadomienia, wniosku o doprowadzenie go na rozprawę. Pomimo że przepis ten winien być stosowany również w sprawach o wykroczenia, to treść art. 67 § 2 k.p.w. i wydanego na podstawie art. 67 § 6 k.p.w. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie określenia wzoru pouczenia o uprawnieniach i obowiązkach obwinionego w postępowaniu w sprawie o wykroczenie (Dz.U.2016.511) wskazuje, że ww. uregulowania pouczenia takiego nie zawierają. Już tylko ta niespójność przepisów dawałaby podstawy do zarzutu naruszenia zasady obowiązkowego pouczenia obwinionego o przysługujących mu uprawnieniach (art. 16 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w.).

Pomimo braku stosownego pouczenia obwiniony złożył wnioski o doprowadzenie go na rozprawę, argumentując to wolą zgłoszenia wniosków dowodowych i uczestnictwem w przesłuchaniu świadków. Reakcją na to było zarządzenie sędziego referenta o doprowadzeniu obwinionego na termin rozprawy. Można więc uznać, że spełniona została dyspozycja art. 65 § 3 k.p.w., który mówi o uznaniu przez prezesa (w tym wypadku upoważnionego sędziego) lub sąd o niezbędnej obecności obwinionego na rozprawie, co wykluczało rozpoznanie sprawy pod jego nieobecność. Tym samym zaistniała sytuacja przewidziana w art. 350 § 3 k.p.k. nakazująca doprowadzenie oskarżonego na rozprawę. Tymczasem na pierwszej rozprawie w dniu 21 września 2021 r., po uprzednim ustaleniu istnienia logistycznych przeszkód w doprowadzeniu obwinionego z zakładu karnego, sąd podjął decyzję o zaocznym prowadzeniu sprawy i przesłuchaniu 3 stawiających świadków. Jako podstawę swojej decyzji sąd

powołał art. 7 § 4 k.p.w., który mówi o „nieusprawiedliwionej nieobecności obwinionego”, co nie sposób przyjąć, skoro obwiniony przebywał w jednostce penitencjarnej. Stosowany na zasadzie odesłania art. 117 § 2 k.p.k. nakazywałby w tej sytuacji odstąpienie od czynności procesowych z uwagi na niestawiennictwo z powodu „innych wyjątkowych przyczyn”. Wydaje się, że racjonalnym rozwiązaniem, zapewniającym obwinionemu prawo do obrony, byłoby również zastosowanie procedury przewidzianej w art. 71 § 2 i § 5 k.p.w., do czego jednak nie doszło w przedmiotowej sprawie. Pomimo bowiem kolejnych 2 terminów Sąd w żaden sposób nie podjął nawet próby zapewnienia obecności obwinionego, co umożliwiłoby mu ustosunkowanie się do dowodów przeprowadzonych pod jego nieobecność. Dlatego nie może być wątpliwości, że tego typu sposób procedowania w rażący sposób naruszył prawo obwinionego do obrony, czego kolejnym etapem – już po wydaniu wyroku – było nierozpoznanie wniosku o ustanowienie obrońcy z urzędu, którego braki obwiniony usunął w zastrzeżonym terminie. Tak rażące naruszenie przepisów postępowania musiało skutkować uchyleciem zaskarżonego wyroku, albowiem niezbędne jest przeprowadzenie na nowo w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w.), ponieważ w trakcie całego postępowania zostało naruszone prawo do obrony.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, na wstępie Sąd rozpozna wniosek obwinionego o ustanowienie obrońcy, przeprowadzi na nowo w całości przewód sądowy, po uprzednim rozstrzygnięciu co do obecności obwinionego na rozprawie, i podejmie merytoryczne rozstrzygnięcie.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. orzekł, jak w wyroku.

WYROK NAKAZOWY SĄDU REJONOWEGO W OLSZTYNIE Z DNIA 22 CZERWCA 2020 R., WYDZIAŁ II KARNY, SYGNATURA AKT II W 869/20

**WYROK NAKAZOWY
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 22 czerwca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący – sędzia Lucyna Brzoskowska,

bez udziału stron

po rozpoznaniu sprawy

1. J. S.,

s. H. i M. z domu S.,

ur. (...) w K.,

obwinionego o to, że:

w dniu 04.04.2020 r. o godz. 08:50 w O. przy ul. (...) nie zastosował się do przepisów ograniczających przemieszczanie się osób,

tj. o wykroczenie z art. 54 k.w. w zw. z § 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,

2. R. C.,

s. H. i D. z domu K.,

ur. (...) w M.,

obwinionego o to, że:

w dniu 04.04.2020 r. o godz. 08:50 w O. przy ul. (...) nie zastosował się do przepisów ograniczających przemieszczanie się osób. Ponadto w miejscu i czasie jak wyżej w miejscu publicznym spożywał alkohol wbrew obowiązującemu w tym miejscu zakazowi oraz umyślnie nie stosował się do wydawanych przez funkcjonariuszy poleceń określonego zachowania,

tj. o wykroczenie z art. 54 k.w. w zw. z § 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, art. 43¹ ust. 1 w zw. z art. 14 ust. 1 pkt 2A³⁸ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 65a k.w.

Orzeka

I. Uznając, iż okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości, na podstawie art. 93 § 1 i 2 k.p.w. obwinionego J. S. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 54 k.w. skazuje ją na karę grzywny w wysokości 100 (stu) złotych.

II. Uznając, iż okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości, na podstawie art. 93 § 1 i 2 k.p.w. obwinionego R. C. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 65a k.w. skazuje ją na karę grzywny w wysokości 300 (trzystu) złotych.

III. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 121 § 1 k.p.w. zwalnia obwinionych od zryczałtowanych wydatków postępowania i opłaty.

³⁸ Kwalifikacja prawna wskazana w oryginalnym zapisie wyroku.

**WYROK NAKAZOWY SĄDU REJONOWEGO W KRASNYMSTAWIE Z DNIA
8 GRUDNIA 2020 R., II WYDZIAŁ KARNY, SYGNATURA AKT II W 761/20**

**WYROK NAKAZOWY
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 8 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Krasnymstawie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia (...)

Protokolant: sekr. sąd. (...)

Bez udziału stron

po rozpoznaniu w postępowaniu nakazowym w dniu 8 grudnia 2020 r.

sprawy: (...)

urodzonego: (...)

obwinionego o to, że:

I. W dniu 12 listopada 2020 r. ok. godz. 17:00 w msc. R. F., ul. L., gm. R. F., pow. ch., w miejscu publicznym, wykroczył przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych w ten sposób, że nie dopełnił obowiązku zakrywania za pomocą odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy lub kasku ochronnego ust i nosa,

tj. o wykroczenie z art. 54 k.w. w zw. z § 27 ust. 1 pkt 2 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

II. W miejscu i czasie jw. w miejscu publicznym używał donośnym głosem słów nieprzyzwoitych,

tj. o wykroczenie z art. 141 k.w.

III. W miejscu i czasie jw. umyślnie nie stosował się do wydawanych przez funkcjonariusza Policji, na podstawie prawa, poleceń określonego zachowania oraz utrudniał czynności służbowe,

tj. o wykroczenie z art. 65a k.w.

Obwinionego (...) uznaje się za winnego popełniania zarzucanych mu czynów wyczerpujących dyspozycję w pkt I art. 54 k.w. w zw. z § 27 ust. 1 pkt 2 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w pkt II art. 141 k.w., zaś w pkt III art. 65a k.w. i za te czyny na podstawie art. 65a k.w. wymierza mu grzywnę w kwocie 500 (pięćset) złotych; zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem opłaty oraz kwotę 70 (siedemdziesiąt) złotych tytułem wydatków postępowania.

**WYROK NAKAZOWY SĄDU REJONOWEGO W CHEŁMIE Z DNIA 13 LIPCA 2021 R.,
VII WYDZIAŁ KARNY, SYGNATURA AKT VII W 305/21**

**WYROK NAKAZOWY
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 13 lipca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Chełmie w VII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia (...)

bez udziału stron

po rozpoznaniu w postępowaniu nakazowym

sprawy z wniosku Komendanta Miejskiego Policji w Chełmie o ukaranie: (...)

obwinionego o to, że:

1. W dniu 10 kwietnia 2021 r. ok. godz. 00:30 w miejscowości Ch., ul. L. będąc pod działaniem alkoholu, wykroczył przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscu publicznym, w ten sposób, że nie zakrył ust i nosa przy pomocy maseczki, będąc w miejscu publicznym,

tj. o czyn z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

2. W miejscu i czasie jak wyżej będąc pod działaniem alkoholu, umyślnie nie stosował się do wydawanych przez funkcjonariuszy Policji na podstawie prawa poleceń określonego zachowania się oraz istotnie utrudniał wykonywanie czynności służbowych podczas przeprowadzania interwencji,

tj. o czyn z art. 65a k.w.

3. W miejscu i czasie jak wyżej będąc pod działaniem alkoholu, krzykiem, hałasem zakłócił spokój i wywołał zgorzenie w miejscu publicznym,

tj. o czyn z art. 51 § 2 k.w.

I. Obwinionego (...) uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt I czynu wyczerpującego dyspozycję art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2021, poz. 512), zarzucanego mu w pkt II czynu wyczerpującego dyspozycję art. 65a k.w. oraz zarzucanego mu w pkt III czynu wyczerpującego dyspozycję wykroczenia z art. 51 § 2 k.w. w zw. z art. 51 § 1 k.w. i za to, na mocy art. 51 § 2 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierza obwinionemu karę grzywny w kwocie 100 (sto) złotych.

II. Na podstawie art. 121 § 1 k.p.w. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia obwinionego w całości od zapłaty kosztów sądowych i określa, że wchodzące w ich skład wydatki ponosi Skarb Państwa.

BIBLIOGRAFIA

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j.: Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 2008 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1882 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (t.j.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1061 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1375).

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j.: Dz.U. z 2022 r., poz. 988 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1124).

Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U., poz. 568).

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (t.j.: Dz.U. z 2017 r., poz. 613 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 maja 2019 r. w sprawie dokumentowania przez policjantów kontroli osobistej oraz przeglądania zawartości bagaży lub sprawdzania ładunków (Dz.U., poz. 904).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (t.j.: Dz.U., poz. 2141 z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. w sprawie postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów (Dz.U., poz. 192 z późn. zm.).

Zarządzenie nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta” (Dz.Urz. KGP z 2004 r. Nr 1, poz. 3).

Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych (t.j.: Dz.Urz. KGP z 2019 r., poz. 30).

Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/druk.xsp?nr=299>, dostęp: 10.06.2022 r.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2021 r., II KK 40/21, OSNK 2021/5, poz. 21.

Wyrok Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 25 maja 2021 r., VI Wydział Karny Odwoławczy, sygn. akt VI Ka 127/21.

Wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 22 kwietnia 2022 r., II Wydział Karny, sygn. akt II Ka 175/22.

Wyrok Sądu Rejonowego w Grudziądzu z dnia 27 kwietnia 2021 r., II Wydział Karny, sygn. akt II W 1219/20.

Wyrok Nakazowy Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 22 czerwca 2020 r., II Wydział Karny, sygn. akt II W 869/20.

Wyrok Nakazowy Sądu Rejonowego w Krasnymstawie z dnia 8 grudnia 2020 r., II Wydział Karny, sygn. akt II W 761/20.

Wyrok Nakazowy Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 25 marca 2021 r., II Wydział Karny, sygn. akt II W 155/21.

Wyrok Nakazowy Sądu Rejonowego w Krasnymstawie z dnia 10 maja 2021 r., II Wydział Karny, sygn. akt II W 284/21.

Wyrok Nakazowy Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 13 lipca 2021 r., VII Wydział Karny, sygn. akt VII W 305/21.

Postanowienie Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 12 października 2021 r., II Wydział Karny, sygn. akt II W 904/21.

Postanowienie Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 17 lutego 2022 r., II Wydział Karny, sygn. akt II W 2579/21.

Bojarski M., Radecki W., *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, www.sip.legalis.pl, dostęp: 10.06.2022 r.

Bojarski T. (red.), *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, LEX/el, dostęp: 10.07.2021 r.

Choromańska A., Łabuz P., Malinowska I., *Ustawa o Policji. Komentarz*, www.sip.legalis.pl, dostęp: 4.07.2022 r.

Daniluk P., *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, www.sip.legalis.pl, dostęp: 10.06.2022 r.

Dubisz S. (red.), *Wielki słownik języka polskiego*, t. 5, Warszawa 2018.

Internetowy słownik języka polskiego, <https://sjp.pwn.pl>, dostęp: 10.06.2022 r.

Lachowski J. (red.), *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, LEX/el, dostęp: 10.07.2021 r.

Partyk A., *Uzasadnienie, czyli sąd odnosi się do wyroku*, www.prawo.pl, dostęp: 30.08.2022 r.

Piwowska K., Piwowarski T., *Metodyka postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy na podstawie Regulacji COVID-19*, <https://sip.legalis.pl/index.seam>, dostęp: 10.06.2022 r.

Szymczak M. (red.), *Słownik języka polskiego*, t. 1 i 3, Warszawa 1995.